Mr. I. PENIKS
4223 Dorchester Str. W.
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9 -7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 74./97. SESTDIEN, 1952. G. 20. SEPTEMBRĪ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N. Y., USA
Tel.: Virginia 9 -7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1,50; par 3 mēn. $4,50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—.
Sludinājumu maksa:
sud. daļā $1,40; tekstā $2,80
par vienu collas telpu 1 slejā.

KOREJĀ LIETO TELEVĪZIJAS TORPĒDAS

Seulā. — ASV kaŗa flote šonedēļ pirmoreiz Korejas kaŗā izmēģināja pret komūnistu piekrastes mērķiem radio ceļā vadītas torpēdas. Jaunās torpēdlidmašīnas tika izšautas no kaŗakuģiem ar milzīgu katapultu palīdzību, bet gaisā to vadību pārņēma radio un televīzijas grupas. „Lidotājs", kas atrodas uz kaŗakuģa, redz savā televīzijas aparātā torpēdlidmašīnas siluetu un ar radio-elektrības palīdzību to virza pret izraudzīto mērķi. Šie pirmie amerikāņu izmēģinājumi ar šīm 1000 kg. smagām torpēdām izdevušies ļoti labi. Frontes joslā abi pretinieki trešdien apmierinājās tikai ar nelielu patruļu darbību.

Sabiedroto lidotāji gaisa kaujās nogāza vienu ienaidnieka MI-gu, līdz ar to paaugstinot septembra mēnesī jau nogāzto lidmašīnu skaitu līdz 47.

ASV ierosina Japānas uzņemšanu AN

Vašingtonā. — Savienoto Valstu pastāvīgais pārstāvis Apvienotās Nācijās trešdien iesniedza ierosinājumu par Japānas uzņemšanu par pilntiesīgu locekli Apvienotās Nācijās.

Pad. Savienības pārstāvis Maļiks gan tūlīt pasteidzās paziņot, ka Pad. Savienība pret šo ASV ierosinājumu vērsīšot savu „veto", kas katrā ziņā Japānas uzņemšanu apgrūtinās, kaut arī tikai uz laiku. Maļiks raksturoja Japānu kā ASV koloniju.

Īdens ieradies Dienvidslavijā

Belgradē. — Trešdien šeit svinīgi sagaidīja angļu ārlietu ministru Īdenu. Viņam paredzētas svarīgas apspriedes ar Tito, it īpaši par Triestas apgabala piederību, kā arī par Dienvidslavijas finanсiālo un militāro stāvokli.

Divi krievi arestēti manevru joslā

Bad-Oeinhausenā — Trešdien angļu kaŗaspēks ziņoja, ka pirmdien Rietumu demokratiju kaŗaspēku manevru joslā apcietināti divi krievu virsnieki. Krievi atradušies kaŗaspēku manevru joslā bez kādas atļaujas un tie piederot pie kādas krievu sakaru virsnieku „misijas" Rietumvācijā.

Manevrus noskatīties bija ieradušies arī Kanadas ārlietu min. Pīrsons un Dānijas ārlietu min. Pīrsons Hanoverā inspicēja arī Kanadas kājnieku brigādi, par kuras kaujas gatavību ministrs izteicās atzinīgi.

Eizenhauers runā par Tafta—Hartlija likumu

Vašingtonā. Savā vēlēšanu kampaņas runā ASV strādnieku apvienības pārstāvjiem Ņujorkā Eizenhauers izteicās pret Tafta—Hartlija streika likumu. Sakarā ar šo Kongresā pieņemto likumu arodbiedrības nevar sākt streiku, ja tās to nav pieteikušas 60 dienu iepriekš. Viņš ir par šī likuma grozīšanu.

Radio un televīzijas runu teica arī Eizenhauera galvenais republikāņu sāncensis Tafts. Pēc vispārējās „izlīgšanas" pagājušā nedēļā ar Eizenhaueru Tafts uzsācis aktīvu kampaņu par Eizenhauera kandidātūru. Savā televīzijas runā Tafts izteicās, ka ASV nepieciešama stingra, noteikta valdība, kas nodrošina cilvēku vispārīgu brīvību.

Vašingtonā runāja Stīvensena galvenais aizstāvis prez. Trūmens. Viņš ļoti asiem vārdiem nosodīja tos amerikāņu politiķus, kuŗi izteikušies, ka ASV valdības iestādes slēpjot komūnistus. Par saltiem meliem Trūmens nosauca baumas, ka demokratu partija nevēloties no valdības aprindām iztīrīt komūnistu atbalstītājus.

Gen Maršals apceļo Eiropu

Parīzē. — Francijā pēkšņi ieradies Savienoto Valstu II Pasaules kaŗa laika stāba šefs un vēlākais aizsardzības un valsts sekretārs ģenerālis Džordžs Maršals. Oficiālā informācija ziņo, ka viņš apceļo Eiropu, lai apmeklētu Otrā Pasaules kaŗa kritušo kaŗavīru kapsētas dažādās vecā kontinenta zemēs. Maršals ir Amerikas kaŗa pieminekļu komisijas priekšsēdis.

Nevar veltīt daudz ticamības dažiem franču preses minējumiem, ka Maršals esot devies īpašā prezidenta misijā, jo nav domājams, ka Trūmens uzsāktu lielākus politiskus gājienus laikā kad viņam pamazām jāatvadās no Baltā Nama.

Kanadas emigrantu skaits

Otavā. — Kanadas emigrācijas departaments ziņo, ka šogad iecelojuši jau 148.000 emigrantu, kas ir vairāk nekā pagājušā gada pirmos 8 mēnešos. Pavisam pēc Otrā Pasaules kaŗa Kanadā iecelojuši 760.000, no kuŗiem viena trešā daļa nākusi no Anglijas un tikai 1/12 daļa no ASV.

BALTIJAS JŪŖA DEVA MŪSU ZVEJNIEKIEM LABUS LOMUS

Latvieši piedalīsies līdzekļu vākšanā

Brīvās Eiropas Komiteja sākusi priekšdarbus lielai kampaņai, lai sagādātu līdzekļus nākošā gada darbībai. Līdzekļu vākšanu vada ASV bij. aizsardzības mobilizācijas vadītājs Vilsons. Šai darbā aicināti ieslēgties arī apspiesto tautu sabiedriskie un politiskie darbinieki, kas atrodas ASV. Krusta kaŗa kampaņas vadītājs Vilsons lūdzis Latviešu Konsultātīvo Kopu aktīvi piedalīties līdzekļu sagādāšanas kampaņā. Krusta kaŗa vadība griezusies arī pie latviešu jaunatnes organizācijas komitejas un citām jaunatnes organizācijām, lai tās aktīvi piedalītos televizijas un citos sarīkojumos.

Šī pasākuma sekmēšanai 21. septembrī Park Sheraldon viesnīcā Ņujorkā notiks kopēja sanāksme visiem apspiesto tautu pārstāvjiem, kur tie uzrunās savus tautiešus dzimtenē.

No latviešu puses piedalīsies LKK priekšsēdis Dr. V. Māsēns.

22. septembrī turpat notiks īpaša baltiešu sanāksme, kurā bez baltiešu konsultātīvo kopu locekļiem piedalīsies arī šo tautu politiskie un kultūras darbinieki un organizāciju vadītāji. Arī tie varēs nosūtīt vēstījumus pa radio tautiešiem dzimtenē.

Novērsīs ogļraču streiku

Vašingtonā. — ASV ogļraču arodbiedrības priekšsēdis Luiss panācis vienošanos ar darba devējiem par algas paaugstinājumu cietogles (antracita) racējiem ASV.

PATEICĪBA

Dzīvodams nekad neesmu domājis, ka sasniegšu 75 gadu vecumu, varbūt tāpēc vēl joprojām jūtos jauns. Strādādams neesmu cerējis, ka ar darbu iegūšu tik daudz draugu un mīlestības. Nu esmu apbērts ar puķēm, apveltīts skaistiem vārdiem, materiālām un mākslas vērtībām. Pasts un telegrafs vēl joprojām nes laba vēlējumus, uz kuŗiem spēju atbildēt tikai ar vienkāršu paldies.

Es ļoti labi apzinu, cik tālu esmu tik lielu ievērību pelnījis un cik tālu tā ir tikai tīra labvēlība; tāpēc šī dzimšanas diena mani nebūt neskurbina. Tā mani nostāda tikai patīkamas atziņas priekšā: vēl tu netieci bīdīts sēdēt aizkrāsnē — kas ir tava vecuma ļaužu parastā daļa — un par to kollēgām un lasītājiem mans izjusts paldies.

Turu par pienākumu, sākot ar lieliem un beidzot ar vismazākajiem, visiem apsveicējiem pateikties ar vēstulēm, tomēr pagaidām, kamēr attopos, lūgšu pieņemt manu paldies no laikrakstiem kas bijuši tik necerēti laipni, mani daudzinot daudzos un dažādos rakstos un kuŗi, ceru, neatteiksies iespiest arī šīs rindas.

Visiem, visiem mīļš paldies! Un uz satikšanos jaunos stāstos!

Jānis Jaunsudrabiņš.

JĀROD JAUNS ATRISINĀJUMS KOREJĀ

Seulā. — ASV Kongresa 11 locekļi pašlaik apceļo Koreju, lai uz vietas iepazītos ar apstākļiem un rastu goda pilnu atrisinājumu kaŗa izbeigšanai. Kongresa loceklis D. Šorts, kas nāk no Misuri valsts, izteicies, ka tomēr būšot labāk, ja Apvienoto Nāciju spēki dzīšot komūnistus pāri Mandžūrijas robežai. Pašreizējais stāvoklis, kad Koreja sašķelta divi daļās, esot pat ļaunāks, nekā tā visa būtu komūnistu varā. Turpinoties pašreizējai situācijai, Korejā miers neesot sagaidāms, Tādēļ Apvienotās Nācijas būšot spiestas pārtraukt „lielo klusēšanu" un atjaunot pilna apjoma kaujas.

Ziedojums skolotājam K. Ābelem Ellisa salā

Mūsu laikraksta 3. sept. numurā lasītāju vēstulēs bija ievietots skolotāja Kārļa Ābeles lūgums, palīdzēt viņam izkļūt no Ellisa salas. Šim lūgumam atsaucies viņa bijušais audzēknis Jānis Dālderis, kas ziedojis 10 dolarus K. Ābeles atbrīvošanas akcijas ievadīšanai. „Latvijas Amerikā" red. cer, ka šim ziedotājam radīsies sekotāji. Naudu lūdzam iemaksāt mūsu laikraksta kantorī, ar atzīmi „skolotājam K. Ābelem".

Ātra tiesa bandītiem

Toronto. — Diviem otrdien saķertiem Kanadas četriem bandītiem — Sučanam un Leonardam Džeksonam — jau nākošo pirmdien jāatbild tiesā par veciem grēkiem. Tie abi tiek apvainoti par detektīva Tonga nošaušanu un dek. Perija šašaušanu.

Bez tam Boids, Sučans un abi Džeksoni apvainoti 22 citos pārkāpumos par banku laupīšanām, bēgšanām no cietumiem utt.

Taifuna bēgļi sasniedz Honolulu

Honolulu. — Trešdien Honolulu ieradās pirmie 750 bēgļi no Veikas (Wake) salas, kur pagājušā nedēļā bija ļoti smagas taifuna vētras. Šī sala ir ļoti svarīgs lidmašīnu pieturas punkts ceļā no Havajas salām uz Japānu un Koreju. Taifuns salai nodarījis ļoti lielus postījumus, apm. 10 milj. dolaru vērtībā, nopostīdams daudzas ēkas, telegrafa līnijas un lidlauku ierīces. Lidlauku lietošana privātām vajadzībām slēgta.

CĪŅA SAASINĀS

Eizenhauera un Stīvensena sacensībā par nākamo Savienoto Valstu prezidenta posteni maz vairs atlicis no tā maigā toņa, ar kādu ikviens no sacensoņiem pieminēja savu pretinieku vēlēšanu kampaņas sākumā. Pirms atklātās cīņas sākuma viņu abu nometnes nodeklarēja, ka šogad vēlēšanu sapulču runas ieturēšot cildināmas pieklājības robežās un neesot sagaidāmi asumi kā agrāk.

Pagājušas tikai dažas nedēļas, bet sacensība jau kļuvusi par cīņu, un viss notiek gluži tāpat kā senāk. Sākumā pretinieka trūkumi tika pieminēti, pašu personu nesaucot vārdā. Tagad ir Eizenhauers, ir Stīvensens nemaz nekautrējas pieminēt pretinieka vārdu, iepazīstinot vēlētājus ar kādām „milzīgām" nebūšanām, kas it kā atklājušās tieši tagad, pašā vēlēšanu priekšvakarā.

Klāstot savus ārpolītiskos nodomus, E. atkārtoti uzsvēra, ka pašreiz amerikāņu nācija pārdzīvo vienu no tumšākajiem laikiem savā vēsturē, jo stāv vislielāko kaŗa briesmu priekšā. Stīvensens „iekožot" savam sacensonim, zobojās, lai neņemot E. nopietni, viņš jau stāstot tikai jokus, sacīdams, ka ASV draud kaŗa briesmas. Tik traki tās lietas nemaz neesot.

Savā nākamajā runā E. uz to atcirta, ka pēc viņa domām par jokiem gan nevarot saukt to, ka tūkstošiem jaunu amerikāņu dzīvību apklustot Korejā, kur demokratu valdība esot uzsākusi kaŗu, kam gals neesot paredzams.

Visumā pārmetumi, ko viens no kandidātiem vai viņa runātāji izsaka oponentam vai otrādi, daudz neatšķiŗas. Pēc Stīvensena vizītes pie Trūmeņa Baltajā Namā republikāņi skaļi sauca, ka demokratu kandidāts esot pilnīgs Trūmeņa gūsteknis. Ievēlot Stīvensenu, Vašingtonā viss palikšot tā, kā bijis: nodokļi aizvien pieaugšot, cenas celšoties, algas tām sekošot gliemežgaitā un tā joprojām. Īsi sakot, viss būšot tāpat, it kā Trūmens būtu palicis savā vietā.

Tagad, kad E. lūdza uz pārrunām Taftu un abi ilgi apspriedās, Stīvensens un viņa kampaņas skaļruņi kliedz cik spēj, ka nu Eizenhauers ir rūdītā izolācionista Tafta gūsteknis. Ievēlot E., Tafts būšot īstenais valdnieks, kas panākšot budžeta samazinājumu, bet no tā cietīšot valsts aizsardzība; trūkšot darba, cietīšot strādnieki.

Pēc līdzšinējām preses un radio ziņām E. vēl arvien lielākas uzvaras izredzes, kaut arī Stīvensena atbalstītāju skaits aug pēc tam, kad dzirdējuši viņa labi pārdomātās un eleganti teiktās runas.

NO VIŅU DARBIEM JUMS BŪS TOS PAZĪT !

NODEVĒJS BRUNO KALNIŅŠ MĒĢINA MAINĪT TAKTIKU: „UZDOD" ŠĶIRU CĪŅU TRIMDĀ UN „PIEDĀVĀ" PAMIERU

Mūsu trimdas saimi nesen satrauca ziņa, ka Ņujorkas krievu—žīdu laikraksts „Novoje Russkoje Slovo" bija pārdrukājis Stokholmas latviešu sociāldemokratu biļetena rakstu par žīdu slepkavībām vācu okupācijas laikā. Rakstā mesta ēna uz mūsu pilsoņu šķiru, kas it kā solidārizējušies ar šīm eksekucijām. Uzbrukumi Latvijai minētā laikrakstā turpinājās it sevišķi izsmieklu pilnā rakstā par bažū līgumiem 1939. gadā. Sakarā ar to sūtnis Feldmans ievietoja minētā krievu avīzē pretrakstu, atspēkojot nepareizības, starp citu arī apgalvojumu, it kā Ulmaņa valdība bijusi fašistiska.

Uz šo rakstu tagad „Novoje Russkje Slovo" 12. septembra numurā atsaucies nevis iepriekšējā raksta autors Dvinovs, sveštautietis, bet latvietis, kas sevi nosaucis par „R. Pakalns, soc. dem. partijas ārzemju (Stokholmas Ref.) komitejas pilnvarotais. Tiuanā, Meksikā".

Sniedzam raksta pilnīgu tulkojumu latviešu valodā.

Latvijas diplomātiskais pārstāvis ASV Feldmans savā vēstulē Jūsu redakcijai acīmredzot cerēja, ka viņam izdosies ieskaidrot pasaules sabiedriskai domai, ka Ulmaņa valdība bija īsteni demokratiska. Sakarā ar to atļaujiet aizrādīt, ka nopietnu darbu autori par Latvijas vēsturi domā, ka Ulmaņa režīms bija neapšaubāmi diktātorisks. Kā piemēru var atzīmēt pētījumus par Baltijas valstu politisko struktūru, ko izdevis autoritatīvais:

Royal Institute of International Affairs (The Baltic States, Oxford University Press, N. Y. 1948, P. p. 54—56).

Vēl jāatgādina, ka Ulmaņa valdība savas pastāvēšanas pirmās nedēļās arestēja vairāk kā trīs tūkstoš cilvēku, dažādu demokratisku partiju piekritējus. Starp arestētiem bija Dr. P. Kalniņš, Latvijas parlamenta prezidents, mēreni—demokratiskās jaunsaimn. partijas sekretārs Kronbergs, desmitiem likumīgi ievēlēti parlamenta deputāti, kas piederēja pie soc. dem. un pilsoniskām demokratiskām partijām, kā arī liels skaits Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieku.

Absolūti nepārliecinoši skan Feldmaņa paskaidrojums, it kā šai diktātūrai bijis pagaidu raksturs un ka Ulmanis pats bija nodomājis atjaunot demokratisku iekārtu. Diemžēl, šī diktātūra ilga seši gadi, neizrādot ne mazākos mēģinājumus atgriezties pie demokratijas. Līdz pat pēdējai dienai politiskā policija vajāja un bāza cietumos visus, kas vien mēģināja atjaunot Latvijā demokratisku republiku.

Ulmaņa diktātūra bija īsteni fašistiska, un jābrīnās, ka ir cilvēki, kas cenšas to mazgāt baltu."

Tiktāl Pakalna raksts.

Kas ir šis „Pakalns, latviešu soc.-dem. partijas komitejas pilnvarnieks", kas dzīvo Meksikā, provincē, un uzmanīgi seko krievu laikrakstam Ņujorkā? Kas arī viņš būtu, par rakstu atbildīga sociāldemokratu komiteja Stokholmā. Vēl vairāk, arī īstais raksta autors meklējams nevis Meksikā, bet Stokholmā. Sūtņa J. Feldmaņa pretraksts krievu laikrakstam bija nonācis Stokholmā un par to jau bija izrakstījušās „Latvju Ziņas" savā 4 septembra numurā tādā pašā garā un ar tādu pat secinājumu kā Meksikas Pakalns.

Tālāk, tāda paša satura raksts no „Stokholmas latviešu soc.-dem. partijas komitejas" ar tām pašām referencēm uz Royal Institute of International Affairs, Oxford Press izdevumā, pat ar gada un lapas pušu norādījumiem tika savā laikā iesniegts Brīvās Eiropas Komitejai Ņujorkā memoranda veidā. Tas bija gan garāks, jo saturējt arī insinuācijas par mūsu vadītājām personām un darbiniekiem ASV, bet veselas 8 lapas puses bija veltītas, lai mēģinātu pierādīt, ka Br. Kalniņš nekad politruks nav bijis. Laikam šīs pagātnes ēnas spieda apskatāmā raksta īsto autoru tagad aizslēpties aiz Pakalna.

Bet ir arī vēl cits iemesls slēpties: Neko nepanācis, vedot trimdā „šķiru cīņu", Br. Kalniņš tagad visiem piedāvā izlīgumu, saprašanos, pamieru... Vācijā iznākošā laikr. „Latvija" š. g. 6. septembra numura rakstā „Pirmmeti latviešu globālai organizācijai" lasām:

„Sociāldemokratu partijas ārzemju komitejas vadītājs B. Kalniņš savā atbildē nācis ar ierosinājumu—visām LAK EC ieejošām partijām un organizācijām vienoties par nacionālu pamieru. Ar to partijas un organizācijas apņemtos presē, sanāksmēs un atklātībā nekritizēt 3 Latvijas pagātnes posmus (parlamentārisma, autoritātīvā un vācu okupācijas laiku), par kuŗiem ir domstarpības. Tāpat partijas un organizācijas apņemtos gādāt, lai politiskās pārrunas noritētu tolerantā garā, atturoties no uzbrukumiem atsevišķām personām, partijām un organizācijām. Visi spēki veltījami cīņai par Latvijas atbrīvošanu" ... u. t. t.

Kas tā par medaiņu valodu! Nu vairs nav „Ulmaņa fašistiskā diktātūra", bet „autoritārais posms", turpretim kaunīgi izlaists „sovietu okupācijas pirmais gads", par kuŗu arī ir „domstarpības", kā Br. Kalniņš maigi izsakās. Un kas par liekulīgiem solījumiem! Bet kādēļ gan nesolīt pilsoņiem visu, ko tie vēlas, ja ir iespējams aizslēpties aiz pakalna un rīkoties kā līdz šim? Šo taktiku ar tik lieliem panākumiem taču pielieto tautu „tēvs un skolotājs"...

S.

Čērčila slepenā miera ofensīva

No Londonas nāk informācija, ka britu premjērs Vinstons Čērčils esot kļuvis pesimists. Labi izprotot Kremļa valdnieku īstos, kaut arī visai slepenos nodomus, kā arī saprotot amerikāņu ciešo apņemšanos „dzīt krievu lāci atpakaļ", kaŗu taisīšanas jautājumos ļoti tālredzīgais britu pirmais valstsvīrs, esot rūpīgi izvērtējis informāciju, kas viņa rīcībā, par abu pušu militāro gatavību un plāniem. Esot vairāk pazīmju, kas rādot, ka 1952. g. varot būt izšķirīgs.

Skaidri zinot amerikāņu plānus būt gataviem līdz 1955. gadam, Staļins esot spiests grozīt savējos, lai aizsteigtos pretiniekam priekšā un Rietumus izaicinātu uz cīņu tad, kad to kaŗapulki vēl nebūs gatavi. Pasteidzināt apbruņošanos esot viens no komūnistu partijas vispasaules kongresa faktiskiem uzdevumiem, kaut arī oficiālajā darba kārtībā šādu jautājumu velti meklēt.

Pēc informācijas, kas britu rīcībā, stāvoklis esot tik draudīgs, ka premjērs kļuvis ļoti aktīvs, lai mēģinātu lielo nelaimi aizkavēt, vai vismaz atvirzīt uz tālāku laiku.

Britu premjēra pūliņi esot vērsti divi virzienos. Viņš esot ievadījis aplinkus sazināšanos ar Kremli, lai izteiktu britu ieskatus Padomju Savienības diktātoram vēl pirms vissavienības kongresa sanākšanas un brīdinātu krievus, ka jauni izaicinājumi Rietumiem nozīmētu trešo pasaules kaŗu. Šajā sakarā Čērčils gribot pamudināt Staļinu padomāt, cik milzīgu katastrofu izraisītu jauns kaŗš, kas tanī pašā laikā nemaz nesolītu uzvaras izredzes Maskavai. Čērčils esot gatavs pats tikties ar Staļinu, lai viņam tieši izteiktu šos savus uzskatus.

Britu politiķu aprindas domā, ka nākamais ASV prezidents būs Eizenhauers, un viņš mēģinās savaldīt komūnistus ar tādiem līdzekļiem, kā to dara kaŗavīri.

★ NEAIZMIRSTIET, KA KANDIDĀTU SARAKSTI LNAK PADOMES VĒLĒŠANĀM JĀIESŪTA LĪDZ 6. OKTOBRIM! ★

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Nelietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

LATVIEŠU KULTŪRAS DIENAS KANADĀ

Dr. phil. H. TICHOVSKIS, LNAK Kult. un Izgl. nozares pr-dis

Moderno kultūru un civilizāciju var salīdzināt ar brīnišķu mozaika, kuŗā katra tauta ir ieaudusi savus īpatos audus un pievienojusi savus nacionālā gara veidotus dārgumus. Šie dārgumi ir literātūra, mūzika, māksla, zinātne, technika. Daudzu agrāk pazīstamu tautu sen vairs nav, bet viņu darinātie dārgakmeņi kultūras mozaikā palikuši. Notikumu nemitīgajā tecējumā no primitīvisma un nebrīvības tumsas uznāk jaunas nācijas, kas šim mākslas darbam pievieno arī savu ārtavu. Arī latviešu tautas vārds un tās gara zīmes redzamas šai krāšņajā cilvēces darinājumā.

Dzimtenes mīlestības auklēts, brīvības alku vadīts un dainu apšalkts, latvju nacionālais ģenijs 20. gs. pirmajā pusē atdzima kā fēnikss no saviem pelniem, lai sāktu savu vēsturisko lidojumu. Latviešu kultūras radītāji spēki auga un brieda Latvijas universitātes, akadēmiju un institūtu zinātniskajos kabinetos un laboratorijās, kā arī saimnieciskajos un valsts iestādījumos. Nacionālā Opera, Nacionālais un citi teātri, Konservātorija un Mākslas akadēmija atspoguļoja latviešu mūzikas, baleta, skatuves un tēlotājas mākslas labākās tradicijas un jaunākos sasniegumus. Mūsu rakstniecības un grāmatniecības līmenis pastāvīgi auga, un latviešu amatniecības un rūpniecības ražojumus ievēroja staptautiskās izstādēs. Nupat minētās un neminētās iestādes sargāja, veidoja un pārstāvēja to tradiciju un radošā gara kopumu, ko saucam par nacionālo kultūru.

Jau pagājuši astoņi gadi, kopš nacionālōs kultūras veidošanas pavediens ir pārcirsts. Latviešu tautai dzimtenē, pašu zemē ir atņemta katra iespēja latviskās kultūras un tradiciju tālākai radīšanai un to pārstāvēšanai citu nāciju vidū. Šis pienākums nu ir pargājis uz trimdā dzīvojošo latviešu tautas grupu.

Kamēr šī latviešu bēgļu prāvā grupa dzīvoja daudz maz vienkopus, darbs sekmējās vieglāk un darba rezultāti bija izjūtami un saredzami spilgtāk. Pēc emigrācijas paplašināšanās, tautiešu izklīšanas citu kontinentu plašumos un iesaistīšanās straujā dzīves tempā un sūrā darbā šī iespēja samazinājās. Bet arī jaunajās dzīves vietās ir vēl pietiekamas tautiešu grupas, lai varētu ne tikai sargāt un aizstāvēt savas nacionālās tradicijas un kultūras vērtības, bet iespējas robežās radīt arī jaunas.

Arī jaunajā dzīves vidē, izklaidētībā un smagā darbā, mums tomēr jāatrod brīži, kad varam apliecināt labo apņemšanos sargāt kopības garu, latviskās kultūras vērtības un dzīves zinu, un atskatīties, kā uz dzimtenē, tā trimdā paveikto darbu. Šādā virzienā arī domāta Kanadas latviešu Kultūras dienu jēga.

Dzīve ir pierādījusi, ka arī milzīgie attālumi mūs pilnīgi nespēj šķirt. ASV un Kanadas latvieši ar interesi vēro Anglijas, Vācijas, Zviedrijas, Austrālijas latviešu garīgo rosību, un pēdējie savukārt dzīvi seko, kā veidojas latviešu organizātoriskais un kultūrālais darbs Amerikas kontinentā. Varam teikt, ka Kanadā, latviešu dzīve daudz maz ir jau nostabilizējusies, par ko liecina draudžu, lokālu organizāciju un Latviešu Nacionālās Apvienības izveidošanās. Kad organizātoriskais darbs, ir daudz maz saskaņots, varam domāt arī par Kultūrālās rosmes saskaņošanu. Kultūras un Izglītības nozare ar šī gada Kultūras dienām grib to iesākt. Vietējo organizāciju un atsevišķu tautiešu atsaucība, līdzdarbība kopējā darbā, kopīgu centienu un mērķu saskaņošanā un latviskās kopības apliecināšana šo darbu varēs celt un veicināt un likt pamatus labām tradicijām nākotnē. Toronto un citur sadarbības un kopības gara labo ieskaņu netieši apliecināja gan Latviešu vienības diena pag. pavasarī, gan nesenā Dziesmu diena un to turpinās Kultūras dienu sarīkojumi ne tikai Toronto, bet arī citos latviešu centros. Mēs esam tikai darba sākumā, bet Kultūras dienu tradicijas no gada uz gadu būtu jāveido dziļumā un plašumā.

Mēs zinām, kāda rosība norit jau nodibinātos koŗos, teātŗa trupās, studijās, kopās un sekcijās. Laiku pa laikam tie parāda savu darbu izrādēs, koncertos un citos sarīkojumos, kuŗos piedalās mazāks vai prāvāks tautiešu pulciņš. Bet mums vajadzīgi brīži, dienas, kas skaitītos visu Kanadas tautiešu kopējas dienas, kad mēs, aizmirsdami visas citas rūpes un domas, justu vienas jūtas, domātu vienas domas, ka mēs esam viena tautas kopa ar kopīgiem mērķiem, centieniem un sūtību. Šādām dienām organizējami arī piemēroti sarīkojumi, kā dziesmu dienas resp. dziesmu svētki, izstādes, rakstnieku cēlieni, tautas tradiciju demonstrējumi un citi sarīkojumi, kuŗos spoguļotos mūsu radošais gars mūzikā, mākslā, rakstniecībā un paražās, kas apliecinātu, ka latviešu tauta pastāv un tās radošais gars pastāv, ir nemirstīgs. Tas dotu mums spēku drosmīgi izturēt trimdas laiku un iedvesmotu cīnīties par savas tautas tiesībām un brīvību.

Šādas Kultūras dienas turpmāk būtu jāorganizē visās latviešu apdzīvotās vietās un vienā laikā. Kultūrālās un sabiedriskās dzīves vadītāji un čaklie organizētāji uz vietām vienmēr zināsies iespējas sarīkojumu veida un rakstura noorganizēšanai, sākot ar svinīgiem aktiem un priekšlasījumiem mazākās tautiešu kopās un ar lieliem mākslas un mūzikas sarīkojumiem lielākos centros. Šādi sarīkojumi rādīs mums pašiem, un citiem, ka latviešu trimdas tautas kopa ir stipra un droša savos mērķos, tie tuvinās mūs citu zemju latviešu grupām, palīdzēs vadīt un audzināt mūsu jaunatni nacionālos centienos un būt garīgā kontaktā ar savu cietēju tautu dzimtenē.

Hanovera, Kanadas latviešu draudzes, LNAK un DV

INTERVIJA AR LATVIJAS ARC HIBĪSKAPA PVRSTĀVI PRAV. A. SKRODELI

Hanoverā notika LWF koncils, Latvijas archibīskaps vairs neietelp Izpildu Komitejā, kā tas izskaidrojams un vai tas ietekmēs latviešu baznīcu dzīvi?

Luterāņu Pasaules Federācija ir brīva daudzu (bet ne visu) luterāņu baznīcu apvienība. Līdzšinējā runājot, tā atgādina Tautu Savienību. Tās mērķis no vienas puses demonstrēt vienību, no otras — kopīgi veikt zināmus uzdevumus, līdz šim it īpaši materiālā un palīdzības plāksnē. Tā nebūt nav šo baznīcu saplūšana vienā, resp., vienošanās dogmatiskā un b-cas dzīves veida ziņā. Katra baznīca paliek suverēna un īpatnēja. Ar to izskaidrojama pat tāda parādība, ka starp dažām no šīs apvienības baznīcām nav Sv. Vakarēdiena kopības. Nav jau arī iespējams visā atvilcties, jo luterāņu baznīcas jo cieši saistās ar katras zemes un tautas īpatnībām. Tajās viņu spēks. Mēģinājumi radīt internacionālu kristietību vienmēr cietīs fiasko, vai dos ko nepilnīgu, kas nekad pilnīgi neapmierinās cilvēka dvēseles dziļākās reliģiskās prasības. Vienīgi pareizais ceļš—atrast visīstāko veidu, kā b-cā vispilnīgāk apvienot reliģisko un nacionālo tā,lai tautas dvēseles ilgas būtu atminētas un gūtu piepildījumu, bet tajā pašā laikā būtu jūtama dziļi cilvēciga kopība ar citiem, ārpus pašas tautas. Citiem vārdiem, lai katrs jūtas, teiksim, latvietis un šajā pašā laikā brālis tiem, kas dzimuši kādā citā tautā. Visdziļākā problēma un augstākais uzdevums — atrast šo veidu, ceļu un apvienojumu. Cik kāda baznīca to veic, tik būs veikusi savu sūtību. Vai baznīcas arī federācijā meklēs šo ceļu, grūti pateikt. Pagaidām tai citi, ārējāki mērķi.

Vērojot dažādas pārmaiņas Kanadas latviešu luterāņu baznīcas dzīvē, mūsu laikraksta līdzstrādnieks griezās pie archibīskapa pārstāvja Kanadā, prāvesta A. Skrodeļa, lūdzot informāciju dažos jautājumos. Prāvesta Skrodeļa atbildes ir autentiskas; redakcija nav kompetenta par tām spriest.

Federācija pēc katriem pieciem gadiem notur koncilu. Pirmais notika Lundā 1947. g., otrs tagadējais, Hanoverā. Lundas koncils dziļi izjuta Baltijas tautu baznīcu ērkšķu ceļu, un tas manifistējās Latvijas archibīskapa ievēlēšanā Izpildu Komitejā. Šinī koncilā Latvijas archibīskaps pazemīgi izstājās no komitejas, lai brālība dotu iespēju tajā ieiet Igaunijas Baznīcas archibīskapam. Notika tomēr kas negaidīts. Baltijas valstīm nemaz nedeva pārstāvi, kaut gan komitejas locekļu skaitu palielināja no 16 uz 20. Bet Izpildu Komiteja gan deva vietas tik mazām baznīcām,kā Brazilijas un Francijas. Bet Latvijas Baznīcā bija 1.200.000 dvēseļu un Igaunijas — 900.000. Tas nepārprotami atklāja: ir radies nelabvēlīgāks noskaņojums mums iepretim. Kur cēloņi? Vai arī baznīcas aiz reālpolitiskiem apsvērkiniem gribēja norobežoties no to zemju baznīcām, kas aiz dzelzs priekškara, resp., vai brīvie un bagātie negribēja iet kopā ar ērkšķu vainaga nesējiem? Bet gandrīz tajā pašā laikā kādas Amerikās luterāņu baznīcas vadītāji lidoja pie Tito. Visai raksturīgi, ka Amerikas luterāņu baznīcas dabūja 5 vietas. Ja vācieši dabūja piecas, nav ko brīnīties — Vācija un Skandinavija ir luterāņu smaguma centrs, bet par ASV un Kanadu kopā ir tikai 6 miljoni luterāņu un no tiem 4 milj. ietelp 8 baznīcās, kas pievienojušās LWF.

Viena daļa cēloņu, bez šaubām, ASV luterāņu baznīcu nelabvēlīgā noskaņojuma pret latviešiem. Tās neapmierinātas ar iebarucēju piešo turēšanos pie savas tautības un arī dzimtenes baznīcas. Tieši šinī kontinentā luterāņu baznīcas iegājušas vienpusīgā ceļā — atņemt iebraucējiem visu nacionālo un no dažādu tautību cilvēkiem veidot beznācijas luterāņus un kristiešus. Bet tas ir pretdabisks, vardarbīgs un neluterisks ceļš un nekad nedos apmierinājumu dvēseļu dziļākajām ilgām. Ar to arī izskaidrojama iebraucēju pieaugošā vairīšanās no šīm baznīcām. Vienīgi pēc vairākām paaudzēm, ja cilvēki būs kļuvuši iekšēji cita tauta, resp. angļi (kāda ģimenes valoda, tādā tautā nemanot iekļaujas cilvēki), viņi atradīs tajās apmierinājumu. Sevišķi sākumā bija stipras šīs tendences, un tad tās arī noslāpa. Gan tagad šur un tur, un arī Hanoverā tās deklarēja, negribot atņemt tautību un, kad nākšot laiks, palīdzēšot mājup braukt. Es arī nešaubos — palīdzēs, jo pretējā gadījumā tās nedrīkstētu vairs runāt par brālu mīlestību. Tomēr daudzas citas parādības liecina: visumā ir mainījusies taktika, bet ne mērķis!

(Nobeigums 3. lpp.)

PATEICĪBA

Kanadas latviešu pirmās Dziesmu dienas rīcības komitejа izsaka sirsnīgu pateicību visiem, kas veicināja šīs dienas izdošanos, bet sevišķi pateicas: ģenerālkonsulam R. N. Braisonam, prāv. V. Skrodelim, virsdir. E. Freimanei un J. Cīrulim, dir. V. Lindem, J. Dzeguzem, V. Rundānam, E. Ūdrim, solistei H. Lūsei, pianistiem V. Krūmkokai un T. Ķeniņam, deju kopu vad. A. Niedrai, A. Aigaram, Z. Šuriņam, Dainas, Bramptonas, Hamiltonas, Niagaras un Londonas koriem, kā arī atsevišķiem dziedātājiem, dubultkvartetam Kalvis, tautisko deju kopām Dižancīm, Saktai un Londonas DV kopai; Sv. Andreja draudzes mācītājam un draudzei par telpām, māksl. J. Deksnim par plakātiem, DV Toronto nodaļai un dāmu komitejai, tautas tērpu godalgošanas komisijai un visiem apsveicējiem!

Sirsnīgs paldies par pirmās Dziesmu dienas tautas tērpu godalgošanai ziedotām balvām: kons. V. Tomsonam, Pēterim Ziediņam, Pavasara maiznīcai, A. Gugānam, A. Kopmanim, J. Deksnim, O. Grebžem, Edgaram Ozoliņam, A. Milleram un DV Toronto nod.

Rīcības komiteja

INVALIDU NAMAM

LNAK nodevusi Daugavas Vanagiem Invalidu Nama iegādei $100.—. Sirsnīgs paldies ziedotājiem!

DV valde

PAZIŅOJUMS

Atbildot daudzu mūsu abonentu vēstulēm, paziņojam J. Paliepas ģimenes adresi:

Mr. J. Palieps, c/o Mr. A. Vanags, 30 Apple St., Brockville, Ontario, Canada.

DARBS un BEZDARBS

LATVIEŠU AMATNIEKI!

Labradorā ļoti plašajos izbūves darbos starp vairākiem tūkstošiem strādnieku ir arī ap 30 latviešu amatnieku. Vasarā strādā, ja laiks atļauj, ap 70 stundu nedēļā. Pāri par 44 stundām maksā 50 proc. vairāk. Ziemā paredzēts tikai 40—48 st. darba nedēļa. Mūrnieku stundas alga ir $1.80, namdaŗu $1,40, krāsotāju $1,30, šoferu $0,95, strādnieku $0,85. Darba temps bieži vien atgādina bezdarbnieku strādāšanu Rīgā. Ir kino, klubs, laikraksti, vietējā radio stacija, bagātīgs uzturs un gultas veļa maksā $10,50 nedēļā. Iestājoties ziemai, ko te sagaida ap oktobŗa sākumu, darbi notiks iekštelpās, kas apkurinātas ar eļļas krāsnīm. Tomēr ļoti daudz kanadiešu aizbrauks, jo ziemu „necieš".

Interesentiem vajadzētu rakstīt firmas Drake—Merritt galvenajai nozarei Montreālā, ja gadījumā viņa nesludinās Toronto laikrakstos. Šo lietu var nokārtot arī ar darba pārvaldes starpniecību.

Gast. Vāverlejs.

AIZRĀDĪJUMS

Skautu un gaidu vecāku pilnsapulce notiks š. g. 21. septembrī, pl. 2 pp. sv. Andreja baznīcas telpās. Darba kārtība: 1. Vecāku padomes ziņojums. 2. Skautu un gaidu vadītāju ziņojumi. 3. Padomes vēlēšanas. 4. Dažādi jautājumi.

Skautu un gaidu vecāki lūgti sapulci apmeklēt.

Vecāku padome

Toronto sarīkojumu kalendārs

Sestdien, 20. sept. pl. 7.30 vakarā Sv. Andreja b-cas l. zālē LNAK Kult. dienu sākums. Rakstnieku vakars. Dr. phil. H. Tichovska ievadvārdi; autoru I. Grebzdes, V. Tomas, B. Senkevičas, I. Vīksnas, I. Batraka u. c. piedalīšanās ar jaunākiem darbiem.

Grāmatu skates atklāšana sestdien, 20. sept., pl. 7,30 vakarā, Sv. Andreja b. mazajā zālē:

Svētdien, 21. septembrī, pl. 2.00 DV namā, Hurona ielā 123 mākslas izstādes atklāšana.

Svētdien 27. sept. pl. 7 30 vak. Sv. Andreja b-cas l. zālē LNAK Kultūras dienu sar.Vokāls solistu koncerts, veltīts skaņražu jaundarbiem (V. Ozoliņa, V. Lindes, T. Ķeniņa, A. Jēruma A. Okolo-Kulaka un J. Norvila dziesmas un latv. vecmeist. dziesmām (J. Vītols, A. Kalniņš, E. Melngailis, E. Dārziņš, J. Mediņš). Piedalās brīvm. M. Plostniece, E.Sedlina un operdz. J. Niedra. Pie klavierēm komp. T. Keniņš.

Svētdien, 5. oktobrī, plkst. 6 vak., sv. Andreja baznīcas mazā zālē, komp. T. Keniņa lekciju cikla Lielās mūzikas problēmas 8. lekcija (2. gads): Mūzikas vērtību skatījums laikmetu mainās. Mūzikālas illustrācijas skaņu platēs: J. S. Bachs (Pasakalja), Mocarts (Sol-min. simfonija), Bēthovens (uv. Leonora III.), Vāgners (Meistardziedoņu uvertūra).

Sestdien, 11. oktobrī, pl. 7.30 vak. sv. Andreja baznīcas lielajā zālē Toronto Latviešu Nacionālais teātris: E. Skujenieka komēdija Diriģents (atkārtojums) M. Bērziņas režijā.

Sestdien, 1. novembrī, pl. 7.30 vak. sv. Andreja baznīcas lielajā zālē, Toronto Latv. Biedrības teātris: K. Miķelsones luga „Slinkā sieva atkārtojums, Ā. Vilkanča režijā.

Tuvāki paskaidrojumi par mežu darbiem Ontario

Gribu lūgt tautiešus nepārprast manu rakstu par meža darbiem, ko bija šinī laikrakstā ievietojusi LNAK informācijas nozare. Ar šo rakstu gribētu parādīt tautiešiem, kāda izpelņa meža. Nekādā gadījumā man nebija nolūks teikt, ka darbus mežā var dabūt manā sabiedrībā.

Stāstīšu par meža darbiem no saviem pieredzējumiem un saklausītu no pārējiem cirtējiem, kas darba vietas maina kā čigāns zirgus. Vispirms, lai tiktu mežā strādāt jāuzmeklē kāda sabiedrība, kas izmanto mežus. Tā pieņem cirtējus un tos arī nosūta uz darba vietām. Šīs vietas —kampi — pa lielākai daļai atrodās dziļāk mežos, tālāk no apdzīvotām vietām un lielceļiem. Nometnes parasti iekārtotas ar iespējamām ērtībām: cieti būvētas barakas no 6—50 cilvēku katrā, apsildītas, ir dušas vai pirtis, elektriska vai petrolejas apgaismošana. Ir arī vietas, kur cērtamā meža mazāk, kur neatmaksājas ierīkot nometnes. Tur tiek uz celtas būdas dzīvošanai un par uzturu tur jāgādā pašam. Protama, par darbu tad te maksā vairāk. Visās nometnēs ir kantīnes, kur var dabūt kā darba rīkus, tā arī apģērbu, veļu un apavus.

Ziemā pa lielākai daļai cērt papīra malku 4, 8 un 16 pēdu garumā. Tad var ieiet zemākās vietās un, pastāvot stingrākam salam, sacirsto arī izvest. Mazākās sabiedrības pēc izvešanas darbus pārtrauc, bet lielākās pāriet uz vietām, kur cērt vasarā — dzelzceļa gulšņus, balķus, telefona stabus un pāļus. Par kordu šinī sabiedrībā maksā $5.51 par egles, bet par priedes malku $5.04 plūs bonusus $0.66 par kordu pēc 75 kordu izciršanas. Šādas cenas ir pēc vienošanās ar arodbiedrību un līdzīgām vajadzētu būt arī citās sabiedrībās. Par 4 pēdu malku maksā vairāk. Par uzturu atvelk dienā $1.75. Ir cirtēji, kam arī sievas strādā nometnē kā apkalpotājas pie galda un saņem apm. $7.00 dienā.

Nevienam negribētu ieteikt kādu sabiedrību. Lai tā būtu katra personīgā izvēle un līdz ar to arī laime. Ir sabiedrības, kam ir slikts mežs. Sevišķi iesācējiem, kur var labi ja kordu pa dienu izcirst. Bet ir arī vēl viens apstāklis ar ko ļoti jārēķinās. Nevienmēr cirsmā meklējama valna, tā daudzreiz atrodas pašā cirtējā. Galvenais ir pierast pie loka zāģa, kas nav tik viegli. Dažam tas prasis varbūt pāris mēnešus daudz sviedru un izturību, un tikai pēc visa pārvarēšanas varēs domāt par naudas pelnīšanu. Šo pirmo mēnešu cīņu vēro arī vadītāji, un, ja to acīm kas patīk, tad pārējais seko pats par sevi. Ja kādam laimējas tikt mežā un ja mežs patīk, ieteiktu izcirst tos 75 kordus un pamazām ievākt ziņas par citām sabiedrībām un darbiem.

Zinu, ka šinī apkārtnē ir daudz sabiedrību. Sākot no Kochrānes līdz Portartūrai, tās ir katrā pilsētā, bet viņu visu kantori ir Portartūrā. Cik lieli darba pieprasījumi pašreiz, nevaru pateikt, bet dzirdams, ka pastāv klusums. Vietējie cirtēji izvairās braukt uz tālām nometnēm, tiem patīk nometnes, kas tuvāk pilsētām. Bet tās nometnes var izrādīties tās labākās, un tur varbūt var vieglāk darbu dabūt.

Braucot uz mežu, nav ieteicams ņemt daudz mantu līdzi. Ja ir rupjāka auduma bikses vai krekls, kā arī darba zābaki, tie sākumam pietiek.

Pats cērtu 16 pēdas, t.i. strādājam divi un domāju, ka šis veids tas labākais — mazāk zāģēšanas un vieglāka kraušana. Diviem kopā, vienam paveicas labāk zāģēšana — otram patīk zirgs un tad jau var strādāt. Iesākumā var iet arī uz 4-vai 8 pēdām, kur strādā tikai pa vienam. Ja gadās sabiedrības, kas cērt visus trīs garumus, tad labāk iet uz 8 vai 16 pēdām. 4 pēdām būs sliktāks mežs.

Vilis Kovaļevskis,
Longlac, Camp 35, Ont.

Apsveikumi dziesmu dienā

Dziesmu dienas rīcības komitejа, sakarā ar Pirmo latviešu dziesmu dienu Kanadā, saņēma šādus apsveikumus:

Nevarēdams būt Toronto un piedalīties Dziesmu svētkos sūtu jums sirsnīgus sveicienus, lai mūsu mīļās dziesmas iesilda katra tautieša sirdi un dod spēkus nākotnei.

Vilis Tomsons, Montreālā

Kanadas Latviešu Dziesmu dienas gadījumā š. g. 6. septembrī koris Dziesmu Vairogs lūdz pieņemt sirsnīgākos sveicienus Kanadas dziesmotai saimei un pašaizliedzīgajiem rīkotājiem. Lai latviskā dziesma nebeidz skanēt mūsu izkaisītai tautai par stiprinājumu un mūžīgai Latvijai par godu. 6. septembrī Dziesmu Vairoga saime pulcēsies Grand Rapidos septiņu latviskai dziesmai nokalpotu gadu atcerei un garā būs ar jums.

Ar latvisku sveicienu

Dziesmu Vairoga pr-ks,
Viktors Puriņš

Lai dziesmu gars ir vienotājs un stiprinātājs, kā Daugavas Vanagiem, tā arī visiem Kanadas latviešiem! Lai tas dod jaunu spēku pārvarēt trimdas grūtības līdz tai saulainai dienai, kad varēsim atgriezties dzimtenē, mūsu mīļajā Latvijā!

Daugavas Vanagi, sasauksimies!

R. Grāvītis,
Norandas nod. pr-ks

ĀRLIETU MINISTRIJAS ATBILDE BALTIESIEM

14. jūnijā aizvesto piemiņas sarīkojumā Ņujorkā pieņēma rezolūciju, kuŗu nosūtīja ASV ārlietu ministram Ečesonam un citām amata personām. Tagad saņemta no ārlietu ministrijas atbilde, kuŗā teikts:

„Amerikas valdība ar simpatiju turpina novērtēt tos centienus un vēlējumus, kādus izteikuši Padomju Savienības pārvaldīto zemju pretkomūnistiskie pilsoņi un viņu demokratiskie vadītāji, lai atjaunotu brīvību un demokratiskās iestādījumus savās valstīs."

KANADĀ

DV TEĀTRIS

Daugavas Vanagu Teātris Kanadā paredzējis sarīkot lekciju ciklu par teātŗa vēsturi un skatuves techniku. Interesentus lūdz pieteikties līdz 15. oktobrim, 123 Huron St., Toronto, vai pa tel. — WA 0792.

V. KEIŠAS BALETA SKOLA

15. septembrī jaunu mācības gadu uzsākusi Veras Keišas latviešu baleta skola Toronto. Audzēkņu skaitam divkāršojoties, mācības notiek divās grupās. Par pianisti darbojas Edīte Timermane. Vecākai grupai mācīs arī baleta vēsturi.

ANGĻU VALODAS KURSI

iesācējiem un vecākai grupai sākšies šinī mēnesī angļu valodas skolotājas — latvietes vadībā. Mācības notiks divas reizes nedēļā Sv. Andreja baznīcas telpās. Pieteikšanās un tuvāka informācija pie mācītāja A. Čopa, tālr.: PR 1563 un MI 1873.

ATCERES VAKARS

Sestdien, Club de Lasalle zālē Hamiltonā, latviešu grupa sarīkoja Dr. K. Ulmaņa piemiņas vakaru, kas bija pulcējis pilnas telpas. Atmiņas par mūsu lielo valstsvīru stāstīja mācītājs A. Lūsis. Vakaru atklāja prof. Vilis Burkēvics, ar deklamācijām šarīkojumu kuplināja Milda Baumane, dziedāja Maija Zemīte, pie klavierēm Imants Sakss. Zāli bija dekorējis Tālivaldis Ķikauka.

I. A.

LDPBK sanāksme

Latvijas Demokratisko Partiju Biroja Kanadā kārtējā plenārsēde notika pag. svētdienā, Toronto pilsētā. Birojā nav aicinātas dažas t. sauc. „vieninieku" partijas, bet ir pārstāvētas visas latviešu principiālās partijas, un tāpēc Biroja sastāvs uzskatāms par galīgi izveidotu. Birojā apvienotas pavisam 7 partijas: Soc.-dem., Zemnieku Savienība, Katoļu Apvienība, Jaunsaimnieki, Liberāļi, Latgales Demokrati un Kristīgā Apvienība.

Biroja plenārsēde savu darbu veica labā saskaņā un vienprātībā. Turpmāk sagaidāma Biroja aktīvitāte informācijas un propagandas laukā.

ZIEDOJUMI

LNAK Palīdzības nozarei laikā no š. g. 1. — 31. augustam iesūtīti sekojoši ziedojumi:

1) Palīdzības darbam:
E. Minkevičs, Vinipegā $0.50; J. Kārkliņš, Toronto, $25.—; A. Klaviņš, Toronto, $1.—; kopā — $26,50.

2) Immigrācijai:
E. Minkevičs un E. Ivāns — katrs $0.50.

3) Grūtdieniem Eiropā:
I. Gārnis Montreālā, $1.—; Vinipegas tautieši — T. Minkevičs, A. Liepiņš, V. Blūms, E. Dīriķis, Stenders, katrs $1; Raimondas taut.: A. Zingevics, E. Žakis, — $1.—; Z. Eislers $0.50; Latviešu Sporta Apvienība Kanadā $5.—; V. Gauše, St. Katarines, $1.—; Toronto tautieši — A. Klaviņš un A. Kalniņš, katrs $2.—; M. Namiķis, F. Pavasars, L. Brasliņš, Z. Simanovskis, Ž. Kirsteins, E. Zvaigzne, J. Kukurs, Brants, A. Zariņš, S. Ancāne, L. Rebāne un A. Brīvmanis, katrs $1.—; M. Klincāns $1.50, A. Klincāns, J. Beitiņš un A. Beitiņš, katrs $0.50; A. Koks $0,30, kopā — $33.80.

Invalidu Namam:
Strautmanis $1.— un J. Kārkliņš $12.25, kopā $13.25, pavisam kopā augusta mēnesī — $74.55.

Visiem ziedotājiem Palīdzības nozare izsaka sirsnīgu paldies.

DAUGAVAS VANAGI

BALTIMORE, M. D.

7. sept. DV Baltimores apvienība atklāja rudens sezonu, atzīmējot prezidenta Dr. K. Ulmaņa un rakstnieka J. Jaunsudrabiņa 75. g. jubileju.

Ar rudens ziediem krāšņi dekorētās telpās, kuŗās bija novietots nacionālais karogs un J. Jaunsudrabiņa ģimetne, pulcējās kupls skaits tautiešu.

Par K. Ulmani runāja skol. H. Rolle un par J. Jaunsudrabiņu M Krustāne, un savas personīgās atmiņas par lielo rakstnieku stāstīja mākslinieks Audriņš.

Jaunatne sarīkojumā izjusti nolasīja J. Jaunsudrabiņa dzejas un tēlojumus.

Uz DV Baltimores apv. pr-ka K. Detlava aicinājumu, ziedot Birznieku ģimenei, kas, slimības dēļ, nonākusi grūtos apstākļos, tautieši saziedoja $50.—.

DV ESLINGENĀ

Daugavas Vanagu Eslingenas nodaļas valde Weiler Hof restorānā bija sarīkojusi pārrunu vakaru. Tautieši bija ļoti atsaucīgi, un rīkotājus ar savu klātbūtni pagodināja arī archibīskaps Dr. T. Grīnbergs.

Pārrunas ilga gandrīz 4 ar pus stundas, un tika iztirzātas visjaunākās ziņas par pašreizējiem notikumiem iekš- un ārpolitikā, kā arī skarti dažādi citi jautājumi, kas interesē tautiešus viņu iekšējā sadzīvē.

LCPV priekšsēdis A. Šilde un ģenerālis V. Skaistlauks, starp citu pieskārās ļoti sāpīgam jautājumam, — proti, „Latvijai"" Vācijā būt vai nebūt, un lūdza visu tautiešu atsaucību, lai šī avīze varētu arī turpmāk pastāvēt. Garāmejot pieskārās arī tiem laikiem, kad Eslingenā sēdēja 16 redaktori ar diezgan labām algām, un ka šinīs „vecajos, labajos laikos" bija piemirsies padomāt par „Latvijas" nākotni.

Latvijas Sarkanā Krusta vadītājs R. Liepiņš 2 stundas garā referātā tautiešus iepazīstināja ar ļoti plašu pārskatu par pasaules lielo politiku saimniecisk kām grūtībām un to pārvarēšanu. Tika novērtēta arī mūsu propagandas lielā nozīme, kuŗa labi izdevusies un sevišķi plaši izvesta Vācijā š. g. 14. jūnijā.

Patīkamu pārsteigumu Eslingenas tautiešiem sagādāja fil. mag. Zāmuels, kas atceļā uz Zviedriju no „Morālās Apbruņošanas" konferences Ženevā, bija iegriezies Eslingenā un iepazīstināja tautiešus ar šīs kustības nozīmi cīņā pret komūnismu.

Mācītājs E. Rozītis pastāstīja par saviem pieredzējumiem un iespaidiem divās lielajās garīgās dzīves konferencē — Hanoverā (Vācijā) un Lundā (Zviedrijā). Noklausoties abus pēdējos referātus, pārrunās izvirzījās jautājums — vai melnādainos garīgās dzīves laukā var pielīdzināt baltajiem.

E. H.

LASĪTĀJU VĒSTULES

Vēstule jauniebraucējiem Kanadā

Mīļo tautieti!

Iebraucot Kanadā un apmetoties uz dzīvi kādā šīs valsts malā, Tu drīz vien ievērosi, ka šeit daudz kas ir citādi, kā zemē, no kuŗas Tu nāc, un kur Tu biji jau pusmūžu līdz pieradīs un iedzīvojies. Šī sajūta, it kā būtu apmaldījies lielā, svešā mežā, nav gājusi secen nevienam no mums, iebraucējiem! Bieži vien tās nav materiālās rūpes, kas nospiež visvairāk, bet gan draugu un paziņu trūkums, vientulības sajūta, kas līdz ar sirvo cīņu par dienišķo maizi spiež pie zemes.

Bet nebaidies, Tu pārvarēsi šīs grūtības, tāpat kā mēs tikām tām pāri. Dažam tas veicas ātrāk, citam lēnāk, atkarā no laimes, apstākļiem un paša spējām. Palīdzēsim roku šajā laikā var sniegt un sniedz dažādas organizācijas, kuŗu arī Kanadā netrūkst. Gan neceru uz ievērojamu materiālu pabalstu, jo organizācijas ir jaunas un tāpat kā Tu cīnas ar naudas trūkumu. Bet ja Tev pietrūkst padoma vai pagurumā nolaižas rokas, tad biedrība ir tā vieta, kur Tu vari rast palīdzību. Tur Tu vari sastapt tautiešus, kas šeit ir jau ilgāk, un kas Tev var dot padomu Tavās grūtībās. Tur Tu uz nedaudz stundām vari būt latviskā vidē, kas ir liels spēku avots un kā mums, trimdiniekiem, visvairāk trūkst.

Biedrības un organizācijas šeit ir ļoti dažādas, katra kalpo īpatnējiem mērķiem, darot to dažādā veidā. Apskaties, paciemojies vienā un otrā, un saīsties pie tās, kura Tev vislabāk patīk, Biedrības ir palīdzējušas mums, vecākiem iebraucējiem, tās palīdzēs arī Tev tik pāri grūtībām un stiprinās Tevi trimdas gaitās.

Toronto Latviešu Biedrība

LATVIEŠU SESTDIENAS SKOLĀS SĀCIES JAUNS MĀCĪBAS GADS

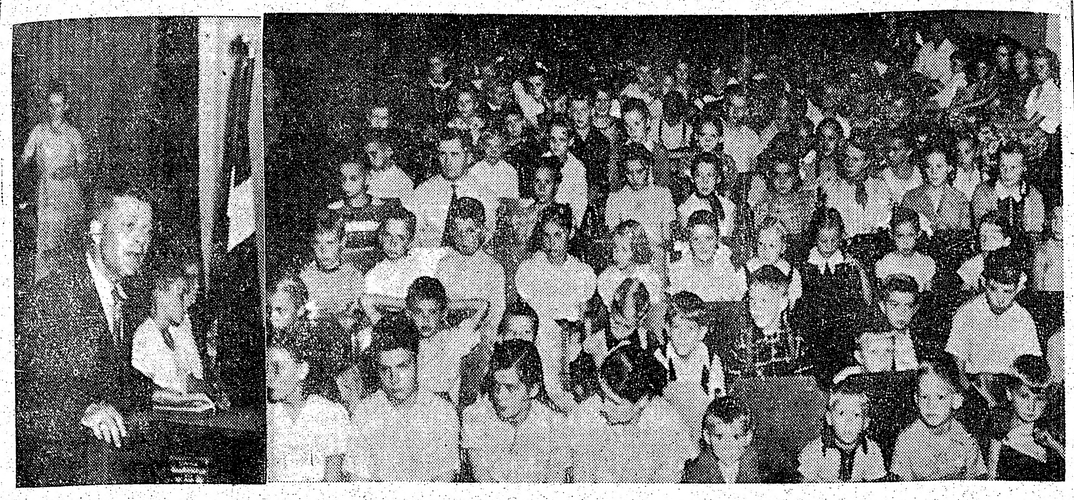

Svinīgajā aktā māc. A. Čops teic svētvārdus Foto J. Kreilis

Toronto Latviešu Biedrības Sestdienas skola 13. septembrī pl. 10, sv. Andreja baznīcas zālē (Carlton un Jarvis ielu stūrī) uzsāka savu otro mācību gadu ar svinīgu aktu, ko ievadīja māc. A. Čops ar īsiem dievvārdiem. Pirmajā dienā skolā pulcējās 149 skolēni. Par skolotājiem darbojas: V. Slaviete, K. Skuja, A. Svenne, M. Miezīte, A. Martinsone, I. Ķeniņa, Vītola un Baliņa. Skolu vada pārzine M. Matīse. Arī Vestonas nod. Sestdienas skola darba gaitas sāka 13. sept., pl. 20 YWCAs telpās Vestonā. Atklāšanas aktā bija ieradušies 14 latviešu skolēni un 2 kanadiešu meitenes, kas apmeklēšot mūsu skolu, jo tām iepatikusies latviešu draudzeņu valoda. Pag. mācību gadā abas skolas darbojās ar labiem panākumiem. Nav šaubu, ka arī šogad, kad skolēnu jau daudz vairāk un palielināts skolotāju skaits, panākumi būs vēl labāki. Novēlam audzinātājiem un audzēkņiem vislabākās sekmes!

PIENSAIMNIECĪBA KANADĀ

KĀDAS IESPĒJAS IR LATVIEŠU PIENSAIMNIEKIEM?

Latviešu sabiedrībā Vācijā un citās Eiropas zemēs izplatījies uzskats, ka Kanadā ir ļoti augstu attīstīta piensaimniecība un ļoti izdevīga zeme ieceļošanai piensaimniecības speciālistiem un darbiniekiem.

Šinī sakarā Kanadā ir ieceļojuši vairāk kā 70 mūsu piensaimniecības darbinieki un turklāt vēl daži agronomi, kas bija cerējuši šinī nozarē atrast darbu. Visi šie piensaimniecības darbinieki, kaut arī dažiem jau Latvijā prakse pārsniedza 20 gadu, vai nu strādā raktuvēs, lauku darbos, vai arī fabrikās; tikai nedaudziem izdevies atrast darbu savās speciālitātēs.

Kanada pasaulē pazīstama kā milzīga lauksaimniecības ražojumu zeme. Bet no visas šīs lauksaimniecības produkcijas tikai 2 proc. gulstas uz piensaimniecību (1951. g. statisitka), tas ir svaigu pienu un no piena pārstrādātiem produktiem. Šis procents ir tāpēc tik mazs, ka 80 proc. no visiem piensaimniecības produktiem tiek ražoti vietējam tirgum. Ražotāja risks šinī gadījumā ir ļoti liels, un viņš var ražot tikai tirgus iespējamības robežās. Šis procents gan ir pieaudzis, bet tikai periodiski. Tā no 1926.—1929. g. piensaimniecība ir devusi 7 proc. no visas lauksaimniecību produkcijas, tas izskaidrojams ar straujo dolaru pieaugumu Anglijā šajos gados. Tāpat stipri augsts šis procents bija pēdējā kara laikā. Šajos gados piensaimniecība uzplaukst. Tiek celtas jaunas pienotavas un siernīcas, un piensaimniecības darbinieki tiek ievesti no Eiropas.

Latviešu piensaimnieki sāka ierasties tikai dažus gadus pēc Otrā Pasaules kara, kad jau augstais konjunktūras laiks bija pāri. Vēl līdz 1949. gadam ražošana turpinājās, jo Anglija izšķieda savas pēdējās rezerves, un Maršala plāns apgādāja daudzas Eiropas zemes. Arī UNRRAs un IRO pasūtinājumi bija ļoti izdevīgi. Sākot ar 1949. g. visi šie pasūtinājumi sāka samazināties un līdz ar to Kanadas piensaimniecības produkcija. Šogad daudzas pienotavas savas durvis ir slēgušas, Eiropas darbinieki atlaisti.

85 proc. visa ražotā piena tika patērēts šā: 30 proc. svaigā veidā. 30 proc. tiek pārstrādāts čedaros (sieros) un 25 proc. sviestā. Pārējie 15 proc. pārstrādāti biezpienā, krējuma sieros, citos sieros, kondensētā, evoporētā pienā un piena pulverī.

Tā kā Dānija un Holande pasauli sāk pārpludināt ar saviem augstvērtīgiem produktiem tad piena pulvera, kazeina un kondensēta piena ražošana ir palikusi tikai vietējam tirgum. Dānijas piena produkcija, salīdzinot ar 1939. gadu, ir augusi trīskārtīgi. Sākot ar 1950. gadu, Dānija sāk laist pasaules tirgū augstvērtīgus čedarus. Tā kā Kanadas kvalitātes un cenu ziņā ar Dāniju nevar konkurēt, tad dabiski, ka arī šī produkcija samazinās. Tieši šī gada pirmie divi ceturkšņi uzrāda tik strauju čedara ražošanas samazināšanos, ka tas ir jāieved no Jaunzēlandes, lai vietējais tirgus tiktu apmierināts.

Gleznās sieru šķirnes, kā Edamas, Emertāles, Rokfora u. c., pa lielākai daļai tiek importētas.

Tam par iemeslu ir pirmkārt Kanadas milzīgie attālumi, kuru dēļ piens tiek piesūtīts tikai reizi dienā un nāk dažreiz no 200 — 300 jūdžu attāluma. Dabiski, ka no šāda piena vairs labus produktus, sevišķi glezno sieru šķirnes, nav iespējams ražot. Otrs ir lopbarība. Glezno šķirņu ražošanai Eiropā pārraugi nosaka, ko saimniecībā drīkst un ko nedrīkst lopiem izbarot.

Pirmkārt, siens šeit pa lielākai daļai tiek iegūts vai nu iepelējis vai arī sasutis. Tas nozīmē, ka sieram būs šī piegarša, ja vispār no tā piena būtu arī kaut kas līdzīgs sieram iznācis. Rudeņos šeit izbaro milzīgos daudzumos kukurūzu un biešu atgriezumus, kas atkal ierobežo sieru ražošanu. Tālāk ziemā lieto skābbarību, kas pilnīgi izslēdz glezno šķirņu ražošanu.

Nākošais, kas traucē glezno šķirņu ražošanu, ir lētais imports no zemās valūtas zemēm. Tā, piemēram, 1 mārciņa pašizmaksa Edamas sieram Kanadā ir 38 — 44 centi, kamēr Hollande piedāvā par 31 centu mārciņā kvalitātes ziņā pirmklasīgu preci. Ementāles siera pašizmaksa šeit ir 58 — 60 centu mārciņā. Šveice to pašu piedāvā par 47 — 50 centiem mārciņā.

Kādas iespējas būtu mūsu piensaimniekiem?

Pirmkārt, svarīga ir speciālitātes jeb amata tiesību atzīšana. Amata un speciālitātes tiesības nosaka provinču valdība, kas katrā provincē ir savādāka un, vienā provincē iegūtās tiesības nav derīgas otrā, bet uz dokumentu pamata, samaksājot atlaujas nodokli, jāatjauno.

Šo tiesību iegūšanai ir jāapmeklē t. s. piensaimniecību skolas, kas Ontario provincē ir Gvelfā un Kvebekā — St. Hyecintē. Kurss ilgst 3 — 6 nedēļas. Šos kursus beigušie iegūst tiesības taisīt sviestu, atkrejot pienu, pasterizēt pienu, taisīt saldējumu un noteikt piena tauku %. Šajos kursos prasa 2 gadus iepriekšēju praksi pienotavā vai sierotavā. Latvijas un vispār Eiropas diplomētos piensaimniekus uznem šajos kursos bez iepriekšējās prakses. Latvijas un tāpat citu Eiropas zemju piensaimnieki var iegūt tiesības arī noliekot uz reizi pārbaudījumu pie provinču zemkopības ministrijām. Šo tiesību ieguvēji saucas — butter maker, cream maker u. t. t., un saņem algu 38 — 50 dolāri nedēļā. Arodbiedrību noteiktā alga ir $44.- nedēļā.

Pie šīm pašām skolām ir vēl kursi augstskolas un kolledžas beigušajiem. Augstskolu beigušie, kam ir lauks. zinātņu bakalaura grads, (šim gradam šeit tiek pielīdzināts mūsu agronoms un Vācijas un Hollandes diplomētais lauksaimnieks, kas var uzrādīt viena gada praksi), tiek uznemti šajos kursos. Kursu ilgums apm. 6 mēneši. Mācības maksa $300 — 400. Šos kursus beigušie iegūst speciālistu resp. „expert" diplomu un var strādāt kā inspektori, dažādu firmu vadītāji un pēc pavalstniecības iegūšanas par agronomiem.

Latvijas un citu Eiropas lauksaimniecības zinātņu doktoriem šīs tiesības tiek piešķirtas izturot mazu pārbaudījumu pie provinču lauksaimniecību ministrijām. Algu saņem apm. $65 — 120 nedēļā. Pēc šo kursu beigšanas šīs tiesības ir ieguvuši agronomi P. Meļķe, Ž. Skudra un šī raksta autors. Pirmās tiesības Kanadā ir ieguvuši — Balodis, Celmiņa, K. Bērzs, un bez minētiem savā specialitātē vēl strādā — K. Gailītis, Bērziņš, Griezis, Klape. Par bakteriologi strādā agronome E. Peniķe.

Dr. J. Zariņš

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

NACIONĀLAIS PIEMĒRS

LCP Vācijā Memingenas sesijā LCK priekšsēdis V. Janums paziņojis, ka Latvijas atbrīvošanas komitejas Eiropas centra aicinājumam politiskām partijām, piedalīties tās darbā, partijas, izņemot Zemnieku savienību, atsaukušās labvēlīgi. Sociāldemokratu līderis B. Kalniņš pat patīkami pārsteidzis ar ierosinājumu visām Eiropas centrā ieejošām partijām un organizācijām vienoties par nacionālu pamieru — nekritizēt parlamentārisma, autoritāro un vācu okupācijas laikus, runāt toleranti un visus spēkus veltīt Latvijas cīņai. Bet B. Kalniņš arī vēlas papildināt LAK BC statutus, ka latvieši ārzemēs respektē Latvijas satversmi. LCP atzinusi, ka partiju pieaicināšana ir „nepieciešama un svētīga", un apsveic sociāldemokratu piedāvāto pamieru.

Mēs arī apsveicam politisko partiju nacionālo pamieru, jo cīņa par Latviju vēl tikai karstāki iedegsies, un tādos liktenīgos brīžos parasti valstiski nacionālas partijas aptur vai pat izbeidz partiju cīņas savā starpā. Bet pagājušo trimdas gadu pieredze liek mums būt ļoti uzmanīgiem ar veco politisko partiju katrreizējo taktiku un solījumiem. Mums aiz muguras ir jau viens tāds „nacionālā pamiera" mēģinājums, kad ar lielām pūlēm 1948. g. aprīlī Vircburgā dzima globālā Latvijas atbrīvošanas organizācija — LNP. Tad arī visi norunāja iet kopā cīņā un darbā par Latviju un, roku vien otram spiežot, arī politiskās partijas nosēdās pie viena galda ar vēlētajām organizācijām. Partijas prasīja un saņēma 1/3 vietas. Arī LNP statūtos uz partiju pieprasījumu bija pants, ka LNP darbība neskar Latvijas satversmē paredzētos valsts varas organus. Un tas nu bija klupšanas akmens. Visu LNP darbu kavēja atkārtotie politisko partiju priekšlikumi atzīt, ka uz Satversmes pamata atzīstama arī pēdējā Saeima ar tās viceprieksšēdi bīskapu J. Rancanu kā Valsts prezidenta v. i., bet politisko partiju apvienība — Latvijas centrālā padome kā Saeimas paplašinātais prezidijs atzīstams par augstāko politisko orgānu trimdā. Kad kādā no pēdējām LNP prezidija sēdēm Eslingenā, Lidotāju skolā, V. Bastiānis atkal to atkārtoja, tad V. Janums sadusmojās tā, ka pietrūkās kājās, paņēma portfeli un asi noteica: „Tad man te vairs nav ko sēdēt pie šī galda."

Tagad grib LNP likvidēt un pieņem jaunas rezolūcijas, ka partiju pieaicināšana ir nepieciešama un svētīga". Partijas atkal pieņem aicinājumu uz jaunu LNP ar 1/3 mandātiem un piedāvā pat nacionālo pamieru. Bet tanī pat laikā labvēlīgais Bruno Kalniņš ar gudru ziņu vēlas papildināt LAK EC statūtus, ka „latvieši ārzemēs respektē Latvijas republikas satversmi". Kādēļ viņš to prasa un piedāvā „nacionālo pamieru", no savas puses nedeklarēdams, ka pēdējā Saeima beigusi eksistēt un Latvijas centrālā padome nepretendē uz varu, kas tai pēc Satversmes nemaz nepienākas? Tā ir stratēģija pulkveža V. Januma ielenkšanai un ieņemšanai. Nacionālo pamieru partijnieki izmanto par vairogu savai izrīcībai. Dzīvosim, redzēsim. Saturns.

KĀ IEGĀDĀTIES un pārvadāt mēbeles uz visattālākām apdzīvotām vietām Kanadā

Sludinoties šīs avīzes komerciālā daļā, kā T. Eaton Co. pārdevējs mēbeļu nodaļā Toronto, saņemu vēstules no visdažādākiem apvidiem Ontario provincē un tālu pāri tās robežām ar jautājumiem pēc tuvākas informācijas, kā iegādāties mēbeles tālā provinces ciematā.

Sakarā ar to lūdzu šīs avīzes redakciju ievietot sekojošu informāciju:

Kā tas zināms, Kanadas lielākie tirdzniecības uzņēmumi provinces apgādei ar visdažādākām precēm ir atvērusi tā saucamos „Mailorder" kantorus, kur pēc katalogiem var izvēlēties preces. Tomēr katalogi dod tikai ļoti ierobežotu preču izvēli, kamēr to pašu firmu veikalos preces mainās ļoti bieži. Pircējs, tālā ciemā dzīvojot, lasa avīžu sludinājumus par lētām izpārdošanām pilsētās, bet baidās par dārgo transportu, it sevišķi mēbeles iegādājoties.

Lai dotu tās pašas cenas un pirkšanas iespējas, kā pilsētniekiem, T. Eaton Co (arī daži citi lielie preču nami), ar centrālajām noliktavām Toronto, Ontario, izsūta arī mēbeles par avīzēs izsludinātām cenām uz katru mazāko ciemu līdz Manitobas provinces robežām rietumos un okeana krastam austrumos, — bez jeb kādas piemaksas par transporta izdevumiem. Kompanija uzņemas pilnu atbildību par visiem bojājumiem, kas rastos transporta laikā, vienalga, kādu apstākļu dēļ tie būtu cēlušies.

Pēc paskaidrotā katram mēbeļu pircējam minētā apgabalā pieejamas Toronto mēbeļu cenas un izvēle pilnā apmērā izsekojot Toronto dienas avīžu „Toronto Daily Star" un „Telegram" sludinājumiem. Kvebekas provinces iedzīvotājiem mēbeļu iegāde Ontario provincē dod 5 % ietaupījumu, jo atkrīt tā sauktā „Sales tax", ko Kvebekā maksā katrs pircējs virs regulārās preču cenas.

Tuvāku informāciju uz vēlēšanos sniedz un darījumus izdara kompānijas pilnvarā Nikolajs Mednis, 50 Upper Canada Dr., Apt. M 202 — Willowdale P. O. Ontario.

Bēgļu plūdi uz Zviedriju

Bēgļu plūdi no Padomju Savienības okupētajiem apgabaliem negrib un negrib rimties, bet bēgšana ne vienmēr izdodas laimīgi, un daudzi nelaimīgie bēgļi savas ilgas pēc brīvības samaksā ar dzīvību.

Zviedrijā Helsingborgas tuvumā izskalots kāda 17 g. veca vācieša līķis. Nav nekādu šaubu, ka nelaimīgais jauneklis ielēcis jūrā, kuģim braucot gar šīm Zviedrijas krastiem. Stiprā jūras straume un lielie viļņi pieveikuši jaunekļa spēkus un tas nogrimis jūrā, krastu nesasniedzis.

Traģiskā nāve aizgājušā persona ir identificēta, un ir zināmi arī viņa vecāki, kas dzīvo Rostokā, bet atklātībai tā vārds netiek paziņots, lai pret vecākiem un pārējiem piederīgiem, kas vēl atrodas Austrumu joslā, netiktu pielietotas represijas.

Hanovera, Kanadas latviešu draudzes, LNAK un DV

(Pārnesums no 2. lpp.)

Bez šaubām, Baltijas baznīcu pārstāvja neievēlēšana atsauksies neiabvēlīgi uz Izpildu Komitejas noskaņojumu mums iepretim. Tas ietekmēs arī dažādo jautājumu izlemšanu. Atcerēsimies tikai, kādas Amerikas lut. baznīcas prezidents (Dr. Pry) bija pat tagad mēģinājis aizstāvēt uzskatu, ka mēs tomēr esot parastie emigranti, jo esot ieceļojuši saskaņā ar kārtējiem imigrācijas likumiem. Viņš skatās šauri no savas zemes likuma viedokļa un aizmirst, ka mēs neizceļojām vis no savas zemes, bet šo laiku traģikā (un pa daļai Teherānas, Jaltas un Potsdamas līgumu dēļ) mēs kā bēgļi bijām aizsviesti Eiropas Rietumos un nedrīkstējām arī pēc kara atgriezties savā zemē. Ja dažas zemes, lai šos bēglus uzņemtu, izdeva tos vai citus likumus, tā ir viņu darīšana. Bet tas nepārvērš mūs no kara upuriem un bēgļiem par parastiem emigrantiem. Emigranti ir tie, kas no savas zemes meklē iebraukšanas atļauju kādā citā.

Tomēr, pārāk daudz mums nav ko raizēties par to, ka viena daļa luterānu baznīcu noskaņojuma dēļ Izpildu Komitejā vairs nedeva vietu Baltijas baznīcas pārstāvim. Nav jau šī federācija cieša vienība, kādas atsevišķas valsts vai tautas parlaments. Ja Izpildu Komitejas lēmums aizkartu mūsu būtiskās intereses, tad durvis vienmēr ir vaļā. Un īstenībā mūsu baznīcas dzīve nav atkarīga no LWF un tās Izpildu Komitejas. Mēs esam suverēna vienība. Kā tāda iesim ceļus, kurus mums diktē mūsu tautas nākotnes un eksistences intereses un Kristus gars. — Manas domas: būsim pateicīgi katram par mums sniegto dolaru pabalstu, t. i., no šī kontinenta baznīcām, bet iesim noteikti un droši ceļu, kuru prasa latviskā dvēsele un Kristus gars, un ne solīti pa kreisi vai pa labi, jo šajā ziņā jabkurš kompromiss būtu noziegums.

Vai taisnība, ka ir bijuši mēģinājumi dabūt projām jūs kā archibīskapa pārstāvi?

Diemžēl, jā. Ar to stāv sakarā arī attiecīgās baznīcas lēmums atvilkt man atbalstu. Grieķēju operēt un ietekmēt ar „notikušo faktu" taktiku. Protams, visam tam jau nevarēja būt nekādu panākumu. Vienā ziņā viss tas lieku reizi ienesa un dokumentēja lielāku skaidrību. Daži ir bijuši ļoti atklāti, viņiem īstenībā nemaz tāda pārstāvja nevajagot... Tā savas baznīcas un lomas pārvērtēšana. Aizmirst, ka pārstāvis nav vienas otras šejienes baznīcas dēļ, bet ir vajadzīgs Latvijas Baznīcai latviešu dēļ, lai organizētu un vadītu latviešu garīgo dzīvi, draudzes u. t. t., būtu starpnieks visām šejienes baznīcām, un bez tam ir vesela rinda tīri latvisku problēmu.

Kādi jūsu turpmākie nodomi baznīcas lietu kārtošanā?

20. un 21. sept. apmeklēšu Nujorku. Tur ASV austrumu latviešu garīgās dzīves vadītājs prāv. J. Kļullītis sasauc mācītāju un draudžu delegātu sanāksmi. Tajā pārrunāsim dažādas problēmas, kas skar draudžu organizēšanu, uzbūvi, ASV pārvaldes satversmi, draudzes garīgo dzīvi un daudzus citus jautājumus. Apspriedīsimies arī, kā saskaņot abu zemju latviešu baznīcas vienību un draudžu dzīvi un darbu. — 25. un 26. oktobrī sasaukšu visu Kanadas latviešu mācītāju un draudžu sanāksmi Hamiltonā. Nodarbosimies ar tiem pašiem jautājumiem. Uzaicināsim arī archibīskapa vietnieku J. Kļullīti un zvēr. adv. P. Eglīti. Pēdējais kā ilggadīgs Latvijas Baznīcas Virsvaldes darbinieks un jurists, ir neatsveramas speciālists satversmes un citos baznīcas vadības jautājumos. — Pašlaik mani nodarbina Kanadas neatkarīgo draudžu lietu izkārtošana. Ir noskaidrojies, ka Kanadā var dibināt arī tādu baznīcu draudzes, kuru galvu un vadību sadeklis atrodas ārzemēs, tātad arī Latvijas ev. lut. baznīcas. Tas visai svarīgi — arī Latvijas B-cai var būt šeit juridiski atsevišķas draudzes. Vajadzīga tikai latviska sirds un laba griba.

Vai taisnība, ka jūs, prāvesta kungs, esat gribējuši aiziet no LNAK darba?

Jā, biju par to jau pat izšķīries. Man ir viens princips, ar kuru Kanadā visu laiku esmu vadījies un vadīšos arī turpmāk. Nepiedāvātics un nespiesties ne organizācijās, ne amatos; bet, ja kur domā, ka es varētu „lieti derēt" un aicina, tad neatteikties, bet, ja domā, ka es vai mans darbs nevajadzīgs un nevēlams — klusi noiet maliņā. Tā bija arī ar Kanadu. Nekad nebiju domājis vai meklējies, nākt uz šejieni archibīskapa pārstāvja uzdevumam, bet, kad piepeši sanēmu aicinājumu, nodomāju: tā jau tad laikam ir Dieva roka, un piekritu un solījos ielikt šinī uzdevumā sevi bez atlikuma. Kad aicināja LNAK kandidēt, vēlāk valdē, tad palīdzības nozarē — piekritu, ja domājat, ka varu lieti derēt, ņemiet mani. Bet kad šinī pavasarī nācās aizrādīt uz dažām lietām, kas ne vieno, bet var šķelt, un radās dažas disonances ar dažiem vadībā „manī ierunājās doma, varbūt mans darbs nav vēlams, un manu lēmums bija — aiziet. Bet dažu dienu laikā saņēmu no dažiem kopsaimes darbiniekiem vairākas vēstules (un to pašu apstiprināja vairāki personīgās sarunās), aizrādot, ka arī manam darbam esot sava vērtība un es nedrīkstot pamest kopīgi sākto darbu, es priecīgi atsaucos: palieku un strādāšu... Mana pārliecība: LNAK ir vajadzīga, tā jāatbalsta katram, tai, kā Kanadas latviešu saimes sirdij, ir jāpukst spēcīgi un jācenšas vienot un atkal vienot. Vai tiem, kas gribētu to izlietot sevis izcelšanai, savu iedomāto pretinieku malā nostumšanai, kādas atsevišķas grupas mērķu reālizēšanai! Ja pat kādam būtu rūgtums pret to, vai citu cilvēku, grupu, vai organizāciju, tas ir jānorij un jāpārvar, jāiet arī pie tiem, jāsauc iekšā un jāsaka: arī jūs un jūsu darbs ir vajadzīgs.

Kādas ir jūsu attiecības pret DV?

Iekšēji vienmēr esmu bijis labvēlīgi noskaņots DV saimei un tās mērķiem. Protams, kur tā vai kāda atsevišķa nodaļa ietu ceļus, kas vestu pie iejaukšanās citu (piem. baznīcas) sfairā vai varētu ienest latviešu vidū sanaidošanos, vienmēr atklāti pacelšu balsi. Bet, ceru, tādu gadījumu nebūs. — DV vadībā ir disciplinēti un godīgi cilvēki: pirms soli spers, iepriekš aprunāsies. Bet kur vien DV ko labu darīs, un viņiem šķitīs, ka arī kaut kā varu labāja darbā lieti derēt, nekad neatteikšos. Tā tas bija nupat DV Dziesmu dienas gadījumā, Sadberijas no dalas svētkos, tā būs arī turpmāk. Pats pašlaik esmu pārskaitīts DV Montreālas nodaļā. Izsaku Montreālas DV siltu paldies. Cik spēšu, kalposu. Montreāla jau savā ziņā ir mana „pirmā mīlestība" Kanadā. Sakarā ar uznemšanu rudenī kādā internā vakarā lasīšu: „Manas karavīra atminas". Tas lai būtu ierosinājums citiem darīt to pašu. Tad arī noturēšu plašāku dievkalpojumu. Domāju, oktobra sākumā. Ja jau nu Montreālas DV saime ir man šo godu un sirsnību parādījusi, pievērsīšu Montreālai lielāku uzmanību un biežāk kavēšos šo labo ļaužu vidū.

CEĻA VĀRDI

Māksla iet līdzi dzīvei visu mūžu, pavada viņu ar visu šīs dienas daiļumu un vilinot aizvada uz rītdienas spožāku sauli.

J. Rainis

REDZĒSIMIES ATKAL!

KOLUMBUS HALLĒ GRANDIOZĀ

Kultūras dienu ballē

Piektdien, 26. septembrī, plkst. 20.30

Viesus ar moderno deju demonstrējumiem iepazīstinās slavenās deju skolas ARTHUR MURRAY mācības spēki:

MILDA GŪTMANE un HOVARDS STĪVENS

DEJA Ieeja $1.00 ATSPIRDZINĀJUMI

DV Toronto nodaļa un TLSK

Anvils

BIJUŠAIS PAR BIJUŠIEM

LATVIEŠU VIRSNIEKA ATMIŅAS PAR 1945. G. TRAĢISKAJIEM NOTIKUMIEM DZIMTENĒ

Trīs virsnieki, pārvarot neiedomjamas grūtības, kājām šķērsojot Lietuvu, Poliju un Austrumprūsiju, 1945. g. vēlā rudenī no komūnistu okupētās Latvijas nonāk brīvajā pasaulē.

Nekādā gadījumā pirmajā laikā neuzturieties Dundagas mežos, jo tie būs pirmie, ko krievi tīrīs. Savas kopējās gaitas cīņu laukos un vienībā beigsim ar lūgšanu, kas ik dienas pavadīja mūsu kalpošanu savai tautai, savai valstij. Dievs, svētī Latviju!"

Kurzemes jūrmalas priedēs 9. maija pievakarē atskanēja dažu simtu vīru dziedāta mūsu valsts himna. Atskanēja un izskanēja. Daudziem, jo daudziem viņas dziedātājiem tā bija pēdējā dziesma viņu mūžā.

III

VENTSPILS APRIŅĶA PURVAINAJOS MEŽOS

Vienības pārtikas noliktavā katrs varēja sev ņemt līdzi no tā, kas tur bija, pēc sava prāta un patikas; nekas gan sevišķs tur nebija, visvairāk maize un konservi. Dokumenti un dažas mantas apraktas. Tās pašas dienas vakarā pēdējā grupiņa, 21 cilvēks, ar trīs pajūgiem ar maizi un konserviem, pa grūti lietojamiem smilšainajiem ceļiem devāmies dziļāk mežā. Mūsu zvejniekciema nomalē pagājām garām lielai vācu vienībai, kas ceļa malā stāvēdama ar izbrīnu noraudzījās uz mums, mūsu ieročiem un pārtikas vezumiem. Paši viņi bija jau bez ieročiem un gatavi soļot uz krievu noteiktām pulcēšanās vietām. Noskumuši viņi nelikās, jo, šķiet, bija pārliecināti, ka viņus tūlīt sēdinās vilcienos un transportēs atpakaļ uz savu dzimteni. Kāda lētticība! No tās viņi tika vaļā, ceru, pēc tam, kad bija daudzas nedēļas neēduši ceļojuši pavisam citā virzienā. Uz plašo dzimteni, uz paradīzi... Kāds izsmiekls šajos vārdos, to zina tagad tie nedaudzie no viņiem, kuriem bija lemts pēc daudziem gadiem atkal redzēt savu zemi, kaut arī jau pa daļai garīgi un fiziski kropliem.

Jāvairās no visiem daudz maz lietojamiem ceļiem jo pa tiem nepārtraukti plūst un izplešas pa visu tagad krievu rīcībā nonākušo Kurzemi krievu motorizētās vienības. Katrā satiksmes centrā, katrā apdzīvotā vietā paliek kāda no šīm vienībām. Bet netrūkst arī atsevišķu grupiņu, kas iet pa ceļiem „medīdami". Ardievas lai saka katrs atsevišķs gājējs savam pulkstenim un zābakiem, satiekoties ar šiem „medniekiem". Dažreiz arī dzīvībai.

Ejam pa meža stigām. Ratu riteņi griežas jūrmalas meža smiltīs, un zirgi var izturēt tikai ļoti lēnu tempu ar biežām atpūtām. Bet mums jau nav kur steigties, laikam mūsu dzīvei maza nozīme. Nakts tumsai iestājoties, pienācām kādai vientuļai mežsarga mājai Lielirbes upes krastā, jau patālu no jūrmalas. Izpētot, izrādījās, ka māja tukša, pamesta; viņas apdzīvotājs mežsargs, baidīdamies no apkārt klīstošajām un atriebības aktus rīkotājām sarkano bandām, ar visu savu iedzīvīti ir aizgājis kur citur vēl pirms kapitulācijas. Mums pārgulēšanai šī vieta nakts laikā ir piemērota.

„Kaut kas nāk' — drīzi vien brīdināja novērotājs. Šoreiz nekas ļauns, — tikai meža cūka ar saviem siveniem no meža biezokņiem bija iznākusi mežsarga tīrumos. Pēc ilgāka laika atkal līdzīgs brīdinājums: šoreiz cilvēki un apbruņoti. Tie izrādījās mūsu liktenbrāļi, 6 vācu karavīri, līdzīgi mums mēģina saglabāt dzīvību un brīvību vairīdamies krišanas gūstā. Viņi mums pastāstīja, ka daudzi viņu vienības virsnieki izdarījuši pašnāvību citi devušies gūstniecības ceļos, bet ka viņi nolēmuši mēģināt nokļūt savā zemē. Seši bavārieši bez latviešu, lietuviešu, poļu un krievu valodas zināšanām, bez kartēm un tikai ar vāju nojautu par viņu Bavārijas atrašanās vietu, bet ar lielu vēlēšanos turp nokļūt... Atzīstama un cildinoša uzņēmība, bet, ak vai, cik maz, cik nožēlojami maz izredžu to sasniegt. Dažas dienas viņi turējās aiz mums, bet tad brienot pa kādu sevišķi staigu un slapju purvu, bija atrāvušies un pazuda. Mēs vairs viņus nesatikām.

Pēc pavadītas nakts mežsarga mājās otrā rītā pats devos uz dažu kilometru attālo vietu, kur bija norunāta satikšanās ar manu priekšnieku. Atradu šo vietu, tur neviena nebija. Ilgu laiku staigāju apkārt šai vietai, nekur nekādu pazīmju, ka te kāds būtu bijis. Līdz pat šai dienai neko neesmu dzirdējis ne par savu bijušo priekšnieku, ne par viņa Liepājas sūtni. Vēl skumjāka kļuva sirds; tātad nekādu vairs cerību, viss, kas cerēts un gaidīts, ir zudis. Viss paliek krieviem, mums tikai kailā dzīvība, ja to, protams, spēsi izglābt.

Atgriezos mežsarga mājās. Mūsu grupa tagad sadalījās divās. Viena vēlējās uzturēties jūrmalas tuvumā un meklēt iespēju nokļūt pāri Baltijas jūrai, otra — 10 cilvēku — devāmies uz zemes iekšieni, kur diviem no mūsu vidus kaut kur šaipus Rīgas bija piederīgie. Lai tur nokļūtu, jāizspiežas cauri krieviem trijos apriņķos.

Uzmanīgi un lēni virzāmies atkal pa meža stigām. Tuvojoties ceļiem, jau laikus jāatstāj stiga un jāpaliek koku aizsegā, novērojot ceļu un gaidot izdevību tikt nemanītam ceļam pāri. Krievi plūst un plūst nepārtraukti. Dažreiz noguļam līdz vakara krēslai, līdz tiekam pāri. Jau otrā dienā pametām savus ratus, jo ar tiem nekur uz priekšu netiek. Maisus ar maizi uzsējām zirgiem mugurās. Apvidus kļūst arvien slapjāks un slapjāks. Esam izmirkuši līdz viduklim, apavi izšķīduši, un kājas noberztas. Brienam basām kājām; priežu skujas duras un purva zāle tās sagriež asinīs. Bet kas par to? Mums jau nekur nav jāsteidzas...

Arvien biežāk nāk purvi. Zirgi grimst līdz vēderam, dažreiz nogāžas uz sāniem. Maizes maisi novārtīti dubļos, maize kļuvusi slapja. Trešajā dienā kādā sausākā vietā un tuvāk lauku mājām sadalījām atlikušo maizi savā starpā, ņēmām to paši savās mugurās un šķīrāmies no saviem uzticamiem palīgiem — zirdziņiem; tie arī reiz kļuva brīvi no dienesta.

Nakts guļai izvēlamies sausākas vietas, saplūcam viršus un liekamies uz sāniem cits citam cieši blakus, lai būtu siltāk; apsedzamies paši ar saviem svārkiem. Piesardzība liedz kurt ugunskurus.

Brienam tālāk. Ēdamais strauji izsīkst, jāsāk ievērot taupība. Šautenes un mašīnpistoles ar katru stundu kļūst smagākas un smagākas; nolemjam no tām atbrīvoties, jo lielas kaujas uzsākt nav mūsu nodomos, bet tuvcīņai un savas dzīvības sveces izdzēšanai pietiek ar kabatas pistolēm. Šautenes tiek pakārtas lielu egļu zaros, patronas ieraktas sūnās. Kādā akmeņiem nosētā uzkalnā, noskatījis palielu akmeni, veļu to augšā, lai zem viņu guldītu savu mašīnpistoli. No akmeņa apakšas man pretim, no savu ķermeņloku spirāles, stalti galvu izslien odze un iešņācas. Brīdnājums nenolikt, vai piekrišana tam, ko darām? Atlaižu akmeni un ļauju viņai dzīvot mūsu zemē tālāk. Savu slēpjamo nolieku zem cita akmens.

Divi rīdzinieki un divi lubānieši, pēc grūtām un ilgām pārdomām, nolemj riskēt un atbrīvoties no visa liekā un bīstamā, atklāti doties pa dzelzceļu uz savām dzimtām vietām un tur meklēt patvērumu. Mēs paliekam seši.

Ar lielām grūtībām tikām pāri kādai šaursliežu dzelzceļlīnijai un drīzi vien stigas galā kļuva redzams klajums. Papētot tuvāk, tas izrādījās kādu lauku māju tīrums, pašas mājas tīruma vidū, bet visapkārt mežs. Tīrumā knibinājās viens vīrs, it kā laiku kavēdams, vai ko gaidīdams. Jau kādas 4—5 dienas bridām purvus, neko nezinot par notikumiem pasaulē un pašu zemē; likās šeit būtu izdevība ziņu ievākšanai, ne lielu ceļu klāt, ne apdzīvotu vietu.

Tālskati nerādīja nekādas kustības ne pašās mājās, ne māju pagalmā; vienīgi vīrs tīrumā, pat ne suņa nekur. Viena daļa dodamies pie viņa. Ieraudzījis mūs, sākumā šķiet nobīstās, bet drīzi nomierinās, jo neesam ne krievu, ne sarkano meža brāļu izskatā. Drīzi saprotamies un viens otram uzticamies. Viņa divi dēli aizsargi, slēpjoties mežā, bet bieži nākot mājās paēst un apjautāties, vai viņus jau nemeklē attiecīgā iestāde; krievi pa lielceļu ejot gan, bet viņa mājās vēl nav iegriezušies; apkārt runājot par arestiem, bet citādi nekādu ziņu neesot. Piedāvājās mūs pabarot. Paēduši, mājās atpūsties tomēr nepalikām, lai cik vilinošas arī bija šīs izredzes. Salīdām atpakaļ mežā, ne sevišķi tālu no mājām atradām sausāku vietu un nolēmām tur pavadīt nakti. Nav jāsteidzas...

Pēc labām pusdienām vienu otru drīzi sāka mocīt slāpes. Viens no mūsu vidus piedāvājās aiziet atpakaļ uz mājām pēc dzeramā. Paņēmis vairākus karavīru ūdens pudeles un uzkāris kaklā tālskatu, tas pazuda krūmos.

Ap to laiku, kad jau viņam vajadzēja būt atpakaļ, mēs pēkšņi dzirdam māju virzienā dažus šāvienus. Nezinā saskatāmies. Pēc neliela brīža ūdens nesējs ir atpakaļ, bez dzeramā un bez pudelēm. „Krievi mājās" — teica viņš aizelsies. Pienācis mežmalai, viņš, krūmos gulēdams, sācis tālskatā pētīt mājas un ieraudzījis māju pagalmā vairākus krievus jāšus; par daudz uzmanības viņiem pievērsis, nav pamanījis, ka viens jātnieks jau ir tikpat kā blakus viņam. Lēciens dziļāk mežā un krievu šāvieni gandrīz sakrita kopā. Pudeles pievācis krievs.

Spriežam, ka tieši šo pudeļu dēļ krieviem ir jāsecina, ka te kaut kur tuvumā vajadzētu būt vairākiem slāpstošiem, bet tā kā jau ir pievakare, daudz no tā neko neiztaisām, jo nakti „ķemmēšana" nav iespējama, bet rītdienu šeit pavadīt mēs nedomājam.

Sākam ierīkot miegas nakts guļai: tuvumā plūcam šādas tādas zālītes un laužam mīkstākos egļu zariņus, ko paklāt zem sāniem. Tā gada maija mēnesis tur bija sasodīti auksts, ar stiprām nakts salnām. Tā murgs rīkojoties sabiezēja vakara krēsla, bet līdz ar to mūsu apkārtnē kļuva jaušama kāda rosība. Kaut kur aiz mājām atskanēja šāvieni, un tad, ik pēc neliela laiciņa atsevišķi šāvieni bija dzirdami aizvirzāmies patālu no mums gar vieniem un gar otriem sāniem, līdz beidzot, tālu priekšā malas sāka liekties viena otrai pretim. It kā satikās un apklusa. Mēs sapratām. Krievi bija nākuši pie pareizā secinājuma pudeļu lietā, un tagad kāda lielāka vienība ir ielenkusi šos mežus, lai mēs pa nakti netiktu ārā, bet rīt ar gaismu sāksies dzīšana virzienā, kur noslēdzās loks. Velti plūkta zālīte un lauzti egļu zariņi: gulēšana šonakt nebūs... Nolemjam, līdz rīta gaismai, pirms dzīšana sākas, izkļūt no ielenktā loka un nekā citādi, kā izejot cauri tieši pašai mednieku līnijai. Tā būs pirmā izdevības un nāves spēlīte ar sarkanajiem pēc kapitulācijas. Pirmā gan, bet viena no daudzajām, jo daudzajām.

Nākošajā numurā sekos: CILVĒKU MEDĪBU SĀKUMS KURZEMĒ.

Bīstamākais vīrs Eiropā

LIELVĀCIJAS NORIETA SĀKUMS

Pēc liktenīgā 20. jūlija atentāta pret Hitleru augstākā vācu virspavēlniecība par armijām Vācijā un satelitu zemēs 36 stundas atradās Oto Skorcenija rokās. Toreiz viņš bija pulkvedis — leitnants. Šajās divi dienās viņš pārliecinājās, ka visdarbīgāko pasaulē kara mašīneriju var pilnīgi pārņemt savā varā ar vienkāršu satricinājumu. Toreizējās kritiskajās dienās vācu vienības visās frontēs cīnījās bezcerīgi. Sabiedrotie lauzās cauri Normandijā. Austrumos 30 vācu divīzijas kapitulēja! Tas ir vairāk kā kopējie efektīvie spēki šodien Eiropā. Vācu karavīri cīnījās, tie zināja, ka cits nekas neatliek. Izņēmums bija augstie stāba virsnieki ap Hitleru, kas viņu mēģināja nogalināt ar piemērotu bumbu. Atentāts izgaisināja uzticību stābam. Fakts, ka Hitlers bija ievainots, rādīja, cik viegli daži vīri bija sagatavojuši akciju, kas neveiksmes vietā tikpat labi varēja izdoties. Vienkāršs mēģinājums izraisīja chaosu, ko varētu ņemt par paraugu „apjukuma aģenti" nākošajā pasaules karā. Skorcenijs ar savu vienību, braucot ārā no Berlīnes, apstājās stacijā. Kāds virsnieks noskrēja uz perona un kliedza Skorcenija vārdu: „Augstākā pavēle! Jūs gaida atpakaļ Berlīnē. Hitlera dzīvībai izdarīts uzbrukums." Berlīnē valdīja pānika. SS galvenā mītnē visiem izdalīja pistoles. Seši pārbiedēti sargi apturēja Skorceniju pie durvīm. Skorcenijs viņus ievadīja pagrabā un atbrīvoja no bīstamajiem ieročiem.

Neviens no stāba virsniekiem nezināja, kas noticis, un kurš pret kuru sacēlies. Bet visi žestikulēja ar ieročiem, kad tos iztaujāja. Tie bija izsūtījuši apbruņotas vienības pret Military Intelligence HQ. Dievs, zina, kas būtu noticis, ja tās nebūtu apturētas. Maršals Gērings zvanīja no Vadoņa galvenās mītnes: „Dieva vārdā, izvairīties no katra starpgadījuma, kas varētu izraisīt pilsoņu karu."

Likās, ka kara ministrija bija pučā centrā. Kad Skorcenijs to sasniedza, ģen. Rēmers bija to jau aplencis ar savām vienībām. Pusnaktī Sk. sasniedza ģen. Frommu viņa automašīnā. „Es eju mājās," viņš teica. Pēc tam viņu neviens vairs neredzēja.

Kara ministrijā ģen. Beks izdarīja pašnāvību. Trīs stāba virsnieki apšaudoties bija krituši. Neviens nezināja, ko darīt tālāk. Visu šo lielo tukšumu varēja piepildīt naidīgs spēks, ja tikai tas šo izdevību būtu zinājis. Skorcenijs bija vienīgais, kam netrūka tobrīd drosmes, pārņemt un vadīt armijas un ieročus, kamēr gadīsies kāds drošs ģenerālis. Beidzot viņu aizstāja pats Himlers. Sazvērestība Hitleru bija fiziski un morāliski pilnīgi satriekusi. Viņš vairs neuzticējās nevienam, un turēja kreiso roku ar labo, lai tā netrīcētu. Histeriski viņš tramdīja savus feldmaršalus pilna ģenerālštāba priekšā.

Nākotnes karā galvenais mērķis būs, izpostīt uzticību ienaidnieka nometnē. Nekas nav salīdzināms ar šausmīgo šaubu slimību. Turpmāk šādi pārsteigumi paralizēs lielas pilsētas, svarīgus rūpniecības centrus no gaisa, aizžņaugs piegādes avotus ar metodēm, ko ienaidnieks neturēs aizdomās. Šos brīnišķos projektus spēs īstenot vīri ar izteles spējām, skatoties pāri masu armijām un masu bombardējumiem ar jaunu kara ideju, kur galvenais ir — personīgā iniciātīva. Dažas no Skorcenija smalkajām shēmām tika noslēptas ģenerāļu un politiķu pagātnes dzīvē. Ja ir laika izplānot, nekas nav neiespējams. Francijā darbojās Viši valdība. Skorcenijs slepeni ieradās maršala Petēna galvaspilsētā. Pāris nedēļās viņš savu neredzamo degunu bija iebāzis visās pilsētas malās. Viņš bija ar mieru nolaupīt visu franču valdību un nogādāt Parīzē, bet pavēle nenāca. Tas liekas smieklīgi, bet viss vācu slepenais dienests vienkārši nevarēja izšķirt, kur Peténs strādāja par Vāciju un kur pret. Bija iebrukums Irakas eļļas sūkņu stacijā. 6 sagūstītus lidojošos cietokšņus, kurus vāci lietoja transportam, sabojāja angļu gaisa uzbrukums. Tie vairāk nebija atrodami.

Kaut kur Krievijas lieliskajos mežos, ziemeļos no Minskas, 2000 vācu vienības tika atgrieztas, simtiem jūdžu aiz krievu frontes. Vai šādā stāvoklī varēja iziet ārā? To pierādīja vācu armijas austrumos, jo necinīšanās ir vienmēr bezcerīga.

Atkal 20 vīru izveda neiespējamo. Skorcenijs formēja 4 grupas, katrā 2 vācieši un 3 baltieši, kas runāja krieviski. Šos vīrus ieģērba krievu uniformās, apgādāja ar viltotiem papīriem un krievu pārtiku somās. Arī matus šiem vīriem apgrieza līdz ādai.

A grupā iespiedās 350 jūdzes ienaidnieka teritorijā, meklējot pazudušo armiju ar pulkvedi Šerhornu. Tie ziņoja: „Ļauni apstākļi. Mēs esam zem uguns." Pēc tam no tiem nekādas ziņas vairs nesaņēma.

B grupa četras naktis klusēja. Tad tie ar slepeno signālu stāstīja, ka ir brīvi. Tie aizsniedza Šerhornu.

C grupa pazuda uz visiem laikiem krievu zemes tukšumā.

D grupa neaizsniedza Šerhornu, bet pēc 3 nedēļām atnesa svarīgas ziņas.

•

Sākās pazudušās armijas apgāde gaisa ceļā. Kamēr nometa jaunu apbruņojumu un arī ārstus, Šerhorns sāka būvēt nolaišanās ceļu no kura varētu pacelties 20 uz reizi. Krievi nometa smagās bumbas uz skrejceļa un plānu nācās atkal grozīt. Šerhornam ieteica doties 160 jūdzes uz ziemeļiem, kur atradās kāds ezers, lai ledu varētu izmantot par skrejceļu. Šos 2000 atgrieza 1944. gada jūnijā. Novembrī sākās iešana uz ziemeļiem. Visu ceļu viņiem meta zemē siltas drēbes un labāku apgādi un apbruņojumu, lai tie varētu atvairīt krievu uzbrukumus. Tomēr Šerhorna iešana noritēja gaužām lēni 10, 7, 5 jūdzes dienā.

Bija 1945. gada februāris. Skorcēnijs pats mēģināja apturēt krievu virzīšanos uz priekšu, komandējot divīziju. Degvielu apgāde pazudušās armijas glābšanai aptrūka. Skorcenijs katru nakti bezpalīdzīgi klausījās, ka Š. velti lūdza: „Palīdziet mums. Neaizmirstiet mūs." Pazudušā armija aizsniedza aizsalušo ezeru, bet tos vairs nevarēja pacelt. Tagad tie mira badā. 8. maijā vēl dzirdēja Š. pēdējo vājo saucienu. Viņš nezināja, ka Vācijā jau padevusies. Iekāms tas nebija vēl par vēlu, viņam nometa Bruņinieka krustu. Vāci vēsturē šo traģēdiju pieminēs ar triumfu. Šie vīri cīnījās un pārdzīvoja veselu gadu. Ko gan nākotnē nevarēs izturēt divīzija, ja to, no gaisa bagātīgi apgādās aiz galveno cīņu viļņā! (Turpinājums sekos)

APKĀRT ZEMES LODEI

Tūkstošiem rietumberlīniešu ierodoties Zoo, aizmirsa lauvas un tīģerus, bet ar lielu interesi vēroja kādu jaunu cilvēku, kurš peldu biksēs sēdēja kādā lauvu krātiņā. Uz krātiņa dēlīša bija uzrakstīts: „Homo sapiens berlionensis", un lūgums nekaitināt un nedot nekā ēdama iemītniekam. Tāpat bija pieteikts, ka retais eksemplārs nesmejoties.

Krātiņa iemītnieks bija kāds jauns Berlīnes žurnālists, kurš bija lūdzis sevi ievietot blakus lauvām, lai trīs stundu laikā aprakstītu savus pārdzīvojumus. Visvairāk viņu pārsteidzis tas, ka neviens no berlīniešiem nemēģinājis viņu smīdināt.

*

Negals ar babiāniem allaž piemeklē ostas pilsētu Simonstaunu Dienvidafrikā. Mērkaķi lielos baros nāk lejā no kalniem, lai meklētu sev pārtiku un ceļā pievāc visu, kas vien tiem liekas noderīgs. Kad kāda namamāte mēģināja izdzīt no virtuves lielu babiānu, kurš bija pievācis viņas svētdienas cepeti un olu groziņu, pēdējais dusmās vēl paķēra kādus ābolus un ar visu nastu aizlaidās kokos.

Iedzīvotāji pieprasa pārvaldes ierēdņiem nekavējoties novērst babiānu terroru.

*

300 pilsētas Kalifornijā apsmidzinās ar ķimikālijām, lai iznīcinātu mušas un citus insektus, kas liekas, ir vainīgi pie miega slimības izplatīšanās. Epidēmija sasniegusi plašus apmērus. Jau 465 personas ievietotas slimnīcās ar miega slimības pazīmēm, un no tām 28 jau mirušas.

*

1938. g. Hitlers nopirka no kāda austriešu mākslas darbu kolekcionāra slavenā holandieša Jan Vermēera gleznu „Mākslinieks savā studijā" par 1.650.000 markām. Mākslas darba vērtība ir ap 1 miljonu dolaru. Gleznas pārdevējs iesniedzis prasību Austrijas tiesā, ka viņš gleznu pārdevis par daudz zemāku cenu, nekā tās īstā vērtība, aiz bailēm par varbūtējām sankcijām nepārdošanas gadījumā.

Austrijas tiesas spriedums bija labvēlīgs pārdevējam, un glezna palika Hitlera īpašumā. Bet tā kā tā procesa laikā bija apķīlāta, tad advokāts Dr. Herberts Ekšteins, kurš aizstāv bijušās vācu valdības intereses tiesā, cenšas panākt spriedumu, kas atzītu Hitleru par kara noziedznieku un viņa īpašumus konfiscētu valsts.

Lai to panāktu nepieciešams Berchtesgādenas tiesas lēmums par to vai Hitlers uzskatāms par mirušu vai tikai nezināmā prombūtnē. Šis lēmums tad arī noskaidrotu, vai ierosināmā prasība pret Hitlera mantojuma masu vai Hitleru pašu, ar nezināmu dzīves vietu.

Kā redzams, paragrafs paragrafa galā lietu saraibinās tik tālu, ka spriedumu varbūt redzēs tikai tie, kas Hitlera laikā vēl nemaz nebija dzimuši.

*

Franču ekspedīcija, kas meklē Noasa šķirstu Arrarata kalnos, sasniegusi jau kalna virsotni. Tagad tā 5.700 m augstumā pasāk šķirsta meklēšanas priekšdarbus. Par ekspedīcijas izredzēm Ankāras radio klusē.

*

Holandes gaisa satiksmes stābs papildinājies ar kādu vienkāršu lauku vistu. Vista „pieņemta dienestā" tāpēc, ka tā spēj nomierināt elefantus, kas tiek pārvadāti ar gaisa transportu. Vista iesaukta par „Elephant girl' un izklaidē Jumbo, sēžot uz tā muguras, knibinājoties ap snuķi, vai arī izdējot pa starpām kādu olu.

*

Šteiermarkā kāds neizveicīgs skurstenslaucītājs iekritis skurstenī. Nelaimīgais dabūja pavadīt skurstenī vairāk kā 2 stundas. Skurstenslaukis tur gandrīz noslāpis, jo skursteņa iekšpuses izmēri bija tikai 45 x 45 cm, un to no skursteņa atbrīvot bija iespējams vienīgi skursteni pa pusei nojaucot.

*

Birminghamā kāds divi gadi vecs zēns Pēteris Dengerfilds izkritis pa 10 m augstu logu. Zēns uzkritis uz veļas žāvējamās virves, no kuras iekritis bērnu ratiņos, kur gulējis viņa 4 mēnešus vecais brālītis.

Pēterītis no visa lielā kritiena dabūjis tikai kādu skrambu sejā, kamēr viņa mazais brālītis izkļuvis pavisam sveikā.

Visvecākais cilvēka skelets

1921. g. kāds zviedru zinātnieks atrada 10 km dienvidos no Pekingas ļoti vecu zobu. Turpinot izrakumus, atrada lielāko skeleta daļu, kuru sastādīja kopā amerikānis Dāvidsons Bleks. Pēdējais konstatēja, ka atradis visvecāko cilvēka skeletu pasaulē, un nosauca to par Sinanthropus, Pekinensis. Pekingas cilvēka atliekas uz ASV aizvest gribēja amerikāņu antropologs Dr. J. J. Markeijs, jo cerēja, ka šis skelets palīdzēs tam atrisināt cilvēku pirmdzimtenes problēmu. Nepatīkamā kārtā 500.000 gadus vecā ķinieša atliekas pazuda ceļā 1941. g. Antropologi nekavējoties izsolīja 1000 dolaru lielu atlīdzību, bet bez rezultāta. Tagad viņš savu gratifikāciju piesolījis no jauna un pats devies pasaules ceļojumā, lai mēģinātu atrisināt mīklainās pazušanas cēloņus.

*

Montreālā pentakostu sanāksmē pieņemtas vairākas protesta rezolūcijas pret deju mācīšanu skolās. Tā viņu mācītājs Kulbeks starp citu izteicies, ka dejošana ir esenciāls ļaunums, jo tur viss tiecas uz seksuālo jūtu stimulēšanu.

Delegāti nolēma lūgt izglītības departamentu rūpēties par deju mācīšanas izbeigšanu.

GRĀMATA PAR RĪGU

Irina Saburova — Pazaudēto kuģu pilsēta. Romāns. No krievu valodas vāciski tulkojis Valdemārs Reichards. (Die Stadt der Verlorenen Schiffe. Carl Pfeffer Verlag und Heidelberger Gutenberg Druckerei, Heidelberg, 1950.)

652 lpp. biezo romānu, kas aptver trīs daļas, autore Latvijas krieviete veltījusi savai Baltijas dzimtenei. Grāmata glītā audekla sējumā: ārējo apdari devis Emils Waas, kurš arī zīmējis grāmatas vāku, skicējot Rīgas seju no Pārdaugavas puses, parādot gan tikai lielāko baznīcu torņus, no kuriem sevišķi izceļas Pētera baznīcas asā smaile.

Grāmata lasās viegli, stāstījums dzīvs. Platforma, uz kuras dzīvo un darbojas dažādu tautību ļaudis ir — „750 gadu vecā Hansas pilsēta Rīga pie Daugavas. (Latvijas vārdu autore, tāpat kā izdevējs savā priekšvārdā baidās jeb negrib minēt). — Galvenā romāna persona Džana — apdāvināta rakstniece un keramiķe, liela savā mīlestībā un ciešanās. Blakus Džanai līdzi darbojas daudz ļaužu — vīrieši, sievietes, bērni.

Labas ir grāmatas tās daļas, kas notēlo sirmās Rīgas ārējo seju, dodot arī vēsturiskus aprakstus par Vecpilsētu, sevišķi Pētera un Doma baznīcām, Melngalvju namu un citām ievērojamākām Vecpilsētas celtnēm. Plaši aprakstīta arī Maskavas priekšpilsēta ar savu nabadzību, sīkumtirgus, kur var pirkt un pārdot visu, kas atrodas starp debesīm un zemi. — Patīkami notēlota Rīgas stacija, kurai rakstniece veltījusi ne mazumu rindas. Turpretī par Latvijas brīvības laika celtnēm, rakstnece nemin ne vārda.

Romāns aptver daudzus gadus un beidzas ar krievu otrreizējo ienākšanu Rīgā 1944. gada rudenī. Dzīvi aprakstīta Baltijas vāciešu izceļošana un komūnistu asins dzīres līdz 1940. gada jūnijam. Žīdu tautības locekļi tajās nepiedalās. — Turpretim viņu iznīcināšana vācu okupācijas spēku vadībā, kur blakus vācu SS vīriem minēti arī latviešu vārdi (505 lpp.) aptver turpat vai vienu trešdaļu visa romāna. Džana, lielā sapņotāja un rakstniece, kļūst šinī laikā par ievērojamu spekulanti un riskē visu, lai no bada nāves un nošaušanas paglābtu daudzus žīdu tautības locekļus.

Darbā atskan arī vecā doma — cilvēcei atgriezties atpakaļ pie zemes. Salīdzinājumā ar krieviem, rakstniece tieši latviešos saskata šo veselo instinktu, un ne tikai latviešu zemniekā, bet arī katrā vienkāršā fabrikas strādniekā un augstskolas profesorā.

Izlasot šo apcerējumu, radīsies varbūt, jautājums, kāpēc vajadzīgs iepazīstināt latviešus ar grāmatu, kas sarakstīta svešā valodā, un kuras tēlojumu caurmērā nevar atzīt par objektīvu. Tāpēc, ka latvietim, kas izlasīs Irinas Saburovas Pazaudēto kuģu pilsētu, būs žēl, ka šī grāmata par Rīgu un tās iedzīvotājiem, kā arī par Baigā gada un vācu okupācijas notikumiem Latvijā, ir gandrīz vai vienīgā, kas pieejama ārzemnieku lasītājam, un nav mums līdzīga latviešu rakstnieka darba, kas būtu tulkots vienā vai otrā svešvalodā un ko ar lepnumu varētu nolikt priekšā sveštautības lasītājam.

E. Heine

V. Kroders

ARVIEN DZIĻĀK KALNOS

BRĪVDIENAS INDIJĀ

(Nobeigums).

Vēlāk sarunās tika minēti mūsu vārdi un profesijas, kas atstāja dažādu iespaidu klausītājos. Kad pienāca mana rinda, students minēja kaut ko par filmu — es šai kuriozā profesijā biju maisījies jau labu tiesu, kopš ierašanās Indijā — un navābs, acis samiedzis kā smīnē, prasīja, vai es esot dzirdējis Suriju (kas bija indiešu filmu lakstīgala), vai redzējis Nargi vai Nimmi — abus indiešu filmas sieviešu „dūžus." Nu, iznāca tā, ka Suriju es tiešām biju dzirdējis, pat dzēris tēju viņas namā, kas daudz neatšķīrās no pasaulē izbrēktā Tādž-Mahala, vienīgi inkrustāciju akmeņi nebija īsti, un klausījies šai mīkstā, mazā balsī, par ko Bombejā maksāja 100.000 rupijas. Bija rasts kopīgs temats, un navābs žēlojās, ka pašreizējie apstākļi vairs neatļaujot viņam uzstāties savam stāvoklim piedienīgi. Viņa tēvs varējis, ja vēlējies, izrakstīt dārgākās dziedātājas.

Tad ēdiena smarža nāca papriekšu, un pēc tam pats ēdiens. Navābs tūlīt pārtrauca sarunu un, nāsis ieplētis, pievērsās šķīvjiem. Tie bija izklāti zemē. Vienā — grēda pazīstamo brūnināto rīsu (šķīvis bija kara vairoga lielumā), citos — sarkana, dzeltena, iezaļgana, brūngana un citāda gaļa visādos sagatavojumos, visādās mērcēs, visādām smaržām. Sākās barības murgs.

Citādi tiešām nevar nosaukt ēšanas prieku austrumos. Navāba draudze sakrita pār ēdienu; šo skatu biju redzējis jau simtām reižu. Brūnas rokas, līdz elkoņiem nomūrētas taukiem, izmanīgi zvejoja mērcēs un rīsos, pirksti spieda un šķaidīja cietāku gaļas kluci vai izsutušu kaulu, ietina to rupju miltu pentokā, vēlreiz sažņaudza, un, atgāžoties, šādi sagatavotais kumoss pazuda bārdainā ģīmī. Mums izņēmuma kārtā iznesa karotes.

Vakariņu laikā runāts netika, bet bija dzirdama vienīgi smaga elpošana un ūdens gulgšana, laižot šķidrumu pakaļ sūrākam gabalam. Tad kustības kļuva gurdākas, netika vairs rīts, bet tikai skrubināts, un beidzot navāba murmināšana, ar lūgšanu ēšanu beidzot, darīja galu arī tai. Laba tiesa bija vēl palikusi šķīvjos, un to skriešus novāca navāba kalpi. Viņa galminieki zvilnēja kā kuŗais, dažs sagriezies greizs, tā dodams vairāk atbalsta vēderam, dažs izslējies taisns un garš spilvenos. Ziņkāre bija apdzisusi skatos. Viss bija vienalgā. Navābs vērās pāri balkona malai melnajā ielejā, kur nu bija saredzamas vienīgi sādžiņu ugunis, mazi dzelteni punktiņi. Pēc laiciņa viņš pataustīja garajā kreklā gar krūtežu un izvilka nelielu saburzītu papīrīti, kā likās, parastā Pakistanas pus annas aploksnītē. Kā zināmi ceremonijai klausīdams, piecēlās garš bārdains vīrs, kas visu laiku bija zvilnījis spilvenos kā beigts, un paņēma papīrīti no navāba pastieptās rokas. Viņš pieliecās tuvāk ugunij, pieliecās vēl vairāk, un iesāka lasīt savādā persiski skanošā urdu izloksnē, dobjā un drūmā, bet reizē arī iekšēji pacilātā balsī. Lasīšana ilga kādas piecas minūtes, tad garais apsēdās, navābs vēlreiz iztaustīja savas Korāna krelles, un mēs saņēmām zīmi celties un iet. Mums arī šai naktij pietika; vairums tikko spēja paiet. Kad mēs bijām izgājuši nakts drēgnumā, es jautāu Lahores studentam, ko īsti navābs licis nolasīt? Laikam gan Korānu? „O, nē," viņš atteica, „es jau gribēju jums teikt. Tā bija vēstule no Nobi sādžas svēta, pareģojot navābam vēl ilgus valdīšanas gadus, un uzvaru pār netaisno Pakistanas valdību, kas taisēs viņam noņemt angļu titulu un tiesības. Navābs savā laikā rakstīja svētajam, lūgdams padoma savās grūtībās." — „Nesen?" es vaicāju. „Nē," viņš teica, „priekš sešiem mēnešiem. Viņš atbildi liek nolasīt pie katras ēdiena reizes."

Nākošā rītā mēs posāmies ceļā. Kad džips bija jau gandrīz pielādēts — mēs nezinājām, vai vēlreiz iegriezīsimies navāba viesu mājā — no pils puses skriešus nesās pavecs vīrs, prāvos miesas apmēros, kazas ādas cepurē. Kad viņš svīzdams bija klāt, viņš, ātri nopētījis mūsu sejas, izvilka no sasviedrētās azotes avīžu papīrā ietītu vīstokli un panācis soli uz manu pusi, iespieda to man saujā. „Navāba dāvana" viņš teica urdiski. Raušus man no rokām izrauts, tīstoklis attinās, un ārā izrisa balta zīda drāna, karoga lielumā, izrakstīta biezām zelta auklām, melnu samtu, zaļiem akmeņiem kā tirkīziem. Tas bija standarts; kā tad, „Nawab of the Amb State" tur stāvēja rakstīts. Resnais vīrs vēl gaidīja. Es jutos drusku svinīgi „Navābam patīk grāmatas," viņš teica un kautrīgi pasmaidīja. „Jums kaut kas jādāvina pretī. Uz vietas," teica amerikānis, „citādi nāvīgi pārskaitīsies." Un man nekā nebija. Es izskatījos, laikam, pārlieku muļķīgi. „Pasakait navābam," es teicu un padomāju, „jā, pasakait navābam, ka man dāvanas nav, bet ka viņa augstsirdība mani aplaimo. Pasakait viņam, ka viss, ko varu apsolīt ir tas, ka pirmais manuskripts, ko no šejienes sūtīšu uz Eiropu vai citur, būs veltīts viņam." Ko citu es varēju darīt?

Solījumu esmu turējis, bet navābs jau kopš sešiem mēnešiem vairs nav navābs. Toreiz mēs bijām pēdējie ārzemnieki, kas redzēja viņu, vēl suverēnu. Toreiz. Un tā mēs atstājām Ambu. Arvien dziļāk kalnos.

„Kādēļ viņš vairs nerotaļājas?"

E. kundze bija ļoti nobažījusies, kādēļ viņas 5 gadi vecais puisītis Jānītis dažas dienas vairs nerotaļājas. Jānītis bija vienmēr mundrs, paklausīgs un pakalpīgs un tagad sadrūmis, kildīgs un brīžiem ļoti kluss. Pat labprāt negrib vairs ēst bez piespiešanās. Pirmās dienas mātei likās, ka pati visas parādības pārspīlē un ka novērotā pārmaiņa ir nesen pārciestā rīkles gala mandeļu iekaisuma sekas un nekas vairāk.

Ir tik grūti zināt, kad mazs bērns ir tiešām slims, ja slimība nav sevišķi akūta un ar straujām slimību pazīmēm, kā: augstu temperatūru, galvassāpēm un vemšanu vai vemšanu un caureju. Jānīša gadījums bija savādāks. Tas bija bez sevišķām pazīmēm, tikai pārmaiņa bērna uzvedībā — neparastais miers, ne mazākā smaida, kad to uzrunāja, un nekādas intereses par vismīļākām rotaļu lietiņām. Uz mātes jautājumu, vai tev, dēliņ, kas kaiš, bērns norādīja ar rociņu uz nabas vietu un teica, ka sāpot vēderiņš un celiši.

Māte bija neziņā, ko iesākt. Bērna minētās sūdzības ir līdzīgas daudzu bērnības slimību simptomiem, un sāpes celišos un vispār locekļos daudzas ģimenes ieskata kā „bērna augšanas sekas" un piešķir tām mazu nozīmi.

B. kundze tomēr nevilcinājās un paņēma Jānīti līdz pie sava mājas ārsta. Ārsts, rūpīgi izklausīnājis bērna māti par novērotām pārmaiņām, izdarīja Jānīša pilnīgu izmeklējumu un teica: „Labi, ka jūs esat tik ātri griezusies pēc padoma. Jūsu bērns pēc pārciestā kaklа iekaisuma saslimis ar reumatisko drudzi, ar slimību, kas bērnu sakroplo vairāk kā lipīgā bērnu trieka un citas akūtas bērnu slimības kopā."

Lai gan reumatiskais drudzis var piemesties ikkurā vecumā, tas visbiežāk tomēr uzbrūk bērniem vecumā starp 4. un 15. dzīv. gadu. Tas var sākties ar ļoti akūtām slimības parādībām un var attīstīties paslepeni ar maz nomanāmām pazīmēm, kā nupat minētā gadījumā. Vai tas attīstās strauji vai lēni, visbiežākā un visbīstamākā komplikācija ir sirds plēvju un vārstuļu akūts iekaisums, pēc kura nokavētos gadījumos paliek sekas uz visu mūžu, it īpaši pazīstamo sirds vārstuļu bojājumu veidā.

Dažreiz sāpes locekļos pie bērna ir ļoti agrs simptoms pie locītavu, sevišķi gūžas locītavas tuberkulozes. Arī tad ir sāpes ap celišiem.

Mātes, neriskējiet ar savu bērnu veselību un nezaudējiet dārgo laiku ar nogaidīšanu, ja jūsu bērns jums liekas nevesels. Nemēģiniet arī uzminēt, kas bērnam kaiš. Nemeklējiet padomu pie labi domājoša kaimiņa, jo vilcināšanās un kaimiņa padoms bērnam var būt liktenīgs. Vēl šodien nevaru aizmirst gadījumu, kur bērnu ārsts Rīgas bērnu slimnīcā bija konstatējis pusotra gada vecam bērnam gūžas locītavas tuberkulozi pašā slimības sākumā. Vecākiem bija dūries acīs, ka bērns staigājot pievelk labo kājiņu. Ārsts bija ieteicis arī bērnu tūlīt atstāt bērnu slimnīcā. Tēvs — laucinieks — to arī būtu darījis, bet ģimenē noteicēja bija māte, un bez viņas atbalsta viņš to nedrīkstēja. Kad tēvs ar slimo bērnu ieradās mājās, priekšā bija dažas kaimiņienes, kas ieteica vispirms griezties pēc padoma pie tanī rajonā pazīstamā „homeopāta" Širmiņa un ja tas atzīšot, ka bērns ievietojams slimnīcā, tad nevarot būt nekādu šaubu vairs. Tā arī tika izdarīts. Širmiņš strupi noraidīja slimnīcu teikdams: „Slimnīcā bērnam kāju ieliks ģipsā un kad pēc pusgada ģipsu noņems, bērns būs kropls uz visu mūžu. Vai jūs neredzat daudz tādu sakroplotu bērnu lēkājam ar krukiem? Es jums iedošu zāles, un jūsu bērns drīz izveselosies." Tālākais akts norisinājās tiesā, kur pilnīgi sakroplotā bērna tēvs bija iesūdzējis „slaveno pūšlotāju" par bērna sakroplojumu." Bērns bija novārdzis, labās kājas locītava milzīgi pietūkusi un pa vairākiem caurumiem (fistulām) sūcās daudz strutu.

Ja māte, kas bērnam ir vistuvākā ģimenē, novēro nepārejošas slimības parādības, tad ir jau vēlākais laiks griezties pēc padoma pie ārsta.

Šinī vietā gribu minēt gadījumu, kas izcel mātes dibinātu ietiepību un enerģiju. Getingenas universitātes bērnu klīnikā ievietoja 6 gadus vecu puisīti novērošanai, jo māte pastāvēja uz to, ka bērns nopietni slims, bet pilsētas ārsti teica, ka bērnam nekas sevišķs nekaitot, varbūt esot nedaudz apsaldējies. Tā viņa griezusies pie pieciem bērnu ārstiem, un tā kā bērna veselības stāvoklis nav no zālēm uzlabojies, bet kļuvis launāks, māte lūgusi sesto ārstu ievietot bērnu slimnīcā. Attiecīgās bērnu klīnikas nodaļas ārsts konstatējis bērna kakla kreisajā pusē, virs atslēgas kaula, satūkušu dziedzeri ikšķa gala lielumā. Izmeklējot izgriezto dziedzeri, lietpratējs konstatēja, ka dziedzeris saslimis ar jaunā vēža, sarkoma, metastāzi, pie kam ar sarkomu saslimusi kreisā niere jau priekš ilgāka laika. Kad nodaļas ārsts to ziņoja vizitācijā prof. Kleinšmitam, tas piezīmēja, ka tāds gadījums nedrīkstējis notikt universitātes pilsētā.

Jaunākie zinātniskie pētījumi ir ielikuši ārstiem rokās tik spēcīgus ieročus, kas bieži pārsteidz ar saviem panākumiem pat pašus palīdzības sniedzējus. Penicilīns, streptomicīns, aureomicīns, terramicīns, neotebens, hidrazīni, hormoni ACTH un cortisons un daudzi citi jaunākie. vēl pilnīgi nenovēroti līdzekļi lai ir priecīgs un cerību pilns veselības zariņš ne tikai slimnieka — smagajām miesas slimīgām pārmaiņām, bet arī satrauktai dvēselei.

Dr. D. Biskaps

ES VĒLOS KĻŪT SKAISTA...

VAI MATUS VAR KRĀSOT DABISKIEM LĪDZEKĻIEM?

P. Č. kgm — Čikagā, sakarā ar viņa vēstuli par matu krāsas atgūšanu sirmiem matiem bez krāsošanas, varu paskaidrot sekojošo:

Pateicoties par Jūsu laipno vēstuli, varu teikt, ka Jūsu ieteiktais līdzeklis ir tā sauktais „matu krāsu atjaunotājs", ko ļoti daudz lietoja agrākos gados, kad stipri cieņā bija arī tā sauktās „hennas" krāsas. Šie atjaunotāji, kas pa lielākai daļai satur sēra un svina preparātus, rada matiem pēc vairāku reižu lietošanas apvalku, kura krāsa ir atkarā no matu struktūras. Pie īsiem vīriešu matiem nevlenēdais vielu nosēdums nav tik manāms, kāds tas bija pie gariem, tai laikā moderniem, sieviešu matiem. Man ir nācies redzēt ļoti daudz tādas „atjaunotas" galvas un arī tādas labot, pēc tam krāsojot ar moderniem preparātiem. Ļoti daudzi klienti neatzīstas, ka lietojuši „atjaunotāju", bet pirmais krāsu pieskāriens ar „atjaunotāju" ieziestai matu šķipsnai skaidri liecinā ja, ka tāds lietots. Mati paliek karsti, kūp, un tikai ļoti pamazām atgriežas pie normālās krāsas — sirmuma, izejot cauri visām zilēm, zaļām un citu krāsu stadijām. Protams, tādu matu krāsošana tad ir ļoti grūta un prasa labas zināšanas.

Šos matu „atjaunotājus" tagadējos laikos vairāk nelieto, jo tie apvalkam cauri nelaiž matu ilgviļņošanas šķidrumu, nedod skaistu vilni, bet vairākkārt lietojot, mati kļūst trausli un lūst. Arī krāsa tad no tā sauktās „dabiski atjaunotās" pārvēršas lillā——zeļganē, kam nav nekāda spīduma. Tas arī ir iemesls, kādēļ līdz ar ilgviļņu ieviešanos pilnīgi izzuduši matu atjaunotāji.

Ja varētu runāt par „dabisko" līdzekli matu krāsošanā, tad tas ir valriekstu mizu novārījums, ar ko pēc vairāku reižu skalošanas pamazām var iekrāsot matus. Bet arī šādi krāsotie tik labi vairs neļaus ilgviļņoties, jo valriekstu mizas krāsvielas, tāpat kā „atjaunotāji", matiem dos cieto apvalku.

Modernās matu krāsas turpretī atļauj matu ilgviļņošanu un rada toņus, kas daudzkārt ir skaistāki par dabiskajiem. Protams, ka to lietošana ir mākslа un prasa zināšanas un praksi.

Kas attiecas uz krāsu šampoņiem, par kuriem minēju savā rakstā, tad tādus var dabūt katrā drogu veikalā. To lietošana vienkārša, un katra firma sniegs attiecīgos norādījumus.

Elza Pērkone

LAUMA KAZAKA VIESOJAS KANADĀ

No kr.: B. Senkēviča, L. Kazaka, M. Matīsa un LPB p-ks J. Popelis. Foti J. Kreilis

Spējš un negaidīts pārsteigums Toronto latviešiem šais dienās bija Laumas Kazaka kundzes apciemojums. Kaut sēdējusi pie auto stūres vairāk kā 600 jūdzes, viešņa no tālās Viskonsinas, smaidoša un spirgta, svētdienas vakarā ierādās TLB tējas vakarā, kur jautrās un nopietnās pārrunās pavadīja vairākas stundas. Klausoties šīs trauslās, bet enerģiskās, elegantās, bet reizē arī vienkāršās un sirsnīgās latvietes vārdos, kas pauž nesalaužamu ticību, enerģiju un darba prieku, gribas apskaust Viskonsinas latviešus, kuriem ir tik lieliska aizstāve grūtos brīžos un sirsnīgs palīgs, svešajā zemē gaitu sākot. Lauma Kazaka apciemojusi Kanadu šoreiz bez sevišķi īpaša nolūka — lai mazliet atpūstos, izrautos no smagā darba mājās, un lai iepazītos ar šejienes sabiedriskajiem darbiniekiem un mākslinieкiem. Viņa cer, ka izdosies izkārtot dažu Kanadas mākslinieku viesošanos ASV.

PAX ROMANA KONGRESS KANADĀ

Pax Romana ir starptautiska katoļu studentu un intellektuāļu kustība, kas apvieno dažādu tautību federācijas. Tās mērķis ir audzināt katoļu akadēmiķus (studentus un intellektuāļus) viņu atbildībai modernajā pasaulē, pētīt un noskaidrot universitātes nozīmi kristīgā izpratnē un vienot visu tautu katoļu studentus savstarpējai sadarbībai un palīdzībai.

Katru gadu tiek rīkotas federāciju delegātu sanāksmes, bet pēc katriem 2 gadiem vispasaules kongress, kurā dalībnieku skaits nav ierobežots. Šāds kongress šogad notika Kanadā. Kanadieši viesu uzņemšanu bija ļoti labi noorganizējuši un visas iestādes un organizācijas izrādīja lielu pretimnākšanu.

Kongresa darbs sākās Toronto pilsētā ar administratīva rakstura sēdēm. Tajās piedalījās tikai direktoru komiteju locekļi un federāciju delegāti. Izlēma dažādus administratīvas dabas jautājumus: novērtēja padarīto, izdebatēja darbības plānu nākotnē un ievēlēja jaunu vadību. Jau otru gadu direktoru komitejā ieiet latviešu katoļu studentu apvienības „Dzintars" pārstāvis J. Trizna.

Pēc īsas Otavas pilsētas apskates, kongresa dalībnieki sabrauca Montreālā 25. augusta vakarā, kur sākās kongress īstā vārda nozīmē. Dalībnieku saradās daudz vairāk kā bija paredzēts, un to skaits sniedzās pie 200. Montreālas universitāte bija ļoti izdevīga vieta kongresa darbam, jo kongresistu rīcībā bija visas auditorijas. Galvenā studiju tema šim kongresam bija: Universitātes misija. Tai bija pakārtotas visas konferences, kuras vadīja profesori no ASV, Francijas, Itālijas, Brazilijas un Kanadas. Galveno konferenču tematі bija sekojošie: Universitātes izcelšanās un vēsturiskā attīstība, Universitātes ideja, Universitāte un sabiedrība, Universitāte un valsts, Universitāte un starptautiskā kopība, Universitāte un Baznīca. Lai studiju darbs labāk sekmētos, visi kongresisti bija sadalīti deviņās studiju komisijās. Katra komisija apskatīja un izdebatēja kādu no galvenajiem jautājumiem un beigās iesniedza savas rezolūcijas.

31. augustā visi kongresisti devās uz Kvebeku, kur notika vēl pēdējās konferences, komisiju sēdes un kongresa noslēgums.

Blakus šim studiju darbam kongresa dalībniekiem bija rezervēts laiks arī četru Kanadas lielāko pilsētu, Toronto, Otavas, Montreālas un Kvebekas apskatei, kā arī daudzām ekskursijām un pieņemšanām.

No latviešu katoļu studentu federācijas „Dzintars" kongresā piedalījās 4 pārstāvji. Bija pārstāvētas visas DP federācijas, kuru skaits Pax Romana saimē ir 8. Varēja konstatēt, ka mūsu problēmas citu, brīvo, tautu federācijām sen vairs nav svešas. Mūsu grūtības un vajadzības ir pārrunātas, sākot jau no pirmajām pēckara dienām, un šodien latvietim, satiekoties ar Brazilijas, Čiles vai citas valsts federācijas pārstāvi, nav vairs par to jāstāsta. Un ja mēs kādreiz, smalkjūtības dēl, atturamies tieši novadīt sarunu uz mūsu problēmām, tad vini to dara pirmie, un jāatzīstas, runājot par nākotnes izredzēm viņi pasaka dažu labu domu, kas mums pašiem līdz šim vēl ir bijusi neizprasta.

Ir pienācis šķiršanās brīdis. Galva pilna jaunu domu un ideju. To pietiek mēnešiem varbūt pat gadiem, lai tā izdomātu un izvēlētu. Ar pateicības pilnām sirdīm pret lielo Pax Romana saimi, braucam katrs uz savām dzīves vietām. Esam kļuvuši bagātāki, esam stiprināti. **A. C.**

MAZPULKA SVĒTKI LONDONĀ, Ont.

Otrā Kanadas mazpulka svinīgā solījuma svētkus 13. sept. Publiskās bibliotēkas zālē ievadīja māc. V. Šēfers ar svētbrīdi. Savā runā viņš izcēla cilvēka ielūgšo centību, ko spēj novērtēt tikai Dievs.

Svētbrīdim sekoja mazpulka dalībnieku, bērnu un jauniešu, svinīgs solījums. To ievadīja mazpulka organizācijas Kanadas novada vadītājs agr. V. Uiska ar paskaidrojumiem par solījuma nozīmi un saturu. Pēc solījuma, ko parakstīja 17 bērnu un jauniešu, V. Uiska vēl runāja par solījuma svarīgumu. Tad mazpulka vadītāja L. Zandersone sniedza pārskatu par mazpulka darbību — sanāksmju skaitu, nolasītām lekcijām, prievīšu aušanu, kokgriezumiem, dziedāšanu, vingrošanu un citiem vingrinājumiem. Eksponāti izstādē bija sakārtoti individuāli, tādēļ bija grūti pārskatāmi un salīdzināmi. Tomēr izcēlās dažu meitenu albumi ar attēliem no Latvijas dzīves un Latvijā sastopamo augu herbāriji.

Par labākiem darbiem un kārtību izsniedza 4 pirmās godalgas, dažas otrās un trešās godalgas, un visiem pārējiem mazpulka dalībniekiem atzinības balvas. Pēc tam runāja agr. V. Uiska par mazpulku izveidošanos un ideoloģisko nozīmi.

Vēl jāatzīmē agr. E. Upīša pateicība agr. V. Uiskam, agr. T. Zandersonam par mazpulka noorganizēšanu, L. Zandersonei par uzupurēšanos mazpulka vadībā, īpaši disciplīnas uzturēšanā. un DV Londonas nodaļai, kuras pašpārnē darbojas mazpulks. Sarīkojuma beigās bērni gāja rotaļās. Ps.

Veic sagatavošanas darbus 1953. g. dziesmu svētkiem

7. septembrī uz pirmo darba sēdi, sv. Andreja baznīcā, sanāca Latviešu Dziesmu svētku Organizācijas Komiteja Kanadā, ar prāsēdi Dr. H. Tichovski, sekretāru Z. Šuriņu un locekļiem, komp. J. Cīruli, T. Ķeniņu, diriģ. Ē. Freimani un V. Lindi. Nākošos Dziesmu svētkus nolēma sarīkot 1953. g. septembra beigās, Toronto. Sarīkošanas darbā aicinās talkā visas Toronto latviešu organizācijas, draudzes un atsevišķus tautiešus. Tuvākā laikā Latviešu Dziesmu svētku organizācijas komiteja Kanadā sasauks visu organizāciju pārstāvjus, lai ievēlētu 1953. gada Dziesmu svētku Rīcības Komiteju, kura darbosies uz plašas sabiedriskas bazes.

Sēdē pārrunāja Dziesmu svētkos ietilpināmo sarīkojumu veidu un vienojās tos sadalīt divās dienās, sestdienā un svētdienā. Dziesmu svētku ietvaros notiks kopkora koncerts, vokāli-instrumentāls solistu koncerts (kurā paredzēts uzņemt arī latviešu skaņražu jaundarbu atskaņošanu) un rakstnieku pēcpusdiena (sadarbībā ar LPB Kanadas kopu). Mūziķi izteicās pret tautisko deju ietilpināšanu kopkoru koncertā; tām rezervēs atsevišķu sarīkojumu vai arī ietilpinās saviesīgā vakara rāmjos, ja zāle izrādīsies šim nolūkam piemērota. Arī teātra izrādes nenotiks.

Noslēgumā, Komiteja apsprieda kopkora koncerta programmu, pie kam tika izvēlētas sekojošas dziesmas jauktam korim: Latvijas un Kanadas himnas, A. Jurjāna Mūsu Tēvs, E. Melngaiļa Senatne, J. Vītola Gaismas pils, P. Barisona Latvija, J. Norviļa Par tevi, tēvu zeme un J. Vītola Beverīnas dziedonis (versijā ar ērģeļu pavadījumu), J. Kalniņa Kurš putniņis, A. Jēruma Ej, saulīte, J. Graubiņa Aiz krūmiņa. aiz vējiņa. E. Freimanes Jātnieciņa dēliņš biju un A. Kalniņa Dziedot dzimu.

Vīru korim izvēlēja J. Straumes Pie Baltijas jūras, E. Dārziņa Mūžam zili. J. Cīruļa Zīļu josta, J. Kalniņa Arājiņi, ecētāji, kā arī vienu V. Lindes t. dz. sabalsojumu.

Noņēma daļu nošu materiālu izgatavot uz vietas, daļu event. pasūtināt nošu izdevējam A. Kalnājam Čikagā. V.

TRAĢISKI NOSLĒDZIES MŪŽS

Nupat atkal traģiski noslēdzies kāda latviešu jaunekļa mūžs. 12. sept. Ņujorkas Long Ailenda savā mašīnā, dodoties no darba mājās, tuvāk nenoskaidrotos apstākļos, uz dzelzceļa pārbrauktuves vilciens uzdrāzies Arvīda Lapiņa mašīnai, to sadragājot un jaunekli uz vietas nogalinot.

Nelaikis dzimis 1919. gada 19. aprīlī Vītrupes pag. L. pasargāts izstaigājis leģionāra gaitas, bet visi piederīgie tam palikuši Latvijā. ASV iebraucis 1949. g. aprīlī un spēka pilns uzsācis darbu pazīstamajā inž. J. Risberga būvuzņēmumā Ņujorkā. Kā daudzi citi no šī uzņēmuma, arī L. vēlāk uzsāk būvmācībā patstāvīgākas gaitas, strādājot jau ar palīgiem.

Sabiedriskā dzīvē nelaikis bija rosīgs abu Ņujorkas koņu dalībnieks, un viņa traģiskā aiziešana jo sāpīgi skar dziesmu draugus. Ar dažiem Lapiņš bija jo cieši sadraudzējies un tiem vienmēr pietvērās, kad jaunā sirds bija sallgojusies piederīgo un dzimtenes.

Dzīvajiem šis notikums atkal uzvanda kādu baigu domu: ko neaizsniedza krievu lodes, tos tagad noslauka pasaules lielceļi. — Tur mašīnu drupās paliek tieši mūsu jaunatnes un spēka vīru daļa. Kas viņus tagad vairs saskaitīs? Bet mēs tik skrienam no kontinenta uz kontinentu, skrienam dienu, skrienam nakti. Kurp? — — —

Artūrs Lācis

PATEICĪBA

Latviešu Sporta Apvienība Kanadā izsaka vissirsnīgāko pateicību visiem nozīmīgā un svētīgā jaunatnes audzināšanas darba darītājiem un sekmētājiem LSAK rīkotajā 2. bērnu vasaras nometnē 1952. gada vasarā.

Jo sevišķi sirsnīgs paldies nometnes komendantiem E. Heniņa, A. Freiberga un V. Šķepasta kungiem, vadītājām Dzeguzes, Heniņa, Purva, Mangula, Jēgera, Dērses un Zvīgznes kundzēm, Jirgensones, Tūteres, Beitiņas, Asmus, E. Ozolinas, Upītes, Kondrātes, Viškeres un Pētersones jaunkundzēm, vadītājiem Zichmaņa, Ādlera, Vilka, Purva un Broka kungiem, nometnes saimiecei Kārkliņa kundzei, ārstei Rebanes kundzei, diriģentei Freimanes kundzei, LNAK skolu daļas vad. Mežaka kungam, Kotello kungam un visiem, kas piedalījās tiešajā jaunatnes audzināšanas un mācīšanas darbā.

Tāpat vārdos neizsakāma ir pateicība visiem atsaucīgajiem, čaklajiem un nesavtīgajiem nometnes iekārtotājiem un izveidotājiem un citiem neskaitāmo darba stundu ziedotājiem — Rozenberga, Blumberga, A. Kārkliņa, Zikmaņa, Māliņa, Vītola; Konča, Rolava, Kundrāta, V. Kļaviņa, Ž. Jakobsona, Krasovska, Zaratāka un Vasarāja kungiem.

Lai īsti sirsnīgs un latvisks paldies ģenerālkonsulam R. N. Braisona kungam, mācītājiem Lūša un Čopa kungiem un to draudžu padomēm, Latviešu Nacionālai Apvienībai Kanadā, atsaucīgajiem un izpalidzīgajiem bērnu vecākiem, atsaucīgajiem ziedotājiem: fotostudijas Luna īpašn. Skudras kungam, grāmatrūpn. V. Ziediņa kungam, Gaiļiša kungam, DV Torontō nodaļai un centrālai valdei, Toronto Latviešu Biedrībai, Latviešu YMCA's klubam Toronto un visiem it visiem arī šinī sarakstā neminētajiem kopējā darba darītājiem un sekmētājiem.

FRANK VASS, B.A.
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūrī
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352

FOTOLABORATORIJA
J. BIRNIS
Attīsta jūsu filmas, plates, kopē un palielina
RŪPĪGS DARBS!
3 HURNDALE AVE, GE 8120
Toronto (955)

S. LOCĀNS
Izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās
LL 9053, Toronto

Montreāliešu ievērībai!
FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā.
Tel. WE 5543.
Fotografēšana sarīkojumos. Grupu un kāzu uzņēmumi. Portrejas. Foto pasēm. Foto—amatieri, nododiet savas filmas attīstīšanai, kopējumiem vai palielinājumiem.

SPORTS

SPORTA KALENDĀRS

20. sept., plkst. 19 Toronto, 326 Queen St., W. LSAK rīko sacensības galda tenisā. Sacentīsies kanadiešu, Ontario apg. izlase pret latviešu Ontario apg. izlasi.

Noslēgumā tajās pašās telpās sportistu vakars ar Latvijas ģenerālkonsula Kanadā R. Braisona godināšanu, LSAK priekšsēža R. Plūmes 40 gadu sporta atceri un latviešu labāko sportistu apbalvošanu.

*

27. sept., plkst. 18 YMCAs vingrotavā College ielā 40, TLSK vadībā Kanadas meistarsacīkšu finālspēles sieviešu volejbolā. Piedalās divas Montreālas YMCAs vienības, Toronto YWCA un TLSK.

PAZIŅOJUMI

LSAK Basketbola nozare kopīgi ar sporta kluba un kopu pārstāvjiem izstrādājusi 1952./53. gada Kanadas basketbola sezonas kārtību, ko apstiprinājusi LSAK.

1. Basketbola sezonu atklās ar zibenturnīru Hamiltonā š. g. 11. oktobrī. Komandas piesakāmas līdz š. g. 28. septembrim R. Bultem 44 1/2 Chatham St., Hamilton. Pieteikumam jāpievieno starta nauda $1.50 un jāpaziņo 2 tiesneši. Zibenturnīra spēles notiks pēc 1951./52. gada basketbola noteikumiem. Zibenturnīra laikā darbosies tiesnešu kollēģija, kuŗā ieiet pa vienam pārstāvim no katras vienības un Basketbola nozares vadītājs. Zibenturnīrā var piedalīties Kanadas un ASV dzīvojošas klubu un kopu vienības, kā arī spēlētāju komplektējumi no vairākām kopām.

2. 1952./53. gada basketbola meistarības sacensības jāizdara pa apgabaliem spēlējot katram ar katru divos riņķos. Meistarības sacensības notiks pēc 1952./53. gada oficiālajiem Kanadas un ASV basketbola noteikumiem. Komandas piesakāmas apgabalu vadītājiem līdz 11. oktobrim. Ontario apg. meistarības spēļu saloze notiks 11. okt. zibenturnīra laikā. Apgabala meistarības sacensības iesākamas ne vēlāk kā š. g. 15. novembrī un nobeidzamas nāk g. 15. aprīlī. Meistarības sacensību finmāls notiks laikā līdz 15. maijam Toronto.

3. Sieviešu meistarības sacensības notiks, ja līdz 1. janvārim būs pieteiktas vismaz 2 vienības.

4. Aicina sporta klubus un kopas organizēt jaunatnes basketbola vienības un, ja līdz 1. janvārim būs pieteiktas vismaz divas vienības, tad notiks jaunatnes basketbola meistarību sacensības.

5. Pēc 1953. gada Baltiešu sporta svētkiem sarīkos Apgabala sastādīto vienību meistarības sacensības Montreālā. LSAK segs pusi ceļa izdevumu spēlētājiem.

6. R. Bulte saziņā ar Basketbola nozari sarīkoš tiesnešu kursus pirms 1952./53. gada basketbola meistarības sacensību sākšanās.

7. Lai sekmīgāk un pilnīgāk varētu izkārtot Basketbola nozares darbību, un nozares vad. R. Kadiķa ierosinājumu, apstiprināts palīgsastāvs, kas kopā ar nozares vadītāju kārtos Kanadas latviešu basketbola dzīvi. Palīgsastāvā darbojas: M. Kazaks, E. Skujiņš, G. Raits, R. Bulte un H. Kiršs.

8. Visi basketbola sarīkojumi piesakāmi Basketbola nozarei.

R. Kadiķis,
Basketbola noz. vad.

*

LSAK izdotais nedēļas sporta laikraksts Trimdas Sports pasūtināms pie P. Plīša 303 Shaw St., Toronto. Cena $0.20 par numuru.

KANADAS LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

Kanadas latviešu atklātās meistarsacīkstēs Toronto piedalījās 29 dalībnieki. Tālus ceļus bija mērojuši uzņēmīgi ASV vieglatlēti un tāpat Kanadā dzīvojošie sportisti Gremze, Purgalis u. c.

Pēc labas gatavības iespriekšējās sacīkstēs, dibināti, varēja gaidīt daudz jauku sniegumu un Kanadas latv. rekordu birumu. Jāsaka, ka visumā sasniegtie rezultāti cerēto neattaisnoja pilnīgi. Reālizējās viens otrs skaists sniegums, sevišķi runājot par sieviešu sacensībām, un atsevišķi labi panākumi bija viriešiem, bet caurmērā līmenis varēja būt augstāks.

Sieviešu sacensībās diska mešanā jaunu Kanadas latviešu rekordu sasniedza V. Viškere ar 32.40 m un tomēr sacīkstēs nācās apmierināties ar „mūžīgo otro" vietu aiz Tomases — Konces. Un tieši Kanadas latviešu meistarsacīkstēs V. Viškeres lidinātais disks izbeidza ieilgušo otro vietu, deva Kanadas latv. rekordistes un meistares godu.

60 m un 100 m skriešanās dominēja Ozoliņa (ASV) ar respektējamu 8.3 sek. un 14.5 sek. laiku. Pārsteigumu pilns izvērtās Kāpostiņas starts 60 m. Pateicot ardievas vieglatlētikā, viņa visu sezonu netrenējās un pēkšņi, bez treniņa piedalīties sacīkstēs, viņa sasniedza jaunu Kanadas latviešu rekordu ar 8.6 sek. laiku. 100 m Kanadas latviešu rekordu atkārtoja Admine, kas sasniedza arī skaistu 1.37 m augstlēkšanā.

Vīriešu sacensībās jaunu Kanadas latviešu rekordu kārtslēkšanā sasniedza Rozentāls ar 3.03 m. Ir prieks par Rozentāla panākumiem, jo tam, kā vispusīgam sportistam, nekad nepietiek laika trenēties vienā speciālā disciplīnā.

Teteris sasniedza jaunu Kanadas latviešu rekordu trissollēkšanā ar 12.58 m. Gandrīz visās sacīkstēs Teteris guva labo rekordu šai disciplīnā, tā kā vieglatlētikas sezonas noslēgumu sacensībās varam sagaidīt vēl lielāku tuvošanos 13 m līnijai.

Stabili savā sniegumā bija: Bergvalds, Purgalis un Bernāts.

Pēc sacensībām uzvarētāji sanēma gan ceļojošas gan personīgā īpašumā balvas un tos apsveica LSAK priekšsēdis R. Plūme. Sportistu vakarā I. Kāpostiņš izdalīja uzvarētājiem diplomus.

Tehniskie rezultāti:

Vīriešiem: 100 m 1. priekšskrēj. — Tannis (TLSK) 12.4; Brasliņš (TLSK) 12.6. 2. Prieškskr.: Skrastiņš (TLSK) 11.8; Lasmanis (ASV) 12.0; Štrāls (TLSK) 12.4.

Finmāls — Skrastiņš 12.0; Lasmanis 12.1; Brasliņš 12.3. 400 m — Teteris (TLSK) 54.0; Treimanis (Sparta) 56.7; Brasliņš 58.1; 800 m — Gremze (Kirkland Lake) 2:20.0. 1.500 m — Treimanis 4:30.5; Kalnājs (ASV) 4:59.3. 5000 m — Teteris 18:21.5 (pirmrek.), Gremze 19:37.5. 4 reiz 100 m — TLSK (Brasliņš, Lasmanis, Tannis, Skrastiņš) 49.5 (pirmrek.). Tāllēkšana — Teteris 6.02; Linde (ASV) 6.00; Štrāls 5.96; Mackars (TLSK) 5.95; Lasmanis 5.49; Tannis 4.92; Zānis (ASV) 4.84.

Augstlēkšanā — Bernāts (TLSK) 1.70; Linde (ASV) 1.65; Bergvalds (TLSK) 1.65.

Trīssoļlēkšanā — Teteris 12.58 (jauns Kanadas latviešu rek.). Mežaraups (ASV) 12.01; Mackars 11.72; Skrastiņš 11.23.

Kārtslēkšanā: Rozentāls (TLSK) (jauns Kanadas latv. rek.); Teteris 2.82 m.

Diskā — Bergvalds 40.70; Viškers (TLSK) 36.16; Mežaraups — 34.27; Rozentāls 31.39; Štrāls 28.65; Zānis 28.56 m.

Lodē — Bergvalds 13.02; Viškers 12.10; Mežaraups 10.96; Zānis 9.85 m.

Šķēpā — Purgalis (TLSK) 53.82; Bernāts 49.10; Miķelsons (YMCA) 48.92; Bergvalds 46.40; Voitāns — 38.70.

Veseris — Mežaraups 40.86; P. Bernāts 34.84; Mackars 30.68; Bergvalds 27.14.

Sieviešu sacensībās:

60 m 1. priekšskr. N. Ozoliņa (ASV) 8.5; Kāpostiņa 8.6 (jauns Kanadas latv. rek.); Apine (TLSK) 9.1; 2. priekšskr. Ādmine (TLSK) 9.0; D. Ozoliņa (ASV) 9.4. Finmāls: N. Ozoliņš 8.3; Kāpostiņa 8.7; Ādmine 8.7.

100 m N. Ozoliņa 14.5; Ādmine 14.6 (atk. K. latv. r.); Kāpostiņa 15.0.

4 reiz 60 m ārpus konkurences TLSK (Kāpostiņa, Apine, Ādmine, Lazda) 35.6.

Tāllēkšana — Ādmine 4.42; Kāpostiņa 4.30; N. Ozoliņa 4.12; D. Ozoliņa 3.99; Bencone 3.80.

Augstlēkšanā — Ādmine (TLSK) 1.37; N. Ozolina 1.32; Apine 1.27; Bencone un Tomase 1.22; Kazaks 1.10 m.

Disks — Viškere (TLSK) 32.40; (jauns K. latv. rek.); Tomase -Konce (TLSK) 31.04.

Lode — Tomase 9.89; Viškere 9.39; Ādmine 9.35.

ZVIEDRIJAS LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

Ja līdz šim vieglatlētikās laukumos pa lielākai daļai mēs esam raduši redzēt startējam „vecos" sportistus un gandrīz pilnīgs klusums ir iestājies sieviešu sacensībās, tad patīkams pārsteigums bija šīgada Zviedrijas latviešu meistarsacīkstes. Te dominēja jaunatne un sieviešu sacensībās startēja katrā disciplīnā pāri par 10 sportistēm.

Tehniskie rezultāti:

Vīriešiem: 100 m — Stradalovs 11.7 sek., Priedītis 12.5 sek., Graudiņš 12.9.

400 m: Priedītis 55.7 sek., Stradalovs 56.1 sek., Patmalnieks 60.1.

1.500 m: Freivalds 4:28.6 min., Bubenko 4:59.8; Straubergs 5:00.0.

110 barjeēri: Graudiņš 18.6 sek.; Alksnis 26.2.

Augstlēkšanā: Treijs 1.60m; Millers 1.55; Tilmanis 1.50.

Tāllēkšanā: Teriņš 6.10 m; Alksnis 5.76; Krastiņš 5.49.

Kārtslēkšanā: Zirnis 3.00 m; Graudiņš 2.90 m; Krastiņš 2.90.

Lode: Millers 13.57 m; Teriņš 11.18; Klaišis 9.98.

Disks: Millers 39.30 m; Teriņš 35.03; Klaišis 32.70 m.

Šķēps — Tilmanis 37. 23 m; Krastiņš 31.80; Ziemelis 30.23.

4 reiz 100 m Stokholmas YMCA (Ziemelis, Teriņš, Laucis, Patmalnieks 52.8 sek.

Ārpus konkurences sastādītā vienība 49.8 sek. (Priedītis, Tilmanis, Freivalds, Stradalovs).

Sievietēm:

60 m — Kīvīte 9.0 sek.; Sukse 9.0 sek.; Graudiņa 9.1.

Augstlēkšanā Graudiņa 1.30 m; Dunkele 1.25; Sukse 1.25.

Lode — Graudiņa 8.32 m; Dinviete 7.23; Kalniņa 7.16.

4 reiz 100 — Upsalas Sports (Balode, S. un P. Dinvietes un Šalka.

Jaunatnei:

60 m Kairis 8.0 sek.; Bubenko 8.1 sek.; Dunkelis 9.2:

Augstlēkšana — Bubenko 1.35 m; Kairis 1.35 m; Līcis 1.25 m.

Lodē (5 kg) — Bubenko 10.10 m; Kairis 8.50; Dunkels 5.40 m.

MAJTURĪBAS KURSI

DV Toronto nodaļas rīkoto mājturības kursu atklāšana trešdien, 24. sept., 123 Hurona ielā.

Kursi notiks vairākās grupās. Jauni dalībnieki vēl var pieteikties pa tālr.: TR 1653 vai DV namā pie M. Zikmanes.

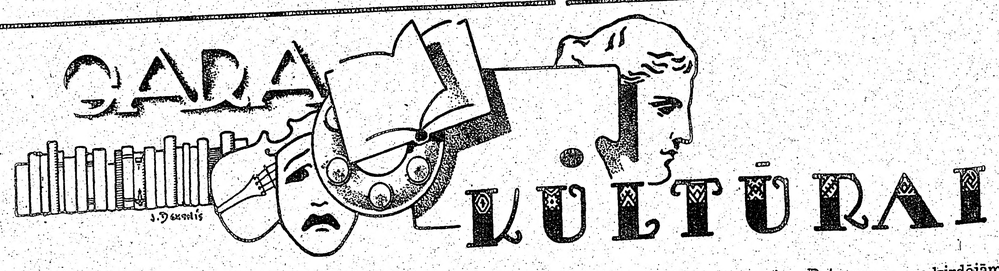

Ko dzirdēsim Kultūras dienu koncertā

Saruna ar komponisti Tālivaldi Ķeniņu, sakarā ar jaundarbu atskaņošanu LNAK rīkotā Kultūras dienu koncertā Toronto.

Tikko aizvadīta mūsu pirmā Kanadas latviešu dziesmu diena, lūk klāt jau otrs nozīmīgs sarīkojums Kanadas latviešu gara dzīvē — LNAK rīkotās „Kultūras dienas", kuras, it sevišķi Toronto, tiks atzīmētas ar kuplu sarīkojumu programmu: Rakstnieku vakars, tēlotājas mākslas izstāde, vokāls solistu koncerts. Pēdējā apsolīti arī vairāki mūsu skaņražu jaundarbi. Tas vedināja mūsu laikraksta līdzstrādnieku apciemot komponistu T. Ķeniņu, kurš uzņēmies šī koncerta „virsvadību," ja tā var teikt, gan ar klavieru pavadījumiem.

„Cik zināms, šāda veida pasākums ir pirmais ne tikai Kanadas, bet arī visas Amerikas apjomā?"

„Pasākuma mēģinājums," papildina pats komponists, „jo šeit mums trūkst tās bagātīgās pieredzes, kādu, piemēram, rāda Anglijas latviešu kultūras dzīve. Tomēr prieks par to, ka pirmā šī kontinenta latviešu dziesmu diena nacionālā mērogā tika noorganizēta Kanadā, un ka arī šai pasākumā esam aizsteigušies priekšā ASV latviešiem. Un labi zināms, ka konkurence, ja vien tā ietverta lojālitātes rāmjos, allaž bijusi tikai rosinātāja".

„Lasījām, ka koncerta programma veltīta mūsu vokāliem solo darbiem?"

„Jā, ārpus koŗa dziesmas; latviešu skaņu māksla līdz šim visizteiksmīgāk izpaudusies taisni solo dziesmas žanrā, tādēļ arī atzinām par lietderīgu šajā koncertā rādīt gan jaunākās, gan arī vecākās no mūsu solo dziesmu klāsta."

„Kādus jaundarbus dzirdēsim koncertā?"

„To nebūs mazums," un visām dziesmām šis būs pirmatskaņojums Kanadā. Ja arī viena otra retu reizi jau dzirdēta Eiropā, tās tomēr pieder pie „jauno darbu" skaita mūsu solo dziesmu repertuārā. Populārais koŗa dziesmu autors un diriģents Valdemārs Ozoliņš (Indianapole) maz pievērsies solo dziesmai, tā arī viņa „Spīts" (A. Plensnera teksts) būs sava veida jaunums latviešu klausītājam. Jaunu dziesmu dos arī Jānis Norvilis, kas tagad ir ērģelnieks Pembrokā. Bijušais Liepājas operas baleta diriģents A. Okolo—Kuļaks, no Parīzes atsūtījis impresionistiskā garā darinātu „Dēla saucēja" (V. Pelēča teksts), kamēr Alberts Jērums no Londonas, Kanadas latviešiem pirmoreiz rādīs „Mežā nakts ir ienākusi" (J. Jaunsudrabiņa teksts), kas izpelnījās lielu atsaucību pag. gada Londonas dziesmu svētku vokālajā solistu koncertā. Bez tam dzirdēsim arī viņa agrāko gadu darbus. Maz pazīstams vārds mums ir Valdemārs Linde, kas vada trimdas gaitas Niagarā. Klausītāji pārliecināsies, ka šai ignorancei tikai gadījuma raksturs un ka bij. J. Vītola audzēkņi un Ventspils tautas konservātorijas direktorā atklājies arī nopietns un smalkjūtīgs skaņradis."

„Un kas tiks atskaņots koncerta otrā daļā?"

„Tanī klausīsimies mūsu vecmeistaru nozīmīgajā mantojumā: J. Vītola, A. Kalniņa, E. Dārziņa, E Melngaiļa un J. Mediņa mūzikāli bagātākajās dziesmās, kuras visas iezīmē dažādus etapus mūsu solo dziesmas attīstības ceļā. Lai paldies mūsu dziedātājiem, kas nav baidījušies pūļu, lai iestudētu jaundarbus un ar tiem iepazīstinātu latviešu klausītāju saimi: koncertdziedātājai E. Sedliņai, Hamiltonas viešņai, brīvmāksliniecei M. Plostniecei —Zemītei un operdziedonim J. Niedram."

„Bet nemaz nedzirdējām pieminam T. Ķeniņa vārdu jaunatskaņojamo darbu vidū. Vai viņš savu kokli būtu jau nolicis?"

„Komponists enerģiski protestē: „Nē, slinkumu gan man nevarēs pārmest. Šovasar pabeidzu ziemā pasākto trio, kas nu piedzīvojis pirmatskaņojumu Londonā, un uzrakstīju virkni solo dziesmu, no kuŗām dažas dzirdēsit arī šajā koncertā. Bet, lai tās komentē paši klausītāji, kuŗi, cerams, šāda veida pirmpasākumu Kanadā neatstās neievērotu," noslēdz T. Ķeniņš.

Domājams, gan, ka daudz būs to latviešu, kam rūp mūsu gara dzīves attīstība trimdā, un kas sestdien, 27. septembrī dosies uz Sv. Andreja b-cas sarīkojumu zāli, lai klausītos mūsu vecmeistaru izteiksmīgās dziesmās un dzīvotu līdz arī mūsu skaņražu inspirācijas motīviem svešajā zemē.

V.

BALETMEISTARA OSVALDA LĒMAŅA ATVADU VAKARS

Ja runājam par mūsu baletu, tad tas nav iedomājams bez Osvalda Lēmaņa vārda. Viņa personība un nopelni ir pelnīti radījuši arī nopietnu cienītāju un draugu saimi, kas nepalaiž garām nevienu izdevību, kad varētu priecāties par Lēmaņa sniegumu. Tā arī Lēmaņa atvadu vakars bija sapulcinājis ap 600 skatītāju, kas priecājās gan par paša meistara, gan viņa daiļo pavadoņu mākslu.

Osvalda Lēmaņa atvadprogrammā baletmeistars bija izvēlējies 5 divdejas. No tām, E. Moderie Promenāde, ko viņš ar Mirdzu Tillaku dejoja pirmoreiz. Uzstādītā deja daļēji groteski moderna. Mūziku nācās atskaņot no skaņu plates. Vakara programmā tā no stila viedokļa neiederējās. Šinī gadījumā, progammu sastādot, lietderīgi konsultēties ar kompetentām personām, kas turpmākā darbībā stingri ievērojams. Osvalds Lēmanis kopā ar Mirdzu Tillaku bez tam dejoja E. Dārziņa Melancholisko valsi, E. Massoti Flameco, E. Granadosa Andalūzu un programmu beidza ar savu tradicionālo M. de Falla Ubagu deju, kas baletmeistara repertuārā atrodas apm. 20 gadu; tā ieguvusi vispārēju atzinību un ir arī paša baletmeistara mīļākā raksturdeja, dejota vismaz 500 reižu, un tās iztirzājumam nepieciešama īpaša recenzija. Ar šo deju tad arī Osvalds Lēmanis simboliski noslēdza savu aktīvā dejotāja karjēru. Ubagus viņš nodejoja kā teicamākos visā baleta programmas repertuārā un tos nācās arī atkārtot. Ubagu dejas choreogrāfija tverta tik neatkarīga, dinamiski spriega, izmisīgi kaisla, ka tā ne katram dejotājam bez emocionālas elpas ir veicama. To interpretēt mēģinājuši vairāki latviešu dejotāji, bet bez sekmēm.

Ubagu dejas augstākā koncepcija, temperaments un artistiskā dzirksts kā kompozicijas suverēna prasība sevišķu sugestāciju piedzīvoja laikā, kad baletmeistars savus Ubagus dejoja kopā ar H. Tangijevu-Birznieci, izcilāko dejotāju personību Latvijas Nac. Operā. Vēlākā laikā Ubagus teicami dejoja Tatjana Vestene. Protokoliskā uzstāšanās tverē Ubagus dejoja Mirdza Grīķe. Pēdējā posmā Osv. Lēmanis Ubagus dejojis kopā ar Mirdzu Tillaku, ar kuru kā partneri noslēdza arī savas dejotāja gaitas.

Trešai viešņai amerikānietei, Evelinai Endžemanei, kas dejot mācās jau ilgāku laiku, ir teicama skola, stabili pamati, liriska līnija, kas garantē panākumus. Līdzsvara pozicijas traucēja skatuves parketa grīda, uz kuŗas dejotāji visbiežāki jutās kā kaķis uz ledus. E. Endžemanei atstājot skatuvi būtu atmetama akcentētā ķermeņa vidus daļas lokanības dribilēšana, kas brīžiem atgādina klasiskus sacīkšu solotāju paraugus.

Baletsoliste Vera Keiša atestē progresu. Viņa Plīvura deju no baleta Korsars nodejoja ar artistisku noblesi. Baleta Don Kichota variācija par cik īsa, par tik tehniski rotaļīga, un, protams, tādu līdzsvarā kāpinājumu uz pieminētās parketa grīdas, kur riska (izslīdējumi) elements vislielākais un bieži noslēdzas ar kritieniem un kāju izmežģījumiem, lieki un viegli prātīgi nevajadzētu uzņemties. Vēras Keišas priekšnesums raciozs, tīrskaņīgs un mūzikāls.

Baletsolistes Ernas Pīlupes (Otava) stiprākā puse raksturdejas un imponējošais skatuves šarms. To viņa apliecināja arī savā izgājienā tes (J. Štrauss) dejā.

Pianistes Edītes Timermanes klavieru pavadījumi un tempi smalkjūtīgi. Viņas klaviatūrā nav nedz tukšuma, nedz robu. Paldies!

Pēc izrādes mākslinieku vēl personīgi sveica: Daugavas Vanagu Toronto nodaļa (J. Fogels), Toronto Latviešu Biedrība (J. Popelis), Preses Biedrības Kanadas kopa (B. Senkēviča), Latvija Amerikā (I. Vīksna), Dainas koris (E. Freimane), Korporāciju kopa (J. Fogels) un no Veras Keišas baleta skolas jaunākā audzēkne, kuŗas graciozais reveranss aizkustināja meistaru līdz sirds dziļumiem.

Pāvils Klāns

ROMĀNS — REPORTĀŽA

4. turpinājums

„Nekādā gadījumā, ģenerāļa kungs," Mikus pasteidzās atbildēt.

Sirmais karavīrs atgriezās savā vietā un paņēma kādu aktu vāku, kuŗā darbīgi pārskīra dažas lapas.

„Te ir viss mūsu zemes bēdu stāsts," viņš pacēla acis uz leitnantu. „Vācu iestādes vairs nespēj uzturēt kārtību, nemaz nerunājot par organizētu bēgļu izvākšanu. Stābi atsaucas uz civilo pārvaldi un reichskomisāru, tas savukārt uz stābiem. Kārtības nav nekādas, posts pieņemas ar katru brīdi."

Ģenerālis lūkojās visu laiku uz viņu, un, sajuzdamies neērti no tādas it kā pārliecīgas uzmanības, Mikus Peniķis pameta skatienu uz pārējiem virsniekiem. Tie klusēja. Mikus nojauta, ka ir šis sanāksmes centrālā persona. Tas viņu visai ieinteresēja.

„Lūk, daži ziņojumi no vietām," ģenerālis savilka uzacis," rekvizētie lopu bari bez uzraudzības, barības un ūdens pamesti aplokos, kur tie arī tieši aiziet bojā, vai dienām garos pārgājienos tiek dzīti uz nevienam nezināmu mērķi, bieži kļūstot par vācu aizmugures vienību laupījumu. Pagastu kooperātīvi ar visiem preču krājumiem tiek pamesti bez kādas uzraudzības, un tos vai nu izlaupa vācu karavīri un paši bēgļi, vai arī tie panikā paliek gluži neaizkarti un krīt ienaidnieka rokās. Iedzīvotāji atstāti pilnīgi bez jeb kādas informācijas un spiesti palauties paši savai iniciātīvai, jo latviešu iestādēm nav ne varas, ne līdzeklu plānveidīgai savlaicīgas evakuācijas noorganizēšanai. Bēgļi drūzmējas uz galveniem ceļiem, kavējot armijas kustības vai, aplam novirzīti pa nepareiziem ceļiem, krīt ienaidnieka rokās. Vācu karaspēks bez vajadzības dedzina un laupa objektus, kam nav militāras nozīmes — pat baznīcas nav pasargātas! Un nav saudzēta arī latviešu mitoloģijas svētā vieta Staburags, uzspridzinot tā klinti."

Ģenerālis pār lapas malu dažreiz pacēla acis uz klātesošajiem. Virsnieki klausījās klusēdami. Šie stāsti viņiem bija zināmi. Daži no viņiem bija goda zīmēm apbalvoti, viens nesa roku melnā apsējā. Mikum Peniķim šī dīvainā atmosfaira likās gandrīz groteska — viņš vēl bija citu iespaidu pilns. Ko ģenerālis tur runāja? Par govīm, kooperātīviem, bēgļu pajūgiem? To viņš teica tiem, kas bija ieraduši klausīties Staļina ērģeļu spalgajos grāvienos? Tiem, kas bija pavadījuši mēnesi pēc mēneša citādā uguni, nekā tajā, ko vācu kareivis spēj pielikt Vidzemes saimnieka šķūnim? Tiem, kas dienu dienā bija redzējuši aizklīstam uz neatgriešanos vairāk nekā izbadējušos un izslāpušos dzīvniekus vien — cilvēku dvēseles, desmitiem, simtiem jaunu dzīvību.

Šie te klusēja tāpat kā tie, priekštelpā pār karti noliekušies. Leitnants Peniķis domīgi lūkojās savas kurpes purngalā. Šis cīņu nopelniem bagātais, sirmais un cienījamais ģenerālis, karavīrs no galvas līdz kājām, kas tikmaz šobrīd drīkstēja darīt savas tautas labā — pēkšņi tas šķita uzskatāmi un bez jebkādas pašsāpināšanās, bez jebkādām mānīgām iedomām atklājam tautas likteņa sūro patiesību. Postam pakļauta, izmantota, savā gribā ierobežota, nevarīga tā raucās čokurā, saduga un vaidēja zem nāvīgu sitienu asajiem cirtieniem — un nespēja nekā, itin nekā ne pasākt, ne protestēt, ne pretoties, ne pati savu postu mazināt. Jūtas, kas šajā brīdī savilņojās leitnantā, spēji atsauca atmiņā tās, ko viņš pārdzīvoja, redzēdams noasiņojam un mirstam savu brāli Volchovas sprunguļceļa malā — nevarīgas dusmas, spīts, izmisīgs protests — un nevarība, mocoša, sāpīga, apkaunojoša nevarība.

Likās, ka pārējie virsnieki sajūtās apmēram tāpat. Mikus Peniķis palūkojās ģenerālī, aiz viņa uniformas pelēkās drēbēs un zīmotnēm, aiz grumbās savilktās pieres nojausdams sirdi un garu, kas ar iecietību un nevērīgu lepnumu, prata panest vācu vadības noniecinājumu un tajā pašā laikā ar pašsaprotamām rūpēm saņemt lielo pagodinājumu, ko viņam deva šīs steigā uzmestās rindas, šīs pagastu un ciema laužu dziļās raizes, šī palāvība, ar ko viņi uzticējās tālā, neaizsniedzamā stāba priekšniekam.

Ģenerālis izlikās nemanām jūtoņu, kas bija iezagušies viņa darbistabā. Viņš nolika aktu vākus un piecēlās:

„Aizmugures stābu priekšnieki ir informēti par stāvokli un mūsu prasībām. Saziņā ar latviešu pašpārvaldi ir darīts viss iespējamais, lai iedzīvotāju un materiālo vērtību izvākšanai no apdraudētajiem apgabaliem vācu civilā pārvalde pievērstu vairāk vērības. Ir gādāts, lai vairāk rīcības brīvības tiktu dots pašām latviešu iestādēm. Grozījies tomēr nav gandrīz nekas. Diemžēl, — mūsu iespēju robežās ir tikai protestēt, informēt, lūgt, — mēs nevienam nevaram pavēlēt. Jums, leitnanta kungs, būs jānogādā Berlīnē iesniegums ministram Rozenbergam. Un kaut tam nebūtu nekādas nozīmes — mums tas jādara. Ziemeļu grupas virspavēlniekam ģenerālim Šerneram protests iesniegts jau priekš nedaudz dienām."

Mikus Peniķis paspēra dažus soļus uz priekšu.

„Kungiem iesniegums jau pazīstams," ģenerālis pasniedza leitnantam aploksni ar leģiona inspektora stāba zīmogu. „Būtu labi, ja jūs jau rītu varētu nokārtot formālitātes un nekavējoties doties ceļā. Adjutants jums būs palīdzīgs sagādāt vietu lidmašīnā."

Leitnants klusēdams palocījās.

„Labas sekmes," ģenerālis izstiepa roku. „Es ceru, jūs drīz atkal redzēt."

Mikus Peniķis bija pagriezies iešanai un neredzēja ģenerāļa ātrā, īsi uzmestā skatiena, kuŗā viņš būtu atklājis kādu nieku no tām atturīgājām rūpēm, ar kādām tēvs nolūkojās savā pieaugušajā dēlā.

Kad viņš beidzot iznāca uz ielas, saule jau bija norietējusi. Liela sarkana blāzma gulēja aiz pilsētas siluета Daugavas pusē, trauksmīgi un gandrīz baismīgi spīdēdama cauri pareizticīgo katedrāles torņu smailajiem logiem un iezibēdamās zeltītajos krustos. Viņš apstājās iepretim Vienības laukumam un brīdi vēroja vakara krēslu sabiezējam apstādījumu pazarēs, kas tur nolaidās pelēka un gandrīz taustāma kā putekļi, kas vakarā nogulst atpakaļ pār dienā daudz brauktu ceļu.

Šī vakara krēslas biezēšana spēji saistīja viņa uzmanību. Ausīs kā no liela tāluma maz pamazām ieskanējās kādas grūtsirdīgas dziesmas motīvs, pēkšņi viņš redzēja pār laukumu vakara debesīs lēni izplūstam blīvu putekļu mākoni, kas pret rieta blāzmu likās dzeltenīgs, gandrīz indīgs kā chlors. Krievi! Tā priekš četriem gadiem pašā Rīgas sirdī skanēja sarkanās armijas dziesmas, tā kūpēja laukums no tūkstoš svešu kāju soļiem, kad kareivji pēc nogurdinošiem pārgājieniem beidzot rīkojās uz nakts mieru zeltīto kupolu krustu pakājē!

Viņš pagriezās pa labi un soļoja uz Strēlnieku dārza pusi garām karavīru klubam, kuŗa krāsainajā logā, āža tauri pie mutes pielicis, senlatviešu karotājs nedzirdami pūta briesmu signālu. Mikus Peniķis uzmeta viņam pētīgu skatienu. Kaut kas šai tēlā viņu kaitināja, kaut kas aizkāra — šī uzmācīgā simbolika, šī teātrālā patētika, kas tik ļoti atšķīrās no vācu uniformās iežņaugtā latviešu karavīra traģikas. Traģikas, ko daudzi paši nemaz neapzinājās, ko citi uzņēma kā nenovēršamību, ko vēl citi iztulkoja kā laikmeta uzliktu sūtību — un kas tomēr galu galā nebija nekas cits kā jau pašā sākumā neveiksmei nolemta veltīga, sāpīgi veltīga varonība — daudzas dzīvības, lielas asiņu paltis un sīksta, pašaizliedzīga, drosmīga vīrestība, kuŗas bija par maz, lai apturētu uzbrucēju, kuŗas nepietika pat, lai nosegtu vācu vienību atkāpšanos. Bailes no ienaidnieka un reizē naids pret to, briesmas, posts, skaidri paredzamais zemes un tautas liktenis nākotnē — tie visi bija apstākļi, kas ar savu acumirklīgo klātieni bija dziļi satricinājuši laužu dvēseles un ar vēl lielāku intensitāti tirdīja leģionāru prātus un sirdis. Nē, citādi nemaz nevarēja, viss bija taisni tā, kā jābūt, latvietim bija ierocis rokās. Bet taisni tas, ka citādi nevarēja, un ka tomēr šis vienīgais un turklāt labi pildītais pienākums neko nepārvērta notikumu norisē — tas spēja Miku Peniķi saniknot līdz sīvam, indīgam naidam, un spēja arī uzmākt rezignāciju, ko viņš tikai ar pūlēm savaldīja, lai tā nepārietu bezcerībā.

Kāds sveicināja viņu. Sejā neieskatījies, viņš mechāniski atmāja un soļoja tālāk, laudamies kā kādai varai, kam patika patvaļīgi vadāt viņu pa noklusušās, sevi iegrimušās, domīgās Rīgas ielām. Viņš gausi aizkliboja gar Strēlnieku dārza lielajiem kokiem un nokļuva Daugavmalā, kur no ūdens tikko manāms kāpa silts valgamums.

(Turpinājums sekos)

Dr. phil. M. Zeberiņš

Jāņa Jaunsudrabiņa pasaulē

Piezīmes par Jāņa Jaunsudrabiņa mākslu

Tā sākas Baltā grāmata.

Zaļās grāmatas ievadā Jancis atskatās uz šīm mājām Jurģu dienā:

„... es pagriezos atpakaļ, un ko tur redzēju, tas vēl šodien glabājas manā atmiņā kā viskrāšņākais, ko manas acis mūžā uztvērušas. No tīra zelta un sudraba izlietas, tur uzkalniņā pret tumšiem debešiem stāvēja mūsmājas. Asaras man saskrēja acīs. Es jutu, ka tās kāpj no pašiem sirds dziļumiem."

Ir liela starpība starp Poruka, Brigaderes bērnības tēlojumiem un Jaunsudrabiņa Balto grāmatu, kā to prof. J. Kārkliņš Baltās grāmatas pēdējā izdevuma pēcvārdā atzīmē. Baltā grāmata nav „garīgi apdāvinātu zēnu un meiteņu dzīve" individuālos, ētiskos, reliģiskos, ideālistiskos aspektos. Starpība manuprāt vēl padziļināma: Baltā grāmata nav arī „bērna darbdienas", bet gan latviskā mūsmāju darbdienas pasaule, bērna neviltotajā skaidrībā saskatīta! Mums visiem kopēja mūsmāju pasaule. Kāda tā ir: uz to klasisku māksliniecisko patiesības atbildi var dot 100 tēlojumi vārdos un līnijās un tikai tādā formā, kādā tie ietverti. Šie tēlojumi neslēpj dzīves skarbumu, nabadzību, pat negantību — taču līdz ar „darbdienu" no pagātnes iznāk vesela procesija notikumu, cilvēku, kas arī mūs, svešumā izkaisītos, dvēseles svešuma maldos iekļuvušos, spēj kaut kurp aicināt: proti, atgriezties pie mums sākotnēji būtiskas dzīves izpratnes. Baltā grāmata pār visām lietām ir cildena grāmata pieaugušiem — tai pašā klasiskajā vērtībā, kas dara to ieteicamu bērniem. Attēlošanas cienīgas Jaunsudrabiņam šeit ir tikai tās dzīves ainas, kuŗās nejaucas pieaugušo maldi. Šo izlases principu sevišķi pasvītro tēlojumi līnijās. Jaunsudrabiņa zīmējumi nav parodija bērna tehnisko veiksmju ierobežotībai, kaligrafiskai neveiklībai. Jaunsudrabiņš savu māksliniecisko un stilistisko veikumu dziļā sirsnībā pamato bērna acīm saskatītos lietu veidolos. Viss bērnības atmiņu spilgtums, visa Jaunsudrabiņa mākslinieciskā prašana top veltīta viena mērķa sasniegšanai atgūt mākslā latviski zemniecisko tradīciju, dzīves lietu un norišu kārtību, cilvēcīgas esmes kārtību. Atsevišķi notikumi līdz ar to gūst vispārināmu nozīmi un jēgu.

Zaļā grāmata bez jau minētām Jaunsudrabiņa mākslas vērtībām dod pilnīgi savrupu ieskatu zemniecisko tradīciju pasaulē: varenāka par dzīves daimoniju šeit valda dzīves augšanas dinamika, cilvēka paša plaukšanas, tapšanas un pārvērtības spēks. Zaļā grāmata ir jaunieša metamorfozas grāmata. Šī metamorfoza izpaužas īpatnējā likumībā un caur sevi šo likumību atklāj lasītājam: Mēs redzam mazo Jāni augam — citu pēc cita saskatot lielā dzīves raksta plašākos metus, īpaši šai ziņā jānorāda uz pašu grāmatas viduci: pirmās daļas četriem noslēguma tēlojumiem un otras daļas Rīta ausmu. Ar to nav teikts, ka Zaļā grāmata būtu mazāk vienga balaina par Balto (ja „Mazos notikumus" vērtējam kā „intermecco") — bet nule pieminētie pieci tēlojumi: par milestību, nāvi, pirmajām atmiņām, labiem ļaudīm un nākotni ir tiešām paraugi, labākie meistara sniegumi tēlojumā ar klasisku, vispārnozīmīgu vērtību. Nekā līdzīga tiem neatrast. Virsraksti ir vienkārši: Skolotājs brūtējas, Āriņu māte aiziet, Ciemi, ciemi, Labi ļaudis un Rīta ausma.

Nav mums šeit iespējams iztirzāt Jaunsudrabiņa darbus visumā, daudz kas paliek neminēts: drāmatiskie darbi, kur savrupu un izcilu vietu ieņem Invalids un Ralla — tipisks jau pieminēto Jaunsudrabiņa mākslas lielo iezīmju un problēmu nesējs. Jāatstāj neminēti stāstu krājumi, plašās lasītāju saimes īpaši iemīlētā gleznainā tēlojumu grāmata Ūdeņi. Jāatstāj neminēta Jaunsudrabiņa lirika — jo mūsu nolūks bija minēt galvenos zīmīgākos kopējos vilcienus Jāņa Jaunsudrabiņa mākslā, tādēļ piemēriem izmantoti viņa lielie epochālie sacerējumi.

(Nobeigums sekos)

Paula Brīvkalne dziedās Kanadā un Sav. Valstīs

Operdziedones Paulas Brīvkalnes koncertu turneja Kanadā sāksies 1953. g. maijā, LNAK protektorātā. Gatavojoties šim vienreizīgam notikumam, LNAK Izglītības un kultūras nozare par administrātoru saistījusi E. Keišu. Koncertu turneja sāksies Montreālā, tad sekos Otava, Toronto, Hamiltona, Londona un St. Katerina. Koncerts Toronto notiks 9. maijā, Eaton'a auditorijā. Noslēdzot koncerta turneju Kanadā, Paulas Brīvkalnes koncertu sērija sāksies ASV, kas aptvers ap 14 pilsētu un praktiski noslēgs 1952.—1953. gada sarīkojumu sezonu. Izcilās viešņas atvadkoncerts notiks Ņujorkā, 6. jūnijā. Koncertus ASV organizē dziedones impresārijs E. Keišs. Viņa adrese: 424 Sackville St. Toronto, Ontario. Tālr.: RA 1276. Dziedones laiks ierobežots, jo Oldenburgas opera piešķīrusi viņai piecas nedēļas bezmaksas atvaļinājumu. Pēc koncertturnejas Amerikā P. Brīvkalnei jāpiedalās Vāgnera operu uzvedumos, kur viņa dziedās titulpartijas.

Pašreiz izcilā dziedone iestudē Elzas lomu operā „Lohengrīns", bet nākošā premjērā dziedās Karmenas lomu operā „Karmena", ko šinī sezonā uzvedīs Oldenburgas opera.

V. PALMA

Sniedzam pakalpojumus latviešu valodā

MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS lietās.

Tel. mājās — RI 3670

Lūdzam zvanīt no plkst. 6 pp. līdz 12 vakarā un no rīta no plkst. 6 līdz 8.

Piedāvājam:

MĀJAS TORONTO

VISDAŽĀDĀKOS PILSĒTAS RAJONOS PLAŠĀ IZVĒLE: DZĪVOJAMĀS MĀJAS, RŪPNIECĪBAS UZĒMUMUS, VEIKALUS UTT.

LAUKU ĪPAŠUMUS

TORONTO TUVĀKĀ UN TĀLĀKĀ APKĀRTNĒ. NESAISTOŠA LAUKU MĀJU, APBŪVES GABALU APSKATE IK SVĒTDIENAS

AIZDEVUMU SAGĀDE

NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS IEMAKSĀM PAR

3% UZ DIVIEM GADIEM

M. J. CAMPBELL & Co

REAL ESTATE

Members of Toronto Real Estate Board

219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORI HA 1192

Aiztaupiet sev zaudējumus,

kas var rasties no likumu un noteikumu nezināšanas.

PAR KANADAS SOCIĀLO AIZSARDZĪBU (ģimenes piemaksām, vecuma pensijām utt.) UN NODOKĻU LIKUMIEM

lietprātīgu Dr. J. Volmāra apskatu, dibinātu uz Kanadas oficiālo iestāžu un ģenerālkonsulāta sniegtiem datiem, ievieto

ROKAS GRĀMATĀ un pilnīgs KALENDĀRS Amerikas latviešiem 1953. gadam

Turpat daudzi citi vērtīgi raksti: par Zilo Krustu un Zilo Vairogu (Blue Shield), par privāto apdrošināšanu, izglītību un studijām, izredzēm lauksaimniecībā utt.

Kalendāra daļā — ap 800 krustāmvārdu, atzīmētas arī ASV un Kanadas svinamās dienas

Iznāks oktobra sākumā. Cena $1.50. Pasūtiniet laikus.

J. Kadiļa apgāds, 620 W 189th St, New York 33, N.Y.

God. namamātes!

A. MAURĪŠA

PĀRTIKAS PREČU VEIKALS

1150 COLLEGE St., TORONTO, TEL KE 7042

PIEDĀVĀ ATKAL PAŠU SKĀBĒTUS KĀPOSTUS, MARINĒTUS UN SKĀBĒTUS GURĶUS, KĀ ARĪ BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ GAĻU UN GAĻAS IZSTRĀDĀJUMUS, LATVIEŠU UN IGAUŅU MAIZNIEKU MAIZES, DAŽĀDUS EIROPAS KONSERVUS UN DAUDZ CITU PREČU

LATVIEŠU GAUMĒ

RUDENS ZVEJAS SVAIGI ŽĀVĒTI ZUŠI

atkal dabūjami visos latviešu, igauņu un lietuviešu veikalos.

ROZE & TĪLMANIS, zivju žāvētava

Kūpinām tikai labas kvalitātes jūras zušus

(549) 10 Widmer St., Toronto, tel. EM 6-2434

PIRMS IEGĀDĀJATIES MĒBELES

PĀRLIECINIETIES PAR CENĀM, KVALITĀTI UN MAKSĀŠANAS NOTEIKUMIEM (PĀRDODAM BEZ IEMAKSAS UZ NOMAKSAS TERMIŅIEM)

T. EATON Co

COLLEGE IELAS 4. STĀVĀ

PRASIET PĒC NIKOLAJA MEDNIS SALES Nr. 34

INF. PA TEL.: TR 1133, VAI MĀJĀ HY 5175 Toronto.

PĒRKOT MĀJU!

Ja Jūs esat nodomājuši pirkt māju, es varu piedāvāt savu godīgu pakalpojumu un padomu izvēlēties rajonu, palīdzēt izkārtot kreditu, lai būtu drošs, ka Jūs nemaksāsit vairāk par tirgus vērtību; paskaidroju arī dažus sīkumus Jūsu pašu valodā

Es dzīvoju Toronto jau veselus 25 gadus

A. GARBENS

MENARY AND SON REAL ESTATE

431 Roncesvalles Ave, Toronto

Tel. LL 1112 Vakaros HY 1543

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

MĀJAS, VEIKALI UZNĒMUMI, FARMAS

PĀRDOŠANĀ TORONTO UN ĀRPUSĒ

MĀJU APDROŠINĀŠANA, MORTGAGE NAUDAS AIZDEVUMI, DZĪVĪBAS UN AUTO APDROŠINĀŠANA, LĪGUMU SLĒGŠANAS NOTEIKUMI U. C. IZZIŅAS UN PASKAIDROJUMUS PAR ŠĀDIEM DARĪJUMIEM KATRĀ LAIKĀ SNIEDZ:

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
Birojā tel. PR 5761
1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās: EM 4-8614

VALDIS TUKLERIS
Tel. 94121
913 Main St., E. HAMILTON

Birojs atvērts ik dienas līdz pl. 10 vak., arī sestdienās un svētdienās

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE, Ltd., REALTORS

LIELĀKAIS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

SEKOJIET IK DIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS

KOFERRAKSTĀMMAŠĪNAS

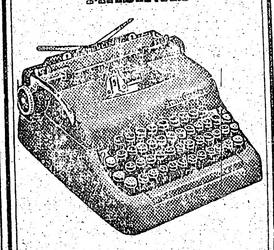

MĒS VARAM JŪS APGĀDĀT AR KATRAS KONSTRUKCIJAS KOFERRAKSTĀMMAŠĪNĀM JŪSU PAŠU VALODĀ

Iespējams uz nomaksu

Thomas & Corney

88 ADELAIDE ST.W.

TORONTO, ONT.

(364)

PIEDĀVĀ:

SALISBURY — METCALF apkārtnē

8 istabu ķieģeļu māju, ar 2 virtuvēm, cietkoka grīdām u. c. Mājas aizmugurē dārzs bez garāžas iespējām. Māja piemērota istabu izīrēšanai. Pilna mājas cena: $10.000. Zema iemaksa

---

PIEPRASIET JAUNĀKO CENRĀDI.

R. Krūkliša grāmatnīca.

1109 E. Gr. River Ave.,

East Lansing, Mich. USA.

Latvijas amata meistara J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni

PIEŅEM REMONTĀ FOTO APARĀTUS FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ

TEL. GE 0756

445 PAPE Ave, TORONTO

STEIDZAMI VAJADZĪGS

NAMDARIS

Pieteikties pie Blūmberga GE 8120

Toronto (550)

DIVI VĪRIEŠI,

vēlams ar koka apstrādāšanas pieredzi,

vajadzīgi mucu fabrikā, Montreālā, pastāvīgam iesaiņošanas darbam

Tāpat vīrietis, apm. 19—30 g. v., ar nelielu biroja praksi vajadzīgs šī uzņēmuma birojā un dažādiem gadījuma darbiem

TUVĀKA INFORMĀCIJA PIE

Mr. S. J. SKAHAN,

Tel. Willbank 0955

IZDODAMAS 2 gaišas nemēbelētas istabas un virtuve otrā stāvā. Klusā rajonā (centrālapkure, silts ūdens un vanna). Danforth-Broadview rajonā. Zvanīt no 7—10 vakarā, sestdien visu dienu. Toronto GL 2079. (551)

IZDODAMS dzīvoklis, 2 istabas, virtuve un vannas istaba. 92 Queen St., W. Ieeja no Mutual ielas. Toronto tel. EM 4-7975 vai Toronto, GR 5241. (539)

LABĀ rajonā izdodamas mēbelētas istabas, vārīšanas iespējas, pastāvīgi karsts ūdens. Tel. MI 4842, Toronto. (526)

IZDODAMAS saulainas mēbelētas istabas ar virtuves un ledusskapja lietošanu. Zvanīt, Toronto, tel. GE 0756. (536)

IZDODAMA mēbelēta istaba vienam vai diviem vieniniekiem vai precētam pārim ar vārīšanas iespējām un labu garāžu. Toronto, tel. GL 3026 no plkst. 6 vakarā. (511)

IZDODAMA mēbelēta istaba vienai personai (vēlams, kas strādā pēcpusdienā vai nakts maiņā) 79 Indian Grove. Toronto tel. JU 4501 prasīt pēc Viškera kga rītos no pl. 9—10, vakarā pēc. pl. 6. (544)

IZDODAMA istaba ar vai bez mēbelēm un ar virtuves, kā arī ledusskapja lietošanu. Zvanīt Toronto ME 2790. (543)

MĒBELĒTA istaba ar virtuvi izīrējama 2 vieniniekiem. Uz vēlēšanos gatavo arī pusdienas. Toronto tel. HA 8184. (542)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu. Zvanīt, Toronto HA 4343. (533)

IZDODAMA liela mēbelēta istaba ar siltu un aukstu ūdeni ar vai bez garāžas. Telefons. Toronto, — GL 1601. (520)

SĀKOT ar 21. septembri izdodama istaba, vienai vai divām personām, ar vārīšanas iespējām. Zvanīt tel. Toronto LL 7606. (538)

DANFORTH-BROADVIEW rajonā izdodama liela jaundekorēta istaba ar vārīšanas iespējām. Zvanīt Toronto RI 3609, svētdien visu dienu. (487)

VAJADZĪGAS

ŠUVĒJAS AR PIEREDZI

sieviešu blūžu un sporta apģērbu šūšanai

McINTOSH SPORTSWEAR

266 King St., W., Toronto (548)

IZDODAMS 3 istabu dzīvoklis ar virtuvi Danforth — Broadview rajonā. Zvanīt pa tel. Toronto — RI 4633. (530)

IZDODAMS 3 istabu vai 2 istabu dzīvoklis ar virtuvi. Zvanīt Toronto, tel. GL 4279 pēc 7 vakarā. (528)

IZDODAMS saulains, ērts 3 istabu dzīvoklis un 1 mēbelēta istaba ar ērtībām labā rajonā. Tuvāk uzzināt: Zvanīt GL 8761, Toronto. (545)

Bruno Puriņš

Member of the Toronto NATIONAL ASSOCIATION OF REAL ESTATE BOARDS REALTORS ARE ACTIVE MEMBERS OF CONSTITUENT BOARDS Real Estate Board

Piedāvā bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus Toronto un plašā apkārtnē, kā arī sagādā naudas aizdevumus un apdrošināšanas polises

MĀJU PĒRKOT

PĀRBAUDIET MŪSU pārdodamo māju sarakstu

Zemas iemaksas. Izdevīgi nomaksas termiņi.

JOHN PENTURN & SON

Member of the Toronto Real Estate Board

848 EGLINTON AVE, W.

Tel. birojā: RE 0383, RU 1-0883. Tel. mājās (B. Puriņš) ME 2790

Farmas Orange Ville's apkārtnē 100 — 200 akru lielumā. Sākot ar $1.500 iemaksu. Interesentus lūdzu zvanīt līdz sestdienas vakaram.

Veikals un piecistabu dzīvoklis ar dubultgarāžu. Ossington un Bloor rajonā. Pilna cena $12.900, iemaksa $3.000.

ULDIS ĀBOLIŅŠ

Toronto, tel. LO 8172, zvanīt no 5—7 vakarā

PĀRSTĀV AUTOMATISKAS

ELLAS APKURES UZŅĒMUMU

IZSNIEDZ AIZDEVUMUS

Krājumā silta gaisa vai ūdens pazīstamāko firmu ražojumi

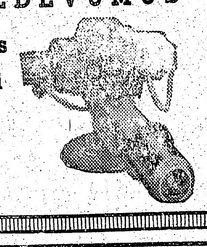

GARNEY & Co

Toronto, 15 Barton Ave.

Tel. ME 2554

TĪRU VĪNOGU SULU

vīna raudzēšanai izdevīgi piegādā mājā (Toronto) stikla balonos vai koka mucās no latviešu augļu farmas Niagarā.

Tuvākas ziņas un pasūtinājumi pa tel. MOhawk 4054 pēc. pl. 6 vakarā (493)

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

Visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.

2. ASV:
A. Lācis, 1800 E. 16th St., Brooklyn 29, N. Y. Tel.: DEway 9-8280.
A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.
M. Blukis, c/o Mr. Knopfle, 824 Boehike St., Saginaw, Mich.
Ed. Dobelis, 123, First St. S. E. Waverly, Iowa.
O. Dižis, latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.
P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.
Arvīds Eglītis, 2405, 22nd St., East, Minneapolis, Minn.
K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.
J. Kāļiņš, 609 Tremont St., Boston, Mass.
Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.
R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.
Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.
Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.
A. Ozolina, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.
A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.
J. Paucītis, 2116 North Capitol St. Wash, D. C.
V. Puriņš, 1043 Baldwin S, E., Grand Rapids, Mich.
J. Runkis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.
Jullijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 537 James Str., Syracuse, N. Y.
J. Sobojevskis, 2711 „W." St. Lincoln, Nebraska.
G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.
J. Upesleja, 2518 N. 12th Str., Milwaukee 6, Wiskonsin.
Miss Biruta Zieminа, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.
T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.
Rev. J. Turks 1251. W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.
Jāņa Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkaley 9 California.

3. KANADĀ:
P. Avotiņš, 854, Bathust Str., Toronto. Tel.: KE 3884.
E. Batraks, P. O. Box 1068 Sta. C. Toronto 3, On.
A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London, Ont. Tāl. 3-8544 W.
Mr. J. Celms, 849 Mc Rae St., Niagara Falls, Ont.
„Daugavas Vanagu" grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont.
V. Dreifelds, grāmatnīca, 91 Poplar Ave, Kirkland Lake, Ont.
Olģerts Gebauers, 37 Strathcona Ave, So, Hamilton, Ont.
E. Jurševskis, 668 York St., Hamilton, Ont.
A. Kānbergs, Rakstu un darbu pieņemšanas birojā, 596 Shoreboure St., Toronto. Tel.: RA 7149.
Vilis Kaļiņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2068
Mr. V. Kārkliņš, grāmatnīca, 127 Regent Str., N. Sudbury, Ont.
A. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.
V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596
Marta Kuncāns, 67, Beulah Ave, Hamilton, Ont.
Arturs Kivlits, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.
L. Lidums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.
Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3884.
K. Skuja, 20 William St., W. Waterloo, Ont.
Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 6th Ave., Vancouver, B.C.
V. Ziedīņš, Latviešu grāmatnīca, 93 Morse St., Toronto, Ont.
Otto Zilkalns, 6745 Cote St., Lue Rd. Apt. 3. Montreal.

3. Vācijā
Andrejs Ozoliņš, Apgāds un grāmatnīca, (24b) Eutin/Holst., Reitberg—Kaserne.
Mr. V. Pomelnieks, „DV grāmatnīca", Wilhelmsburg, B 1—8. 14a Ulm/Donau.
Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM. —. 3 mēn.: DM 11.—

4. Anglijā
Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 72 Queensborough Terrace London W2
Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēneši 20/-

5. Francijā:
Madame K. Birzniece, 31 rue de Seine, Paris 6.
Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki 3 mēn. 1000 franki

6. Dānijā:
Mr. K. Reitmanis, Box 292, Kobenhavn, Danmark.
Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. Kr.

7. Zviedrijā:
Mr. A. Kroders, Karlsviksgatan 1, 1. Stockholm K, Sweden.
Abon. maksa: 1 mēn. 6 Zv. Kr.

8. Austrālijā:
DV Sidnejas nodaļa, Mr. E. Lielkājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.
Abon. maksa: 1 mēn. 8 šiliņi.
Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.
Mr. A. Priedītis, grāmatnīca „Rīga", 74 Judd St., Morldale, Sydney.

9. Venecuelā:
Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenal S.— 14, Valencia.
Abon. maksa: trimstris 15,40 bol.

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latv. dievkalpojums ar dievgaldu mācītāju konferences gadījumā, 21. sept., pl. 3 pp. Betlēmes baznīcā. Dievkalpojumu vadīs prāv. J. Kullītis, piedaloties vairākiem citiem mācītājiem.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A.Skrodelis ((99 Herkimer Str. Hamilton, Ont., tel. 70136). Nujorkā, 20. un 21. sept. mācītāju un dr. priekšnieku sanāksme; Otavā, 28. sept. pl. 2 pp. Sv. Pāvila b-cā (210 Wilbrod St.) dievkalpojums. Pēc dievkalp. baznīcas zālē draudzes un visu latviešu sapulce. Dienas kārt.: Archiskapa pārst. ziņojums; citi ziņojumi; draudzes paplašināšana un pastāvīga mācītāja jautājums; dažādi jautājumi.

Prāv. A. Mitulis (504 Flora St., Winnipeg, Man.) Port Artūrā, 20. sept. plkst. 7 vakara dievkalp. Somu neatkarīgajā baznīcā, 70 Secord S; Winipegā, 28. sept. plkst. 2 pp. dievkalp. Sv. Pētera baznīcā. Pēc dievkalp. baznīcas zālē jaunatnes pulciņa sarīkojums.

Māc. V. Šēferș (659 Piccadilly St. Londonā, Ont.)

St. Katarīnā, 21. sept. pl. 3 pp. Kristus bazn. dievkalp.

Sarnia, 27. sept., pl. 6 vak. vietējā ev.-lut. baznīcā dievkalp.

Londonā 28. sept., pl. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str. E. Hamilton, Ont. t. 93410).

Hamiltonā, 21. sept. plkst. 4 pp. dievkalp. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave So). Pēc dievkalpojuma pl. 5.30 baznīcas apakšzālē draudzes locekļu pilnsapulce. Jaunatnes sanāksme, 25. sept. pl. 6.30 vakarā mācītāja mājā.

Māc. A. Briedis (17—8th Str. Noranda, Q, tel. 2036-J)

Norandā, 21. septembrī, pl. 4 pp. dievkalp. United baznīcā. Timminsā, 28. sept. pl. 3 pp. dievkalpojums Kristus baznīcā.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str. Toronto. Ont. t. LO 2510) Torontо Sv. Jāņa latv. draudze (baznīca 274 Concord Ave) 28. sept. pl. 4 pp. dievkalpojums. Svētdienas skola aicina bērnus uz nodarbībām pusstundu pirms dievkalp. sākšanās.

Māc. A. Čops (118 Isabella St. Toronto, Ont., tel. MI 1873; bazn. PR 1563) Toronto Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu stūrī) dievkalp. 21. sept. pl. 4 pp. Pēc dievkalpojuma (pl. 6) draudzes locekļu pilnsapulce ar sekojošu darba kārtību: 1. Sapulces amatpersonu vēlēšanas. 2. Ziņojums par draudzes darbību. 3. Bēru fonda noteikumu pieņemšana. 4. Draudzes 1953. gada budžeta apspriešana. 5. Dažādi jautājumi. Draudzes padome lūdz visus draudzes locekļus piedalīties pilnsapulcē.

Māc. E. Caune (19827 — 114 St. Edmonton, Alta tel. 41890). Kalgārijā, 20. sept. pl. 6 vakarā dievkalpojums Pirmā lut. b-cā; Letbridžā 21. sept. pl. 3 pp. Kristus Trīsvienības b-cā dievkalp.; Edmontonā, 28. sept. pl. 4 pp. dievkalp. Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Gaudiņš (4500 Grand Blvd. Montreal Que.) Montreālā, 21. sept. 4 pp. dievkalp. Redeemer baznīcā — 285 Clarke Ave. Westmount.

Māc. K. Avotiņš (1091 W. 8th Ave, Vancouver 9, B. C.) Vankuverā, 28. sept. pl. 5 pp. dievkalp.

Māc. H. Kusils (39 King St. Kirkland Lake, Ont., tel. 2811-W) Kirkland Leikā 14. un 28. sept. pl. 2 pp. dievkalpojumi.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

Māc. F. Ruperts, 166 Margaret Ave, Kitchener. Dievkalpojumi: Sault Ste Marie trešdien, 17. sept., pl. 7 vakarā, Zion Ch. Portartūrā dievkalpojums svētdien, 21. sept. pl. 1 pp, norvēģu Our Savior ev.-lut. baznīcā.

Māc. Arturs Voitkus Hamiltonā — Pāvila ev.-lut. draudzē dievkalpojums 21. sept., pl. 8.45 Svētdienas skola jaunākai grupai pl. 10.

TORONTO BAPTISTU draudzes dievkalpojums un Sv. Vakarēdiens svētdien, 21. sept., pl. 17 Walmer Road Bapt. bazn. telpās. Māc. R. Eksteins.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā .....

līdz..... uz.....mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont.

Amerikāņu un visu eiropiešu receptes apstrādā augsti kvalificēti eiropiešu un kanadiešu reģistrētie farmaceiti, speciālisti

Mēs pagatavojam un izsūtām medikamentus uz visām pasaules malām. Salnīšus aizjūras zemēm iesaiņojam sevišķi rūpīgi un pareizi noadresējam.

Mēs sedzam nodotiem pasūtinājumiem visus pasta izdevumus, maksājam nepieciešamās muitas nodevas, kā arī kārtīgi izpildām vajadzīgās muitas deklarāciju papīrus.

Mūsu krājumā atrodas visādas zāļu tējas, Celsija termometri un arī visi Eiropas medicīniskie preparāti.

IEVĒROJIET MŪSU CENAS:

STREPTOMYCIN — $0.75 gramā, AKNU PREPARATS $7.00 par 10 injekcijām, PENICILLIN — $3.95 par 10 injekcijām, 3 milj. vienības.

Mēs sedzam pasta izdevumus par sūtījumiem uz visām pasaules malām

Tagad RIMOFON ir dabūjams — un mēs izsūtām uz jebkuru pasaules malu.

Mūsu aptieka ir vienīgais šāda veida veikals Amerikā, līdzīgi jūsu dzimtenes aptiekai, tikai medicīnas bikses, elastīgās zeķes, visāda veida jostas ir izgatavotas pēc noteikta mēra.

Mēs piemērojam un izpildām brilļu receptes.

VISLABĀKĀ VĒRTĪBĀ — VISLABĀKAIS PAKALPOJUMS

STARKMAN CHEMISTS

Kanadas lielākā aptieka

463 BLOOR St., W, TORONTO, ONT.

NAMSAIMNIEKU IEVĒRĪBAI!

Tautieši, esiet saudzīgi pret savu īpašumu. Rudens periodam sākoties, ir laiks iztīrīt apkures ierīces un savest tās kārtībā.
Darbus veicu pēc pilsētas noteikumiem

TĀPAT IERĪKOJU ARĪ EĻĻAS APKURES

A. LAGUNS

964 Bathurst St., Toronto, tel. ME 6583

MĀJAS, FARMAS, VEIKALUS lielā izvēlē visos rajonos piedāvā

LAURENTIDE REALTIES Co, Montreal

Pārstāvis O. KRĀDZIŅŠ, 1414 Fort St, Montreal, Que. Tel. GL 2158 «361»

AUTO VADĪŠANAS KURSI BALTIC

OPERĀTORA UN ŠOFERA LICENCĒM

A. MASINGS

565 Logan Ave, Toronto, tel. HA 1688, zvanīt pēc pl. 9 vak.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

143 Queen St., W., Toronto, tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. **Runā krieviski, vāciski, latviski** (234)

JAUNUMS! ATKLĀTS JAUNS MĒBEĻU VEIKALS

Bagāta, daudzpusīga, mājas un kantora mēbeļu izvēle.
Dažāda veida elektriskie aparāti mājas vajadzībām
Sakarā ar atklāšanu speciāli pazemināts cenas
Ienāciet un pārliecinieties! Runājam krieviski

BURLACOFF'S FURNITURE

619 QUEEN ST. W. TORONTO, Ont., Tel. WA 6812 «496»

Dr. JĀNIS REKAI
un
Dr. PAULS REKAI
Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti

219 St CLAIRE Ave, W. Toronto, Ont

Iepriekšēja telef. pieteikšanās:
RA 0237 — MI 2395 — PR 3675
Runā vāciski (522)

Zobārste
CROWLEY
130 CARLTON St., E.
Tel. RA 3704, Toronto
Informācija latviešu valodā
Pirmdienās un trešdienās
no plkst. 4—7
(547)

Zobu ārsts
Dr. J. ABRAHAMSEN
Dipl. Oslo Norvēģijā un Virzburgā Vācijā.
372 A Queen St. W. virs Horseshoe Tavern pie Spadina Ave
Tel. WA 9354 Toronto (30)

Par mērenām cenām
Rozes — Pundurābelītes — Ķirši
Ierīkoju dārziņus, izdaru autotransporta pakalpojumus
M. GRĪNBERGS
68 Locke St., N., Hamilton
Tel. 7-7836 (519)

Izkārtnes un reklāmas
OSVALDS MEIJERS
Latv. Kam. amatmeistars
736 Pape Ave, Toronto
Tel. Toronto RI 5944
(447)

MONTREĀLĀ
LABOJU:
televīzijas aparātus,
radio aparātus,
pataſonus
un pats ierodos pēc labojamiem priekšmetiem un nogādāju tos atpakaļ

G. SMILGA
2076 MERCIER AVE
Zvanīt no 9—5 vak. TU 3792
Service Department
(541)

Nekustamu īpašumu birojs meklē AĢENTU
Izdevība iegūt ļoti labu atalgojumu; jābūt personīgai mašīnai un jāprot laipni apieties ar cilvēkiem.
Mēs maksājam 70% komisiju.
Pieteikties pie
Arthur Kivinen, 38 Lawrence Ave, W., Toronto.
Tel.: MO 5464

Pieņemu
vecākus un slimus cilvēkus
VESELĪBAS UZLABOŠANAI
Ļoti labas telpas, uzturs un māsu uzraudzība.
Pieteikties
Toronto, tel.: MI 7270 (480)

DRĒBNIEKS
praktizējis Rīgā, Berlīnē, Stokholmā, pieņem pasūtinājumus
KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM
J. GRĪSLIS
188 Davenport Rd., Toronto
Tel. MI 5295 (461)

LIETUVIEŠU UZŅĒMUMS

Atlantic Export-Import Co.

Birojs: 4 Hewitt Ave, Toronto. Tel. KE 4156
(Dundas St. W. un Roncesvalles Ave stūrī)

ŠINĪS DIENĀS ATVĒRA VEIKALU (SHOWROOM)

2186 DUNDAS ST. W., TEL. ME 7045

Izstādīti dažādi preču jaunināJumi — Eiropas un Savienoto Valstu ražojumi

IZVĒLEI UN PASŪTINĀŠANAI:

Vairāk kā 300 dažādu rotas lietu paraugu dāmām.
56 dzintara izstrādājumu un kreļļu paraugi
10 dažādi modeļi visjaunāko Vācijā ražoto radio aparātu ar un bez fonografiem īsiem un ultra īsiem (televīzijas) viļņiem. Piemēroti radio raidītāju uztveršanai.
75 paraugi mēchanisko rotaļlietu
Dažādu Šveices, Vācijas, ASV un Kanadas firmu ražotie pulksteņi un gredzeni kungiem un dāmām
Elektriskie mājturības aparāti, universālmaisītāji un mīcītāji
450 dažādi stikla izstrādājumu paraugi
JaunināJumi auto nozarē (jaunas patentes) a) sukas ar šampona ampulām auto mazgāšanai un spodrināšanai. b) jaunizgudrotā auto ACS. c) gaismas atslēga.
Modernākie elektriskie masāžas aparāti (visām strāvām). Lietojami nervozitātes, bezmiega, neurastēnijas, neuralģijas, sirds paplašināšanās, reumatisma, išias, ādas slimību, aptaukošanās un citos gadījumos
Trīs paveidi MASPO masāžas aparāti: Super, Standart un Liliput
Fārenheita un Celsija termometri.
Dažādi Solingena tērauda izstrādājumi: manikīra piederumi, dažādas grieznes, kabatas naži, skujamie piederumi u. c.
Jaunpatentētas objektīvu lēcu tīrāmās sukas
Naži un šķēres aplokšņu atvēršanai, ar un bez ādas etvijām
Moderni kafijas — tējas vārītāji, piemēroti ēdienu veikaliem un mājturībai
Mazie „rolobāri" dažādiem aperātiviem (jauna patente)
LUNETA lūpu zīmuļi un spogulīši — baterijas, lietojami tumsā
Elektriskie skujamie aparāti
Gleznas, dekorātīvi priekšmeti un daudz citu jaunināJumu

Latviešiem no daudzām augšminētām precēm veikala atvēršanas gadījumā 10—20% atlaide

Visus mūsu klientus sirsnīgi apsveicam

(534) **ATLANTIC EXPORT-IMPORT CO**

---

†

1952. g. 12. septembrī traģiskā nāvē aizsaukts mūsu dziesmu draugs

ARVĪDS LAPIŅŠ

dzimis 1919. g. 19. jūnijā Vitrupes pag., apbedīts 1952. g. 17. septembrī Ņujorkā

Mūžam piemiņēs

Ņujorkas ev.-lut. draudzes jaukts koris, Ņujorkas DV vīru koris

Kad kādreiz mājās aizejiet, Jel tēvu zemi sveiciniet. (540)

ERNAS OŠIŅAS-BĒRZIŅAS

LATVIJAS NACIONĀLĀS OPERAS BALETA SKOLAS PAIDAGOĢES (Member of Canadian Dance Teachers Assoc.)

BALETA STUDIJA

TORONTO

SV. ANDREJA BAZNĪCĀ (Carlton un Jarvis ielu stūrī)

JAUNU MĀCĪBAS GADU SĀKS S. G. 15. SEPTEMBRĪ

Jaunus audzēkņus lūdz reģistrēties personīgi vai pa tel.
TORONTO, KE 6484 (413)

Stundas pirmdienās, trešdienās un piektdienās no 5—7 vakarā

KAS VĒLAS IEGULDĪT

NAUDU BŪVNIECĪBĀ

AR ĻOTI LABIEM NOTEIKUMIEM UN LIKUMĪGU DROŠĪBU, MEKLĒ:

OZOLS CONSTR. Co.

LŪDZU ZVANĪET EM 4-9742 VAI RAKSTIET

145 NIAGARA ST., TORONTO H. OZOLAM (475)

KLAVIERU BŪVĒTĀJS

A. KLAVIŅŠ

skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieŗu pircējiem

TORONTO, 90 LONDON ST, Tel. KE 8609

Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

AR TIKAI $10.00 IEMAKSU

Jūs varat iegūt jaunu un modernu
RAKSTĀMMAŠĪNU
ar vai bez latviešu taustiņu iekārtas
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto.
Tel.: RA 7149 (204)

PAZIŅOJUMS

Latviešu katoļu sarīkojumā š. g. 13. septembrī izlozētais radio aparāts kritis uz lozi 47. Laimētājs ir Pūliņa kgs no TLB.

(531)

Taupiet naudu!

Samaziniet savus smēķēšanas izdevumus vairāk kā uz pusi.

Ar

V-Master

-mašīnu saritiniet savas cigaretes

5 CIGARETES saritina vienā paņēmienā

lietojiet

V-Master

standarta vai pret mitrumu drošu cigarešu papīru. 200 cigaretes 14 c. Iegrieziešies savā tuvākā tabakas preču veikalā.

Kanadas „Brīvības statuja"

Jūsu Kanadas pilsonības apliecība tiešām ir brīvības statuja — brīvības simbols jūsu izraudzītā zemē! Padomājiet kaut brīdi, ko tas nozīmē... Kanadieši dzīvo brīvībā, ne bailēs; tiem ir tiesība brīvi piederēt pie savas ticības; tie var brīvi darboties, kamēr tie ievēro likumus; tie var brīvi izpaust savas domas; tie var brīvi izvēlēties savu dzīves veidu. Tagad šīs nesamaksājamās balvas ir jūsu vai arī var būt jūsu, ko jūs varēsit nodot saviem bērniem un bērnu bērniem kā jaunas dzīves simbolu bagātā zemē ar vislielāko nākotni visā pasaulē.

AIZVIEN PĒRC LABĀKO — PĒRC VESTONA RAŽOJUMUS

Tāpat kā labu ļaužu no daudzām zemēm sajaukums ir devis augstvērtīgus Kanadas pilsoņus, daudzu labu sastāvdaļu sajaukums dod Vestona produktu augsto kvalitāti. Tāpēc vairāk kā 65 gadus Vestons ir baudījis pastāvīgi pieaugošu uzticību un labvēlību no viena Kanadas krasta līdz otram.

Weston's

GEORGE WESTON LIMITED... CANADA

PL-9